

FAŞİZM(LER)İN GÜNCELLİĞİ VE İRKÇİLİK

TEMEL DEMİRER

I) “GENEL”E DAİR

I.1) TANIM ARALIĞI

I.2) YÜKSELEN FAŞİZMİN KİTLE RUHU

II) DENEYLER

II.1) FÜHRER’Lİ ALMANYA’DA

II.1.1) HİTLER HAKKINDA

II.1.2) DURUM: UYGULAMA(LAR) VE YORUM(LAR)

II.2) DUÇE’Lİ İTALYA’DA

III) GÜNCEL HÂL(LERİ)

III.1) “POPÜLİZM” DEDİKLERİ!

III.2) GÜNCEL ÖRNEKLER

III.2.1) MESELA ALMANYA, İTALYA

III.2.2) MESELA ABD

IV) SÜREKLİ MÜCADELE

V) İRKÇİLİĞİN GÜNCEL BOYUTLARI

V.1) ABD

V.2) AVRUPA

V.2.1) ALMANYA

V.2.1) PEGIDA, NSU, AFD VE SEÇİMLER

V.2.3) FRANSA

V.2.4) DİĞERLERİ

VI) BİR KAÇ SATIR

“Geçmiş katıdır, gelecekse sıvı.”[1]

Antonio Gramsci'nin, “Eski dünya ölüyor, yeni dünya doğmak için mücadele ediyor. Şimdi canavarlar zamanı,” diye tanımladığı bir kesitten geçerken; “Her yerde aynı dalga,”[2] diye haykıran bir neo-liberal bile kaygılı...

Soru(n) hep aynı ya da benzer: “Ne oluyor? Faşizm dünya çapında tırmanışa mı geçti? Eğer öyleyse faşizmden çok çekmiş dünya halkları bu gidişe karşı ne yapacak? Aşırı sağın, ırkçı partilerin yükselişinin gerçek nedenleri üzerinde durmak gerekmez mi? Görünen gerçeklerin arkasına bakmakta yarar yok mu? Bu türden bir değerlendirme yapabilmek için küresel çapta aşırı sağın durumuna bakmak iyi bir başlangıç noktası olmaz mı?”[3]

Bölgemizden başlayalım. Ortadoğu'da otoriter yönetimler iktidarda. Demokratik haklarla en küçük bir ilintisi olmayan, bu yönde bir gelişme için en küçük bir umut taşımayan ülkeler grubu bölgeyi belirliyor. Krallar, sultanlar, emirler bölgenin hâkimi. İran'da Ayetullahların egemenliğinde, katı din kurallarına bağlı, şimdilik değişmesi mümkün görünmeyen bir iktidar-devlet var. Irak, Kuzey'i ile Güney'i ile ABD işgali sonrasında demokratikleşme ile ilgisi olmayan travmasını yaşıyor. Türkiye'de ise iktidar, hep söylediğimiz gibi son anayasa değişikliği ile otoriterleşme yönünde attığı adımlara yeni bir ivme kazandırdı.

Tabloya, Uzakdoğu ve ABD'deki gelişmeleri de eklemekte yarar var. Bu da arızı, gelip geçici, konjonktürel bir olayla karşılaşmadığımızı, nedenleri konusunda biraz daha düşünmek gerektiğini gösteriyor. Bu yükselişin arkasında başka nedenler, yönlendirilmiş stratejiler, karşılıklı ön almayı amaçlayan politikalar var.

Kapitalist küresel ekonomi artık krizlerle baş edemiyor; iflasını ilan etmek yerine direnmeyi seçiyor. Derinleşen küresel gelir dağılımı bozukluğunun, ülkeler arası eşitsizliğin tetiklediği bu durumun emperyalist kapitalist devletlerin politikalarını şekillendirdiği, müdahaleci politikalara destek arayışının ise aşırı sağı güçlendirdiği ortaya çıkıyor.

Avrupa ülkelerinde güçlenen aşırı sağ tahlil edenler yalnızca bu ülkelerdeki yükselişin görünür nedenlerine değil, ülkelerin iç dinamiklerine, sınıfların konumlanışına, dünya çapında hızlanan paylaşım savaşlarına,[4] ekonomik politik kamplaşmalara, yeni mevzilenişlere dikkatle bakmalıdırlar ki, bu da faşizme, faşizmle “aşırı sağ” diye sunulan ırkçılık arasındaki bağa kafa yormayı “olmazsa olmaz” kılıyor...

Derin belirsizliklerden malûl böylesi bir ufukta, bilgiçlik taslamaktan çok, sorularla ilerlemek daha faydalıdır.

Örneğin İngiltere'deki Avrupa Birliği (AB) referandumunun sonucuna, muhafazakâr yükselişin güçlü işaretlerinden biri deniyor. Benzer kanıtlar çok: Macaristan, Polonya, Avusturya! Fransa!

Tabii ki ABD'de katilliği üst politika düzeyine yükseltmeye soyunmuş, patron kılıklı biri de var.

İngiltere'de referandumun sonucu ile ABD'de karanlık Donald Trump'ın yükselişinin zamanlama örtüşmesi rastlantısal değildir.

İçinde olduğumuz dalgayla faşizm ve ırkçılığın dünyasına yelken açılıp; uluslararası bir çatışmanın temelleri atılıyor; din ve etnik kimlik üzerine yeni düşmanlıklar inşa ediliyor; faşizm ve ırkçılık insan(lık)ın bir kez daha gündem maddesi oluyor.

I) “GENEL”E DAİR

Kelime olarak faşizm, Roma İmparatorluğunda devlet iktidarının ve siyasi birliğin simgesi küçük baltalara verilen isim “Fasces”ten gelmektedir. Ama toplumsal gerçeklik içinde ifade ettiği anlam çok daha farklıdır.

Georgi Dimitrov'un tanımıyla, “Faşizm, finans-kapitalin en gerici, en şoven ve en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğüdür.”

Faşizm, sınıflar üstü bir uygulama veya yönetim biçimi değildir. O, emperyalizm döneminde ortaya çıkan bir devlet biçimidir.

Emperyalizm, kapitalizmin tekelci aşamasıdır. Emperyalizm aşamasında, ekonomide serbest rekabetin payı nispi olarak azalmış, tekeller egemen hâle gelmişlerdir. Emperyalizmin temel ekonomik özelliği onun tekelci niteliğidir.

Bu tabloda “Emperyalizm hem dış hem de iç siyasette demokrasiyi yıkmaya doğru, gericiliğe doğru mücadele eder. Bu anlamda emperyalizm su götürmez bir biçimde genel olarak demokrasinin, bütün demokrasinin inkârıdır,”[5] diye uyarır V. İ. Lenin...

Emperyalizmin tekeli özelliği siyasi alanda gericiikte somutlanırken; mali oligarşinin tekeli diktatörlüğü emperyalizm de -doğası gereği- demokrasiye taban tabana zıttır.

Bunlarla beraber kapitalizmin krizden çıkış yolu olarak faşizm, çürümenin karşı devrimci örgütlenmesi ve devrimini yürütemeyen proletaryanın kefareti özelliği taşırken; bir devlet biçimi olarak demokrasinin baştan sona inkârıdır. O, demokratik devlet biçiminin işlemez hâle geldiği koşullarda, kapitalist düzenin sürdürülebilmesi için, devlet aygıtının baştan sona militaristleşmesi ile muhalefetin açık terörle yok edilmesidir.

Sermayenin demokratik yollarla iktidarını sürdüremediği koşullardaki egemenlik biçim olan faşizm sınıfsal temeli -nihai kertede- burjuva mülkiyet ilişkileridir.

Faşizm, düşünce, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü gibi temel hakları kapsayan siyasal özgürlükleri yadsıyan gerici, baskıcı bir devlet biçimidir. Her devletin özünde baskı vardır, burjuva demokrasisi de, tekeli burjuvazinin emekçiler üzerindeki diktatörlüğüdür.

Faşizm, herhangi bir zamanın değil, kapitalizmin son aşaması olan Emperyalizm çağının bir ürünüdür. Faşizm, tekeli burjuvazinin sömürsünün baskıyla, zorla sürdürülmesinin bir ifadesidir; tekeli burjuvazinin kriz ortamında başvurduğu gerici bir silahtır.

Sonuç olarak Faşizm, tekeli burjuvazinin, krizin sonuçlarını halk kitlelerine yıkmak üzere uyguladığı baskıcı ve terörcü yönetim biçimidir.

Faşizmin ilk ortaya çıkıp, iktidar olduğu ülke İtalya’dır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalist yağmadan “umduğu” payı alamayan, savaşta yarım milyona yakın insanın öldüğü yoksulluk ve ekonomisi yıkım içindeki İtalya’da faşizm, sosyalistlerin büyük prestij ve gücüne rağmen faşizm, kitle tabanı kazanmış ve 1922’de Benito Mussolini önderliğinde iktidara gelmiştir.

Faşist hareketin büyük kitle tabanı kazandığı ve iktidara geldiği bir diğer ülke de Almanya’dır. İtalya’nın aksine Birinci Dünya Savaşı’ndan yenilgiyle çıkmış, sömürgelerini kaybetmiş, ordusu dağılmış ve büyük mali yükümlülükler altına sokulan Almanya, 1919’da utanç verici Versailles anlaşmasını imzalamak zorunda bırakılmıştı.

Alman faşizmi, o yıllarda üye sayısı yüzü geçmeyen Nasyonal Sosyalist Parti tarafından temsil ediliyordu. 1921’de Nazi Hücum Kıtaları, SA’lar kurulup, terör faaliyetlerine başladı. Adolf Hitler, Yahudi düşmanlığı ve ateşli söylemleri ile parti içinde yükselip, “Führer/ Şef” unvanını aldı.

Almanya’da faşizmin gelişip, kitle tabanı sağlamasında, saçmalık düzeyine varan demagojisi etkilidir. Saçmalık düzeyine varması, faşizmin slogan ve söylemlerinin küçümsenmesi gerektiği anlamına gelmez. Çünkü bu sloganlar yığınların gerici ön yargılarına dayanıyor, onlardan besleniyordu.

Almanya’da faşizm, Versailles anlaşmasıyla ulusal gururu ayaklar altına alınan halkın milliyetçi ön yargılarına sarılıp, bunları körüklüyordu. “Ari” ırkının tüm kültür ve sanatın yaratıcısı olduğu, dünyanın efendisi olmaya muktedir tek ırk olduğu propagandasına sarılıyorlardı.

Nasyonal Sosyalizme göre, tüm ırklar ve uluslar, Almanların, Ari ırkının düşmanıydılar. Almanya’daki Yahudiler tüm kötülüklerin nedeni olarak gösterilip; Yahudi düşmanlığı körükleniyordu. Komünizm ise, onlara göre Yahudi iktidarından başka bir şey değildi.

Adolf Hitler kitlelerin desteğini alabilmek için ikiyüzlü bir politika sergileyip, bir yandan patronlarla gizli görüşmeler yapıp, öte yandan emekçilere Nazi partisini sosyalist bir parti olarak lanse etmişti.

Nihayetinde faşizm, yoğun propagandayla halkının gerici önyargılarını körükleyerek, geniş bir kitle tabanı sağlamıştır.

Faşizm, insanlığın tüm değer ve kazanımlarının inkârı olarak, kapitalizmin en barbar ve en vahşi devlet biçimidir. Tüm faşist diktatörlükler bunu kanıtlar nitelikteyken; Nazi iktidarıyla birlikte başta Almanya Komünist Partisi’nin toplantı ve yayınları yasaklandı; parti büroları SA’larca basıldı; binlerce komünist katledildi veya tutuklanıp işkenceden geçirildi.

Sosyal-Demokrat Parti, Bavyera Halkı Katolik Partisi, Merkez Partisi ve diğer burjuva partiler kapatıldı. 14 Temmuz’da “Alman İşçileri Nasyonal Sosyalist Partisi, Almanya’nın tek siyasi partisidir,” diyen bir yasa çıkarıldı. Parlamantonun yetkileri Nazi hükümetine devredildi.

31 Mart 1933’de Eyalet Meclisleri feshedildi; yerlerine olağanüstü yetkilerle donatılmış Nazi valileri atandı.

Nazi Parti’sindeki iç temizlikten sonra, Almanya çapında harekete geçen Naziler orduyu, polisi, adliyeyi, üniversiteyi ve gençlik kuruluşlarını Nazileştirdi.

Yahudi asıllı birçok bilim insanı üniversitelerden uzaklaştırıldı.

Yahudilere karşı terör kampanyası açıldı. Tüm Yahudiler yıldız taşımak zorunda bırakılmış, toplama kamplarında işkenceden geçirilip, yok edildiler.

Sendikalar ve kitle örgütleri kapatıldı.

Binlerce insan SA ve SS'ler tarafından katledildi.

Milyonlarca kitap meydanlarda yakıldı.

Grev ve toplu sözleşmeler yasaklandı.

Her türlü eylem ve kitle gösteri yasaklandı.

İşçilerin ve çalışanların ücretleri, patron ve işçilerin sözde işbirliği içinde düşürülmüştür.

İşsizlik sigortasının kapsamı çok büyük ölçüde daraltıldı; Yahudi kanı taşıyanlar veya Marksistlerle ilişkisi olanlar bunun dışında bırakılmıştır.

Sanayi, savaşa hazırlık gerekçesiyle tamamen militaristleştirildi.

İtalya ve Japonya ile Anti-Komintern Paktı kuruldu.

1938'de Avusturya, 1939 Mart'ında Çekoslovakya'nın Südetler bölgesi, 1939'da Polonya işgal edildi. Böylece İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasına vesile olundu.

İkinci Dünya Savaşı, 20 milyon Sovyet yurttaşı ile toplam 40 milyondan fazla insanın ölümüne yol açtı.

Almanya ve İtalya ile tüm örneklerinde görüldüğü gibi faşizmin uygulamaları ve ideolojisi tamamen kapitalizmin korunması, özel mülkiyetin kutsanmasını ve burjuvazinin çıkarlarının terörcü savunusudur.

Faşizmin kitle tabanıyla, onun sınıfsal özünü birbirine karıştırmamak gerekir. Faşizm işçi sınıfı ve emekçilere karşı finans kapitalin çıkarları doğrultusunda açtığı savaştır.

Faşist ideoloji çeşitli ülkelerde ve kültürel ortamlarda farklı biçimler almakla beraber öz olarak aynıdır. Faşizm, finans kapitalin çıkarlarının açık terör ile savunulmasıdır. Faşist ideoloji, "saf" bir milliyetçilik ve ırkçılıkla eşitlenmezken; milliyetçiliği ve ırkçılığı şovenist propaganda aracı olarak kullanır.

I.1) TANIM ARALIĞI

Roland Barthes'ın, "Faşizm konuşma yasağı değil söyleme mecburiyetidir"; Ernest Hemingway'in, "Faşizm zorbalardan söylenmiş bir yalandır,"[6] notunu düştikleri faşizm kapitalist krizin bir ürünüdür. Kapitalizmin "sıkışma anları"nda devreye girer.

"Faşizmde, lider kültü (lidere tapınma) esastır, tek parti-tek adam iktidarına dayanır. Milliyetçilik ve yabancı düşmanlığı kaşınır... Parlamento (Meclis) ve burjuva hukuku by-pass edilir, kuvvetler ayrılığı ortadan kaldırılır ve devlet tam bir 'parti devletine' dönüşür. Başta basın özgürlüğü olmak üzere, her türlü özgürlüğün ve insan haklarının ezildiği bir terör rejimidir." [7]

Yine George Dimitrov'un, "Kapitalist yönetime meydan okumadan faşizmi ortadan kaldıramazsınız, emekçi kitlelere demokratik haklarını veremezsiniz, bu hakları güvence altına alıp geliştiremezsiniz; çünkü faşizm, büyük iş çevrelerinin gaddar, terörist diktatörlüğünden başka bir şey değildir,"[8] saptamasının altını çizdiği faşizmin karakteristik özellikleri "kabaca" şunlardır: i) Zor aygıtlarının sistematik olarak ön plana çıkması; ii) Siyasi parti (ya da partiler), medya, din, eğitim gibi hegemonik aygıtların doğrudan baskı aygıtlarına bağlı hâle gelmesi ve/veya bizzat baskı aygıtı olarak da işlev görmeye başlamaları; iii) İşçi sınıfı ve her türlü toplumsal muhalefet organ, hareket, eylem ve sesinin zorla bastırılması ve susturulması; iv) İç ve dış düşman tehdidi algısının sürekli körüklenmesi ve her yerde düşman, komplo, nifak görme paranoyası ile ırkçı-şovenist-gerici kitle mobilizasyonu; v) Paramiliter sokak çeteleri terörü; vi) Narsistik[9] şef fetişizmiyle payandalanmış güç ve şiddetle bütünleştirilmiş militarizm ve yayılmacılık; vii) Basitleştirilip kodlanmış, en ilkel içgüdülere hitap eden, tekrara dayalı, lümpenleşmiş, ataerkil, saldırgan, tekçi ve tek biçimli medya propagandası konsolidasyonu ve dili; viii) Anti-entelektüelizm ile bilim, kültür, sanat düşmanlığı; ix) ırkçı-şovenizm, milliyetçilik, dinci-mezhepçilik, hurafecilik, ataerkillik, geçmiş imparatorculuk ve her türden gericiliğin genellikle ırkçı-şovenist milliyetçiliğin baskın olduğu kombinasyonu.[10]

Evet, tekrar pahasına altını çizelim: "Olağanüstünün olağanlaştırılması"na denk düşen faşizm = Güçlü ve sürekli milliyetçilik;[11] + ırkçılık; + İnsan haklarının aşağılanması ve hor görülmesi; + Birlik için bir düşman belirlenmesi; + Ordunun ve militarizmin yüceltilmesi; + Cinsel ayrımcılık; + Kitle iletişim araçlarının kontrol altına alınması; + Milli güvenlik takıntısı; + Emekçinin katmerli sömürsü, ezilmesi; + Entelektüellerin ve sanatın küçümsenmesi; + para-militer terör vd'leriyle betimlenir...

Bu çerçevede faşist parti sıradan kapitalist partilerden farklıdır; bir toplumsal harekete dayanır. Bu durum, parti ve hareket, parti ve devlet arasındaki sınırları bulanıklaştıran özgün bir dinamik yaratır. Hareket partiyi, devleti, devlet toplumu, lider "hepsini" kapsamaya başlarken;[12] korkunun iktidarı örgütlenir.

Aslında şu net olarak kavranabilir: Faşizm esas yapısı itibariyle insanların bıkınlıkları ve korkuları üzerine kurulu bir ekonomi politiğe sahip. Korkuların siyasal iktisadı çok önemlidir...

Bütün faşist ideolojiler son derece yalındır, içinde hurafe barındırmayan, bilimle ve akılla çelişmeyen hiçbir faşist ideoloji yoktur... Faşizm ve Bilim ilişkisinde esas şudur: Rakamlara işkence ederseniz, onlar size istediğinizi söyleyecektir;[13] o kadar!

Ancak “Faşizm” nitelemesi gelişigüzel ve yüzeysel kullanılmalıdır. Faşizm sadece, “diktatörlük, anti-semitizm, kitle histerisi, etkili bir propaganda aygıtı, psikopat bir liderin kitleleri hipnotize eden hitabeti” motifleriyle sınırlanarak açıklanamaz...

Böylesi bir tutum; faşizmin döl yatağı kapitalizmi aklama operasyonudur. Kapitalizmin ideologları, teorisyenleri ve fikir üreticileri piyasanın/kapitalizmin başarısızlıklarından kaynaklanan faşizmin günahlarını sistematik olarak bu tür motiflerle manipüle etmeye kalkışır.

Örneğin, klasik Avrupa faşizminin doğuşu, yükselişi ve yarattığı tahribattan çoğunlukla Adolf Hitler ve Benito Mussolini sorumlu tutulur. Ancak onları yükselten sosyo-ekonomik koşullarda hiç söz edilmez. Oysa faşizmin tezahürü, kapitalizmin kriz dönemlerinin karakteristiği olarak tekerrür eden bir fenomendir...

Faşizm keyfi bir şekilde tanımlanamaz. Nazi Almanya’sının liderlerinin bireysel olarak işlediği suçlara veya Adolf Hitler’in kafasındaki patolojik soru(n)lara, milliyetçi liderleri çılgınlıklarına indirgenemez.

Faşizm belirli sosyoekonomik koşullardan kaynaklanan özel bir tarihsel kategoridir. Ciddi ekonomik sıkıntıların ve derin toplumsal memnuniyetsizliklerin derinleşip/ yaygınlaştığı momentlerde boy verir. Bir başka deyişle, faşizm aslında devrimci gelişmelerin önünü kesmek için uygulanan karşı devrimci bir stratejidir. Yani bir karşıtların birliği durumudur.

Ekonominin büyüdüğü ve işsizliğin ve yoksulluğun görece düşük olduğu dönemlerde bu potansiyeller genellikle uyku durumunda olurlar; kriz dönemlerinde uyanıp geliştiği gibi...

Faşizmin gelişmesi ve zalimliğinin boyutu, ekonomik krizin şiddetine ya da sınıf mücadelesinin büyüklüğüne bağlıdır. Örneğin, Avrupa’da 1930’ların ekonomik krizinin şiddeti, sosyalist hareket ve örgütlerin gücü, Nazilerin iktidara gelmesinde önemli rol oynamıştır.

Gerçekte de egemen kapitalist sınıf, faşizmi demokratik önlemlerin istikrarı sağlayıp, etkili olamadığı zamanlarda, yani “demokratik” aygıtın yönetemez duruma geldiğinde devreye sokar.[14]

Çünkü faşizm şu koşullarda ortaya çıkar:

i) Kronikleşen ve derinleşen ekonomik, toplumsal, siyasal, ideolojik-kültürel kriz. Bu krizin olağan yöntemlerle (örneğin hükümet değişikliği veya reformlar gibi) giderilemez olması ve sistemin zaten reform yapma, kendini yenileme yeteneğinin olmaması.

ii) İşçi sınıfının bölünmüş, parçalanmış, örgütsüz olması.

iii) Devasa bir toplumsal çürüme, bayağılaşma, düşkünleşme yani bir bütün olarak beşeri değerler çöküşünün yaygınlaşması.

iv) Meşruiyet ve hegemonya boşluğunu oluşması.

v) Egemen siyasetin merkezinin çökmesi yanında resmi ideolojinin krizde olması.

vi) Burjuva iktidar bloğunun çatlayıp, dağılması ve dolayısıyla da kutuplaşması.

Bu ve benzeri yapısal soru(n)ları halletmek için faşizm, sadece bir hükümet değil, bir devlet biçimidir.

Ve tabiri caiz ise rejimin tıkanan birikim krizine bir çözümdür!

Unutulmalıdır ki Karl Marx’ın, “Kriz, tek ve bir olan etmenlerin zor yoluyla birbirinden ayrılması, ve birbirinden ayrılan etmenlerin birliğinin zor yoluyla yeniden kurulmasıdır,” notunu düşüğü tabloda birikim krizi (toplumsal üretici güçler/ üretim ilişkilerinin artan bağdaşmazlığı), Karl Marx’ın “iktisadi temeldeki değişme, kocaman üstyapıyı büyük ya da az bir hızla alt üst eder”; V. İ. Lenin’in “üstyapının bütün eklemleri çatırdamakta, baskıya dayanamamakta ve zayıflamaktadır,” diye betimledikleri hâldir.[15]

Evet, “Güçlü Devlet” söylemi ve arzusuna yaslanan faşizm işçi sınıfının en acımasız düşmanıdır. Her şeyin önüne geçirilen bir “güçlü devlet” vurgusu ve devlet gücünün kutsanması, aslında faşist söylemin temel direklerinden biridir. Her ne kadar faşizmin “her ülkeye az çok uyan, genelleşmiş bir ideolojisi” olmasa ve “faşizm, iktidara yerleşebilmek için içinde hareket ettiği zaman ve mekân koşullarına bağlı olarak amacına denk düşecek uygun demagojiyi” kullansa bile, her örnekte “güçlü devlet” vurgusunu ayırt etmek mümkündür. Zira faşizm, kapitalist sömürü düzenini ve burjuva devleti tehdit eden güçlerin en acımasız yöntemlerle ortadan kaldırılarak “devletin bekasının sağlanması”nı hedefler.

Tam bir eklektizm ve katıksız demagojiye dayalı faşist söylemin ayırt edici unsurlarının başında, ne pahasına olursa olsun devlet ve düzenin korunması gelir. Devletin, onun sahip olduğu gücün ve düzenin kutsanarak, bunların açık ve çıplak diktatörlük araçlarıyla korunması, en abartılı ve en akıldışı noktalara gitmiş bir milliyetçilikle at başı gider: Amacına ulaşmak için kitleleri değişken demagojilerle aldatıp, siyasal iktidar

tekeli de esasen açık baskı aracılığıyla sürdüren bir olağanüstü rejimin oldukça homojen ve dört başı mamur bir ideolojisinin olamayacağı aşikârdır. Yine de faşist ideoloji dendiğinde, genel anlamda devletin ve düzenin kutsanması, koyu bir milliyetçilik ve militarizm, kudurgan bir anti-komünizm gibi bazı ortak öğelerin damgasını bastığını söylemek doğru olur.

Kaldı ki faşizm hiçbir ülkede derli toplu bir doktrin ortaya koyabilmiş değildir. Net ve iç tutarlılığı olan bir politik programı ya da felsefesi yoktur. Bu özellik aslında onun zafiyeti değil bilakis beslendiği kaynaktır. Tüm faşist hareketlerde, programatik yaklaşım, felsefe vb. eylemin arkasından gelir. Eylemin ardından yapılan işi açıklamak ve haklı göstermek üzere türlü düşünceler ortaya atılabilir, bu düşüncelerin arasında bir tutarlılık aramak da boşunadır

Benito Mussolini, faşizmin kesin fikirlerden ziyade uygulama alanında izlenmesi gereken yolu gösterdiğini söylerken; Adolf Hitler, program hiçbir şeydir, eylem güç ve iktidar her şeydir derken bunu vurguluyorlardı. Bu nedenle, faşist ideoloji ve söylem aslında tam bir eklektizm ve katıksız demagoji örneğidir.

Faşist söylem, her daim geçmişten birtakım olayları, kahramanları veya sembolleri yüceltir. Bunlarda iç tutarlılık da aranmaz, tersine, tutarsızlık ne kadar göze batarsa, demagojik propaganda o kadar abartılı ve o denli histerik hâle gelir.

Faşizmin her ülkeye az çok uyan, genelleşmiş bir ideolojisi yoktur. Çünkü faşizm, iktidara yerleşebilmek için içinde hareket ettiği zaman ve mekân koşullarına bağlı olarak amacına denk düşecek uygun demagojiyi kullanacaktır. Bu nedenle faşizmin ideolojik sunumu, çeşitli palavralar ve boş vaatlerle bezenmiş, ortama göre renk değiştirecek bir bukalemun gibidir.

Ayrıca faşist söylemin “olmazsa olmaz” bir asli unsuru da korku, nefrettir. Gerek iç gerekse de dış “düşmanları” hedefine oturtan bir nefret, hem faşizmin tirmanışı sürecinde hem de faşizmin zaferinin ardından faşist terör ve şiddetin meşrulaştırılması için kullanılır.

Faşizm teriminin kaynağına baktığımızda bile, onun esas olarak devleti en gaddar biçimde koruma düşüncesine dayandığı görülür. Faşizm kavramı, Roma İmparatorluğu döneminde devleti temsil eden üst düzey görevlilerin muhafızlarının taşıdığı baltalara verilen “fascēs” teriminden türetilmiştir. İtalyan faşizminin lideri Benito Mussolini faşizmi şöyle tanımlamıştı: “Faşizmin temeli devlet kavramıdır. Faşizmin temeli, devletin karakteri, ödevi ve amacıdır. Faşizm, devleti bir salt varlık olarak görür. Bütün bireyler ve topluluklar devlet karşısında görece bir nitelik taşırlar... Faşizmden söz etmek, zımnî olarak devletten söz etmek demektir.”

İtalya’da da Almanya’da da faşizm, aşağıdan bir sivil hareket olarak örgütlenip iktidara yürüdüğü için kitle desteğini kazanabilmek üzere her türlü demagojiye başvurmuştur. Her iki harekette de, anti-kapitalist bir demagoji, “zenginlerin bencilliği ve kibrine” karşı söylemler belirgindir. Her iki faşist harekette de, “başkalarına karşı ödevler”, “yüksek yurttaşlık duygusu” gibi söylemlerle kişilerden ve kişisel özgürlüklerden ziyade genele, yani “ulus” a vurgu yapılması, aslında “ulus” u temsilen devletin önceliğine vurgu yapılması anlamına geliyordu. “Kişi yararından önce kamu yararı gelir” söylemi, faşistlerin elinde, kamunun yegâne ifadesi, temsilcisi ve hatta kendisi olarak devleti ve “devlet yararı” nı öne çıkarmak üzere kullanılıyordu.

Faşizm kişi hak ve özgürlüklerinin “güçlü devlet” yararına ortadan kaldırılmasını meşrulaştırırken, bunun için gerekli çarpıtma araçlarını genel burjuva ideolojisi içinde hazır bulur. Burjuva ideolojisi, zaten, ulus-devletin, ulusun “ortak iradesi” nin bir yansıması, ulusun “ortak çıkarları” nın bir ifadesi olduğunu savunur. Ulus ile devlet arasındaki bu ilişkide devletin güvenliği ile ulusu oluşturan bireylerin hakları arasında nasıl bir denge tutturulacağı sorusuna farklı burjuva akımlar farklı cevaplar verirler. Ulus ile devleti bir ve aynı şey olarak değerlendiren, “devlet ile milletin bölünmez bütünlüğü” nü vurgulayan faşist ya da faşizan ideolojiler, devleti bir kez kutsadıktan sonra, buradan bireysel hak ve özgürlüklerin ilgasını kolayca türetirler.

Faşizm bireyi ve bireysel özgürlükleri hiçe sayarken; ister Benito Mussolini’ de olduğu gibi devletin öncelikli olduğu açıkça vurgulansın (“devletin amacı kendisidir”), ister Adolf Hitler’ de olduğu gibi “halk için devlet” yalanıyla halk aldatılsın (“devletin içeriği halktır, amacı bu içeriği korumaktır”), faşizm devleti kutsayarak onun bekasını her şeyin önüne geçirir: “faşizmin her zaman ve her yerde devlet gücünü kutsayan, mutlaklaştıran ve bu güç sayesinde iktidarını sürdüren bir burjuva yönetim biçimi olduğu açıktır. Faşizmin bu özsel niteliği, Benito Mussolini’ nin ünlü deyişinde ifadesini bulur: “Her şey devletin içindedir, hiçbir şey devletin dışında ve devlete karşı değildir.”

Dolayısıyla faşizm bireyi ve bireysel özgürlükleri de dikkate almaz. Birey, sahte bir kolektiviteye feda edilir ki, bu kolektivite devletin kendisidir. Faşist ideoloji, kişinin hakları, refahı, mutluluğu, özgürlüğü gibi kavramları bir tarafa bırakarak, yurttaşların devlete karşı görevlerini öne çıkarır ve Benito Mussolini’ nin ifadesiyle de, “Özgürlük bir görevdir, bir hak değil,” der.

Haklar yerine görevler, özgürlük yerine otoriteye itaat ve disiplin, eşitlik yerine kaskatı bir hiyerarşi geçirilir: Faşizmin ilk vatani İtalya, aynı gerçekliğin uzantısı olarak, aslında tüm faşist iktidarlar tarafından

benimsenip uygulamaya sokulan totaliter devlet anlayışını açıkça dillendirmiştir. Buna göre, devlet bireylerin “hak ve özgürlük” alanını dilediğince düzenleme ve sınırlama hakkına sahiptir; devlet her şeydir, ulusu yaratan da odur. Bireylerin hakları olmaz, görevleri vardır. Bireyin görevleri, devletin gücüne inanmak, itaat etmek, onun koyduğu kurallar altında kaytarmaksızın çalışmak ve devlet emrettiğinde gözü kapalı savaşmaktır.

Benito Mussolini, faşizmde tek özgürlüğün “devletin özgürlüğü” olduğunu belirtirken; yine Ona göre, kişinin özgürlüğü doğrudan değil dolaylıdır, itaat edip hizmet ettiği devlet ne kadar güçlenirse o kadar özgür olacak, böylece birey de o özgürlükten nasiplenecektir. Zaten kişinin görevi kendi varlığını devlete feda etmektir.[16]

Kişisel haklar devletin ihtiyaçlarıyla çelişmediği sürece ve kadarıyla bir anlam içerebilir. Bunun ötesinde devletin dışında bir kişi olamayacağı gibi herhangi bir grup da (sınıflar, sendikalar, dernekler, siyasi partiler vb.) olamaz. Faşist ideoloji toplumun birbiriyle uzlaşmaz çelişki içindeki sınıflara bölünmüş olduğu gerçeğini kesin olarak reddeder. Ona göre, sınıflar yoktur, patron da işçi de bir “üretimci”dir, çıkarları birbirleriyle çelişmediği gibi her ikisinin de “görevi” devletin çıkarları doğrultusunda üretimin devamını ve büyümesini sağlamaktır.[17]

Faşist devlet totaliter bir devlettir. Bu yalnızca, devletin tüm erklerinin tek elde toplanması anlamına gelmez, aynı zamanda faşist devlet, bireyin yaşamının tüm alanlarına el atmaya, onu gündelik hayatının her anında belirleyip biçimlemeye girişir. Ne yiyip ne içeceğinden nasıl giyineceğine, nasıl eğleneceğinden nasıl yas tutacağına, ailesiyle ve karşı cinsle nasıl ilişki kurması gerektiğine, nasıl ve kaç çocuk doğuracağına vb. tüm davranışlar için tek tip kalıplar üretir ve dayatır. Devlet güçlendikçe birey silikleşir.

Faşizmde insan, tâbi olduğu devletin dışında hiçbir anlama da değere de sahip değildir: “Birey devletle uyumlu olduğu ölçüde önemlidir,” Benito Mussolini’nin ifadesiyle![18]

En nihayet Barış Akademisyenleri bildirisine imza attıkları gerekçesiyle KHK ile Ege Üniversitesi’nden ihraç edilen Felsefe Bölümü Başkanı Prof. Dr. Nilgün Toker Kılınç’ın belirttiği üzere, “Faşizm sual edilemez bir hakikâte bağlanma hâlidir.”[19]

Bu kapsamda “Faşist iktidarlar güçlerinin büyük bir kısmını muhafazakârlıktan alırlar.[20] Muhafazakârlığı yükseltmek için toplumun yumuşak karnına oynarlar. O yumuşak karın ahlâktır.

Vicdan ve akılla değil, korku ve inançla şekillenen sahte bir ahlâkın meyvesini toplamak için hayatın her alanında fırsatlar kollar, şartlar yaratırlar. Politik söylemlerini, toplumsal hassasiyetler bahanesiyle körükledikleri gericiliği onaylanmış bir hayat felsefesi olarak yaymak üzerine kurarlar.

İnsanlara bedenlerinden ve isteklerinden korkmayı dayatırlar. Onları, gizlendikçe daha çok güvende olacaklarına ikna ederler.

Kapalı kapıları, yorgan altlarını ve suskunlukları yüceltirler. İnsanları, utanmamaları gereken her şeyden utandıkça ödüllendirirler.

Ve aslen utanılması gereken bir sürü şeyden utanmamaya eğitirler. Böylece ahlâk adına meşrulaştırılan ahlâksızlıklar toplum tarafından tehlikeli bir uysallıkla sindirilir.

Ve ahlâk adına yasaklanan özgürlükler, yine toplum tarafından tehlikeli bir hassasiyet bahanesiyle yerin dibine gömülür. Kendi bedenlerinden ve kendi isteklerinden ölesiye korkan kalabalıklar muhafazakârlık kefenine sarılarak sahte bir ahlâkla gerçek bir cehennemde yaşarlar.

Ve yaktıkları ateşte hem kendileri yanarlar, hem de kendileri gibi olmayanları yakarlar.”[21]

I.2) YÜKSELEN FAŞİZMİN KİTLE RUHU

Çoğunlukla Bonapartizm[22] ile karıştırılan faşizmin yükselişinin, kitlelerin “ruhu”/ psikolojisiyle doğrudan ilişkisi söz konusudur.

Örneğin Birinci Dünya Savaşını gözlemleyebilmiş psikanalist Wilhelm Reich, ‘Faşizmin Kitle Psikolojisi’ başlıklı yapıtında, toplumun çeşitli kesimlerinin emperyalist savaş karşısında aldıkları tutumu şöyle anlatır: “1914 seferberliğine tanık olanlar, emekçi kitlelerin farklı tutumlar gösterdiklerini bilirler. Azınlığı oluşturan bir kesimde bilinçli bir reddediş; kadere tuhaf bir teslimiyet ya da akıl tutulması; sadece orta sınıflarda değil sanayi işçileri içinde de şiddetli bir coşku. Hiç kuşku yok ki, pek çok kişideki akıl tutulması da diğer pek çok kişideki coşku gibi savaşın kitle psikolojisinin temeliydi.”[23]

Örgütsüz ve sınıf bilincinden yoksun kitleler, burjuva ideolojisinin etkisine açıktır. Bundan dolayı kitleler kendi yaşamlarını cehenneme çeviren sorunların, tepelerine çöreklenmiş burjuva iktidarlardan değil de çeşitli komplolarla ülkeyi zayıflatmaya çalışan iç ve dış düşmanlardan kaynaklandığı yalanına kanabilirler.[24]

Burjuva düzen, olağan koşullarda dahi kitleleri mevcut sömürü koşullarına boyun eğdirmek için, medya ve devlet baskısı dâhil çeşitli mekanizmalar kullanır. Kriz, savaş gibi olağanüstü koşullarda ise bu

mekanizmalar çok daha fazla etkin bir biçimde kullanılır. Kapitalist devletin baskı aygıtlarının yanı sıra kitleleri manipüle edecek ideolojik aygıtlar da muazzam derecede devreye sokulur. Bir savaş psikolojisi oluşturulmadan kitlelerin “gönüllü” bir biçimde savaşa sürüklenmeleri düşünülemezdi.

Savaştan bıkkın çıkan umutsuz kitleler, 1922’de Benito Mussolini’yi desteklemeye başladılar. 1922’nin Ekim ayında Benito Mussolini finans kapitalin desteğiyle Roma yürüyüşünü başlattı ve iktidarı ele geçirdi. İşçi sınıfının tüm örgütlerinin ezilmesinin yolunu açan faşizm, burjuvazinin açık baskıcı diktatörlüğü olarak kendini örgütledi. İlk kez İtalya’da kurulan faşist rejim, Alman emperyalizminin de örnek alacağı bir rejim olacaktı. Adolf Hitler, 1923’te giriştiği darbe girişiminde başarısız olmuştu. Ancak Versay Antlaşmasıyla kolu kanadı kırılmış olan Alman emperyalizmi, kendisini bu sıkışmışlıktan kurtaracak bir lidere ihtiyaç duyuyordu. 1929’da dünya ölçeğinde gerçekleşen ekonomik çöküş, Almanya’daki ekonomik, siyasi ve toplumsal bunalımı daha da derinleştirmişti. 1928-1929 büyük buhranı Adolf Hitler için büyük fırsat olmuştu. Brüning ve Papen hükümetleri Alman emperyalizminin isteklerini yerine getiremeyince sıra 1933’te Adolf Hitler’e gelmişti.

Faşist ideoloji, hem İtalya’da hem de Almanya’da, başta küçük-burjuva yığınlar ve lümpen proleterler olmak üzere toplumun en umutsuz ve öfkeli kesimlerinde karşılık buldu. Umutsuz kitlelerin ruhunu okşayan, düzen, otorite, üstünlük gibi demagojiler çeşitli motiflerle iç içe geçirilerek sunuldu. Faşizm kitlelerin aklına değil duygularına, beklentilerine ve inançlarına hitap etti. Benito Mussolini, “Kitleler sadece basit ve uç (aşırı) duygulara aşınadır. Onları sadece imajlar etkiler” diyordu. “Faşizmin dini vatanıdır”, “bizim mitosumuz millettir, milletin yüceliğidir”, “kutsal İtalya, tanrısal İtalya”, “Tanrım, Duçe’nin şahsında İtalya’yı kurtar” ifadeleri faşizmin temel cümleleriydi.

Adolf Hitler ise, ‘Kavgam’da, doğru kitlesel psikolojik taktiği gerçeklerden vazgeçmek ve “büyük hedefi” durmaksızın kitlelerin gözünün içine sokmak olarak tanımlıyordu. Kitlelere gerçekler, kanıtlar ve eğitimler değil, duygularla ve inançla yaklaşılması gerektiğini vurguluyordu. Adolf Hitler şöyle diyordu: “Kim ki kitleleri elde etmek ister, kitlelerin kalbini açacak anahtarın ne olduğunu, nerde olduğunu da bilmek zorundadır. Bütün tarih boyunca, en şiddetli devrimleri harekete geçiren güç, kitleleri kendine bağlayan bir bilimsel düşüncenin yayılmasından çok, kışkırtıcı bir fanatizmde ve kitleleri çılgına çeviren gerçek bir histeride saklıdır... Akıl ve mantık size, bana yönelmemenizi salık verebilirdi: sizi bana getiren sadece imanınız oldu!”[25]

Faşist ideoloji, kriz ve savaşın kitlelerde yarattığı umutsuzluk ve çıkışsızlık üzerinde yükseliyordu. Adolf Hitler, propagandasını birkaç temel argüman üzerinden ateşli söylevlerle kutsallık attığı kitlelere ulaştırıyordu: Almanya çok büyük bir devletti, yenilginin utancıyla yaşanmazdı ve üçüncü imparatorluk kurulmalıydı. Almanlar üstün ırktı ve arileşme yaşanmalıydı. Adolf Hitler, Alman İmparatorluğunun sınırlarının özellikle doğuya yani Sovyet topraklarına doğru genişletilmesini istiyordu: “Uğruna savaş verdiğimiz amaç, insanın tasavvur edebileceği en yüksek, en güçlü amaçtı: ulusumuzun özgürlük ve bağımsızlığı, gelecekteki yiyecek kaynaklarımızın güvenliği ve ulusal onurumuz.”[26]

Hayatları boyunca ezilen, hor görülen, yoksulluğa, sefaletle mahkûm edilen kitleler, adına ne denirse densin ezilmenin, açlığın, sefaletin olmadığı farklı bir düzen özlemi duyuyorlardı. Sosyal Demokrat Parti ve Komünist Parti, izledikleri politikalarla kitlelerdeki bu özlemi boşa çıkarttı. Faşist hareket ise, Bolşevik bir önderliğin eksikliğini ganimet bildi. Faşist hareketin, Nasyonal Sosyalist Parti olarak adlandırılması bile farklı kesimlerin farklı duygularına, özlemlerine seslenmeyi amaçlıyordu. Mesela “nasyonal” vurgusu ile küçük-burjuvazinin milliyetçi duygularına seslenilirken, “sosyalizm” vurgusu ile işçi kitlelerin sınıfsız toplum özlemi sömürülmek isteniyordu. Öyle ki, SA üyeleri Adolf Hitler’in Almanya’nın V. İ. Lenin’i olduğunu söylemekteydiler. Bu temelde örneğin, 1933 baharında sanayi işçilerine dönük propagandada Nazi hareketinin “devrimci” karakterine vurgu yapılıyor ve 1 Mayıs kutlamaları gerçekleştiriliyordu. Adolf Hitler, işçilere üretim araçlarının kamulaştırılacağını ve yeni bir düzen kurulacağını vaat ediyordu. “Politik burjuvazi tarihsel etki sahnesini terk etmek üzeredir. Onun yerini, şimdiye dek ezilmiş olan, yumruklarıyla ve beyinleriyle çalışan halk, tarihsel misyonunu yerine getirecek olan emekçi halk alıyor” gibi ifadeler gazeteleri kaplıyordu.[27]

Faşist Almanya’nın “Halkı Aydınlatma ve Propaganda” bakanı Joseph Goebbels ise, kitlelere şöyle sesleniyordu: “Marksizme karşı mücadelemizin nedeni, işçi hareketi olduğu için değil, işçi hareketinin kötü bir kopyası olduğu içindir, Avrupa’nın tek gerçek sosyalistleri bizleriz.” Bu faşist propagandist, kitlelerin sosyalizm özlemlerini kullanarak tam bir demagojiyle Yahudileri, Alman işçilerin gözünde düşmanlaştırmaktan geri durmuyordu: “Sosyalizm ancak Yahudilere karşı gerçekleştirilebilir. Bizler, sosyalizmi istediğimiz içindir ki, Yahudi düşmanınız.”

Propagandanın sembolik unsurları da kitleleri etkilemede önemli bir araç olarak kullanılıyordu ve bunlar arasında özellikle bayrak simgesi dikkat çekiyordu.

Adolf Hitler, Nazi bayrağını şöyle yüceltiyordu: “Kırmızıda biz hareketimizin toplumsal düşüncesini görüyoruz, beyazda milliyetçi düşüncüyü, gamalı haçta Ari ırktan insanın zaferi için mücadele misyonunu, ve aynı şekilde, aslında daima anti-semit olan ve olacak olan, yaratıcı çalışma düşüncesinin zaferini.”[28]

Adolf Hitler, işsizlikle cebelleşen, yoksulluk içinde kıvranan işçi kitlelere yeni bir düzen vaat ederken, öte yandan kapitalistlerle anlaşmalar yapıyor, onlardan maddi destek alıyor ve grev yasaklarını vaat ediyordu. Ne yazık ki faşist demagojiyle zihinleri teslim alınan kitleler, faşist ideolojinin çelişkilerini ve faşizmin, kapitalizmi en vahşi, en korkunç yöntemlerle sürdürme çabası olduğunu göremediler... Adolf Hitler işçilere, işsizlere başka bir düzen -ki bu daha çok Alman mitolojisine dayalı “büyük Almanya” vaatleriydi- vaat etmeseydi kitleleri arkasından sürükleyemezdi.

Tam da bu noktada Charles Chaplin’in, ‘The Great Dictator’deki, “Halkı diğerlerine karşı öfkelenendirsek karınlarının açlığını unuturlar,” sözünü anımsamakta büyük yarar vardır.

Faşist söylemler, kriz koşullarında bir çıkış yolu arayan kitlelerde ciddi bir karşılık buluyor ve oy olarak tahvil ediliyordu. 1928’de Komünist Parti’nin ve SPD’nin oyları artarken Nazi Partisinin (NSDAP) oylarında bir gerileme söz konusuydu. Ancak 1929 krizi sonrasında durum tersine dönmeye başladı. 1930’a gelindiğinde Nazi Partisinin oylarında yüzde 700 gibi bir artış görüldü. 1928 yılında NSDAP’nin oyları 800 bin iken, 1930 sonbaharında 6.4 milyona çıktı. 1932 seçimlerinde Komünist Parti ile SPD’nin oyları 13 milyon civarındayken, NSDAP ve Alman Milliyetçiler’in oyları 20 milyon civarındaydı. 1933 Ocak’ında Nazilerin tek başına oyları 17 milyona ulaşmıştı.[29]

Faşist propagandanın etkisiyle Nazilerin safına geçen kitleler arasında sadece apolitikler, kararsızlar yoktu, ama aynı zamanda Sosyal Demokrat Partiden ve liberal merkez partilerden kitleler de vardı. Keza faşist harekete kayan kitleler arasında Komünist Partili işçiler de vardı. Bunlar devrimci eğilim taşıyan işçilerdi ve Adolf Hitler’in partisinin dış görünümü, militan karakteri, güçlü söylemleri vb. bu işçiler üzerinde büyük etki yaratmıştı. 1933 Mart’ındaki seçimlerde Adolf Hitler, iktidarda olmanın getirdiği gücü de kullanarak, tam bir kaos ortamı yarattı ve daha önce seçime gitmeyen en az 5 milyon insanı harekete geçirerek zaferini ilan etti.

Sivil faşist örgütlenmeler, kitleleri terörize ederek, toplumsal ve siyasal krizi derinleştirerek güç elde etseler de, bu tek başına iktidarın ele geçirilmesine yetmez. Sivil faşizmin iktidarı ele geçirmesinde geniş bir toplumsal taban desteğine de ihtiyacı vardır. Nazi hareketi, ilk olarak küçük-burjuvaziyi (orta ölçek tüccar ve esnaf, orta ve küçük köylü, meslek sahibi okumuşlar), lumpen proletaryayı ve işçi sınıfının beyaz yakalı kesimlerini etkiledi. Kapitalist sistemin ağır kriz döneminde (1929-1932) Nazi hareketinin toplumsal tabanının çekirdeğini küçük-burjuvazi oluşturdu. 1932 seçimleriyle birlikte ise Naziler sanayi işçilerine daha fazla açılmaya başladılar.

ALMAN’LARIN HİTLER’İ SEÇMESİNİN ALTINDA YATAN 10 TEMEL SEBEP[30]	
1. Versay Antlaşması “Savaş Suçları Bendi”	Birinci Dünya Savaşının bitmesinin hemen ardından aslında İkinci Dünya Savaşının fitilini ateşleyecek bir antlaşma imzalandı. Birinci Dünya Savaşı’nın muzaffer devletleri mağlup ülkelere çok ağır şartlar dayattı. Bu antlaşmalarla zengin bölgeler mağlup devletlerin elinden alındı ve onları ağır tazminatlar ödetmek zorunda bıraktı.
2. Fransızların Ruhr işgali	Alman hükümeti Versay Antlaşması ile ödemeyi vadettiği tazminatları hâliyle yapamadı. 1923 yılından itibaren ödemeleri düzenli olarak aksatmaya başladılar, üzerlerindeki bu yükün kaldırabileceklerinden fazla olduğunu ısrarla vurguladılar. Ancak Fransızlar, Almanların kendilerini provoke etmek için bunu kasıtlı olarak yaptığını düşünüyorlardı.
3. Hiperenflasyon	Ruhr’un işgal edilmesinin ardından Almanya’da enflasyon kontrolten çıktı. Alman Markı inanılmaz bir değer kaybına uğradı. Birinci Dünya Savaşı sırasında Almanlar 160 milyar marklık askeri harcama yapmıştı. Geline zamanında Almanların 156 milyar mark borçları ve 132 milyar mark savaş tazminatı ödemeleri vardı. Bunun üzerine bir de ekonominin can damarı Ruhr’un kaybedilmesi Alman ekonomisini yerle bir etti. Enflasyon inanılmaz rakamlara ulaştı. 1914 yılında, savaşın başlamasından önce 1 ABD doları 4.2 Alman markı ederken, 1923’te 1 ABD doları 4.2 trilyon mark ediyordu. Ülke genelinde ciddi bir kıtlık ve açlık vardı. Para artık değersiz bir kağıt parçasıydı, Almanların bir peni dahi tasarruf edecek hâlleri yoktu. İnsanlar takas ekonomisine geçti, çünkü değerli olan tek şey gıdaydı.
4. Alman Komünizmi yükselmeye başlıyor	Bu zor günlerde yükselen sadece Naziler değildi, komünizmin ayak sesleri de ciddi şekilde duyulmaya başlamıştı. Rusya dışındaki en güçlü Komünist Parti Almanya’daydı. Alman komünist partisi, 1918 yılında, Birinci Dünya Savaşı’nın sona ermesiyle birlikte kurulmuştu. Rus Devrimi’nin ardından Alman Komünistleri de değişim geçirdi, SSCB’nin tüm desteklerini arkalarına alarak Almanya için bir Bolşevik Devrimi arzulamaya başladılar. Almanlar içerisinde yüzde 10-15’lik bir kesim komünistlere oy verme fikrine sıcak bakıyordu. Ülkenin geri kalanı komünizmin yükselmesini Almanya için çok daha kötü ve karanlık günlerin bir habercisi olarak görüyordu.
5. Barmat Skandalı	1924 yılında Alman hükümetinde rüşvet skandalı patlak verdi. O zamanlar iktidarda olan Şansölye Gustav Bauer liderliğindeki Sosyal Demokrat Partinin, Danimarkalı yatırımcı Barmat Kardeşlere döviz spekülasyonu sırasında kendilerine bir servet kazandırmaları için milyar dolarlar verdikleri ortaya çıktı.
6. Gittikçe büyüyen Yahudi nefreti	Almanya’da Yahudi karşıtlığı Nazilerin yükselişe geçmesiyle ortaya çıkan bir olgu değil, öncesinde de bu nefret zaten var. 1900’lerin başında Almanya’daki partiler Yahudi karşıtı platformlar oluşturmaya başlamışlardı. Rus devrimi, hiperenflasyon ve Barmat skandalının ardından Almanya’da Yahudi olmak çok daha zor bir hâle gelmişti. Almanların pek çoğu iflas edip batarken Yahudiler ayrıcalıklı, zengin ve yozlaşmış kimseler olarak görülüyordu. Almanya’da Yahudilerin nüfusa oranı sadece yüzde 1 iken, tüm avukatların yüzde 16’sı, doktorların yüzde 10’u ve editör ile yazarların yüzde 5’i Yahudi’ydi. Genel konuşursak, Almanlar açlık ve yoksullukla mücadele ederken Yahudilerin zengin bir yaşam sürüyor olmaları tüm nefretleri üzerlerine çekmelerine sebep oluyordu.
7. 1929 Büyük Buhran	29 Ekim 1929’da ABD borsası çöktü. Bu, Büyük Buhran’ın başlangıcıydı ve bu buhranın en çok vurduğu yerlerin başında Almanya geliyordu. Alman ekonomisinden geriye kalan şeyler yabancı para üzerine inşa edilmişti. Almanlar sahip oldukları her şeyi yabancılarla ticaretten karşılıyor ve 1924’ten bu yana giderlerini Amerikan kredisine kapatıyorlardı. Büyük Buhran geldiğinde bu krediler kurudu ve

	üstüne ABD verdiği dış borçları geri istemeye başladı. Almanya felç oldu. Endüstriyel üretim yüzde 58 düştü. İşsizlik alıp başını gitti. 1929'un sonuna gelindiğinde 1.5 milyon Alman işsizdi. 1933'te ise bu rakam 6 milyona çıkacaktı.
8. Sosyal Demokratlar demokrasinin etrafından dolanıyor	Büyük Buhran'ın başlamasından kısa bir süre sonra sosyal Demokrat Parti daha agresif bir tutum sergilemeye başladı. Bir azınlık hükümeti oldukları için diğer partilerin desteğini almadan herhangi bir karar alamıyorlardı. Bu nedenle, etrafından dolanma politikası gütmeye başladılar.
9. Reichstag Yangını	Naziler gücü ele geçirmişti, ancak çoğunluğu elde edememişlerdi. Oyların sadece yüzde 37.3'ünü alan Naziler, tıpkı Sosyal Demokrat Parti gibi azınlık hükümeti olmanın getirdiği sıkıntılarla uğraşacaklarını düşünüyorlardı... Ta ki Reichstag yangınına kadar. Hitler'in şansölye olmasından günler sonra, Marinus van der Lubbe isimli bir Komünist, Alman Parlamento binası Reichstag'ı yaktı. Bu işi tek başına gerçekleştirdiği neredeyse kesin olsa da Naziler bu fırsatı kaçırmadı. Onlara göre bu olay Komünistlerin ülkeyi şiddet yoluyla ele geçirmeye çalışacağına bir kanıttı. Reichstag yangınına gerekçe gösteren Naziler 48. Maddeyi devreye soktu. İfade özgürlüğü, basın özgürlüğü, gösteri ve yürüyüş hakları askıya alındı bunun yanı sıra polis kovuşturmalarındaki tüm kısıtlamalar kaldırıldı ta ki komünistler tamamen kontrol altına alınana kadar.
10. Hukuka aykırılığı ortadan kaldıran durum yasası	Naziler iktidara geldiğinde Almanya hâlâ demokrasiyle yönetilen bir ülkeydi ta ki meclisten "Hukuka aykırılığı ortadan kaldıran durum" (Enabling Act) yasası geçene kadar. Bu yasayla birlikte Naziler istedikleri her kanunu parlamentodan geçirmeden yürürlüğe sokabiliyordu. Ancak bu yasanın geçmesi için sadece Nazilerin oyu yeterli değildi parlamentonun 3'te ikisinin desteğine ihtiyaçları vardı. Reichstag yangınına hatırlatarak diğer partiler üzerinde bir baskı oluşturdular. Bir Nazi gazetesinde "Ya tam güç ya! Ya bu yasa ya da yangın ve cinayet!" manşeti atıldı. Hitler bu yetkileri son derece dikkatli şekilde kullanacağını sözünü verdi. "Hükümet bu yetkileri sadece son derece önemli tedbirler alınması gerektiğinde kullanacaktır" dedi. Hitler artık hep arzu ettiği mutlak gücün sahibiydi. Diğer siyasi partiler birer birer dağıldı ve kısa bir süre sonra da ülkedeki tüm seçimler durduruldu. Alman demokrasisi göz açıp kapayıncaya kadar yok olmuştu. Faşizm ülkenin kontrolünü tartışmasız bir şekilde ele geçirdi... Ve bu bizzat Almanların seçmiş olduğu bir faşizmdi.

Kriz dönemlerinde küçük-burjuva kesimler, kapitalist rekabete dayanamayarak tam bir yıkıma sürüklenirler. Küçük burjuvazi doğası gereği ikircimlidir ve alt sınıfa inmeye tahammülü yoktur. Büyük burjuvaziye ve güce tapma eğilimindedir. Küçücük mülkü ya da sosyal statüsü onun her şeyidir ve kaybetmekten ölesiye korkar.

Genel olarak küçük-burjuvazide devlet otoritesine bağlılık ve özdeşleşme durumu oluşur. Keza bu dönemde küçük-burjuvaziye yakın duran devlet memurlarının durumu da farklı değildi. Devlet dairesindeki memur, üstüne karşı asttı, alta karşı ise bu üstün temsilcisi ve bu durumda manevi (maddi değil) koruma altındaydı. Devlet dairesiyle, devletle, ulusla vs. bu özdeşleşme, şu formüle bürünüyordu: "Ben devletim, resmi daireyim, işletmeyim, ulusum."

Adolf Hitler'in iktidara gelmesiyle birlikte özdeşlik bu kez onunla kurulmaya başlandı. Umutsuz kitleler kendilerini Führer ile bir hissetmeye, hayalinde kendini onun yerine koymaya ve onun özelliklerini yansıtmaya başladılar. Her Nazi kendisini "küçük" bir Adolf Hitler olarak hissetmekteydi. Bu özdeşleşme eğilimi, güya "Alman ulusunun büyüklüğünden" ileri geliyor ve ulusal kendini beğenmişliğin bir ifadesi sayılıyordu. Gericici küçük-burjuva kendini Führer'de ve otoriter devlette keşfediyor, bu özdeşleşmeye dayanarak kendini "ulusallığın", ulusun savunucusu olarak duyumsuyordu.[31]

Faşizm: Bir insanın bastırılmış duygularını, ezikliğini; hayatta bir baltaya sap olamamışlığını; acizliğini, zavallılığını, vahşiliğini kendi milleti dışında herkesi yeren, söven, kendisini düşmanı üzerinden var edip; ırkının üstünlüğü iddiası ile örtbas etmeye çalışan düşüncenin tekelci kapitalist hükümranlığın hizmetindeki pratiğidir.

Bu kapsamda Ingeborg Bachmann'ın, "Faşizm, atılan ilk bombalarla başlamaz, her gazetede üzerine bir şeyler yazılabilecek olan terörle de başlamaz. Faşizm, insanlar arasındaki ilişkilerde başlar, iki insan arasındaki ilişkide başlar," düşüncesi önemsenmesi gereken bir tespittir.

Tıpkı Wilhelm Reich'in, "Kitleler aldatılmadı, faşizmi arzuladılar"; William Carr'ın, "Almanya'nın felaketi tek başına Hitler değildir. Alman felaketinin sorumlusu, bir Hitler yaratan ve kendi kaderini onun ellerine kendi isteğiyle teslim eden Alman halkıdır"; Işıl Özgentürk'ün, "Alman halkı da Hitler'i arzu etmişti,"[32] saptamalarındaki üzere...

Bu hâl:[33] sıradanlığın ne yaptığının farkına bile varmadan kitlesel olarak faşistleşmesinden başka bir şey değildir.

Hannah Arendt 'Kötülüğün Sıradanlaşması' başlıklı yapıtında, Yahudi soykırımının mimarlarından biri olarak İsrail'de yargılanan Adolf Eichmann davasını anlatırken; "Adolf Eichmann sadist bir canavar değil tam tersine fazlasıyla 'normal' bir insandır; asıl korkutucu olan da budur!" der. Çünkü onun üzerinden baktığımızda Nazi Almanya'sında yaşanan şey, kötülüğün normalleşmesi, sıradanlaşması, dolayısıyla yaygınlaşmasıdır.

Adolf Eichmann, yaptığı şeyin bir kötülük olduğunun bile farkında değildir. O sadece emirlere uyan biridir. Binlerce Yahudi'yi vagonlara doldurup toplama kamplarına göndermiştir. Onun sorumluluğu bu kadardır, ötesi onun işi ve sorumluluğu değildir.

Adolf Eichmann'ın mantığına göre, ister Yahudileri vagonlara doldurup toplama kamplarına gönderin, isterseniz gazın musluğunu açan siz olun durum değişmez, sizin sorumluluğunuz aldığınız emirlerle sınırlıdır ve orada biter.

Hannah Arendt'e göre, Adolf Eichmann, kurallara, yasalara körü körüne bağlıdır, emre itaat etmeyi zorunluluk olarak kabul eder. O, Nazi ideolojisiyle şekillendirilmiş sıradan bir insandır. Devlete, güce, otoriteye

itaat etme duygusu akıl yürütme ve sorgulama yeteneğini tamamen ortadan kaldırmıştır. Üstelik yalnız değildir, dönem Almanya'sında geniş kitlelerin yaşadığı tam da budur.

Normalde tek başınayken ve belli bir yönlendirme olmadan asla yapılmayacak olan bir eylem, belli bir yönlendirme ile (burada düşünme ve sorgulama yetisinin iptal olduğunu tekrar hatırlayalım) aynı duygular içinde olan insanlar bir araya geldiğinde yapılabilir olmaktadır. Nazilerin kitlesel eylemlerinde söz konusu olan tam da budur. Birey olarak bir hiç olan kişi, yığınla birlikteyken kendini var etmekte, güçlü hissetmektedir.

Nazizmin tirmandığı 1920'ler sonrasında en dikkat çekici olan, sıradan insanların oluşturduğu bu saldırı topluluklarıdır. Nazizmin, asıl vurucu gücünü de bu kitleler oluşturur. Fırıncı, Kasap, berber, bakkal, tesisatçı, ağırlıklı olarak esnaf kesiminin, lümpen işçilerin ve işsizlerin oluşturduğu bu kişiler mesailerini bitince sokağa çıkarlar, saldırganlıkta sınır tanımazlar ve önlerine geleni yakıp yıkar, dümdüz ederler. Adolf Hitler'in deyişiyle "Yığınlar hâlsiz ve tembeldir. Okumaz ve düşünmezler. Bir düşman ve bir de Tanrı'yı tanımalılar." Böylece onlar kolayca yönlendirilebilirler, çünkü tek başına bir hiçtirler ancak birlikte yığın olurlar ve yığınlar şiddete meyillidirler.

Hannah Arendt'in kötülüğün sıradanlığı olarak adlandırdığı şey işte tam da budur. Bu kötülük, Nazi Almanya'sında bütün kitlesel katliamları olanaklı kılacak şekilde yayılmış ve sıradanlaşmış, herkes ne yaptığının farkına bile varmadan kitlesel olarak faşistleşmiştir.[34]

II) DENEYLER

Faşizm ilk olarak İtalya'da 1922-1927 yılları arasında iktidar oldu. Ardından da bir dizi Doğu Avrupa ülkesinde ve Almanya'da iktidarı ele geçirdi. İşçi sınıfı ve halkın tüm demokratik haklarını en vahşi şekilde çiğneyen bu rejimlerin dış politikası da halklara düşmanlık ve yeni bir dünya savaşı tezgâhçılığı idi.

Yüzbinlerce insan faşist terörün kurbanı oldu: İşkence tezgâhlarında, sokak ortalarında, toplama kamplarında, darağaçlarında can verdi. Öteki emperyalist devletlerin göz yumması ve kışkırtmasıyla faşist bloğun çıkardığı İkinci Dünya savaşında on milyonlarca insan hayatını kaybetti. Nazi faşizmi, esas olarak Sovyetler Birliği'nin darbeleri altında yıkılmış olsa da, faşist diktatörlükler ve faşizm tehlikesi bugün de hem ülkemiz hem dünya halkları için güncel bir uygulama, bir tehlike olmaya devam etmektedir.

Özetle Chaz Bufe'nin, "Geleneksel değerler; milletimizi çimento gibi birbirine bağlayan değerler; bilinmeyene karşı duyulan korku, dine inanmayanlara karşı duyulan nefret; anti-entelektüellik; ırkçılık; cinsiyetçilik; eşcinsel düşmanlığı; cinsel bastırma; insan vücudundan iğrenme ve korkma; kendini ahlâklı zannedenlerin iğrenç cinsellik takıntısı; acının sadistçe eziyetinden zevk alma; bir cehalet-iyidir, akıl-değil- iman felsefesi; imanı gerçeklere tercih etme, çoğunluğun zorbalığına körü körüne inanma; sansür; enayilik; hükümeti düşünmeden destekleme, özellikle de savaş zamanlarında; katliama sevinmek; güçlü liderleri koyun gibi özlemek; yılışıklık; çevreye ve başkalarına ne zarar gelirse gelsin 1 kuruş para kazanma isteği; üstlere karşı dalkavukluk; astlara karşı kabadayılık; dar din -ahlâkından- bir santim sapan herkese karşı anlayışsız yaklaşım; -ahlâksız- olana acı çekirme isteği; ve şiddeti, baskıyı, işkenceyi, hapsi ve idamı kullanarak onları -ahlâklı- yapma isteği. Eğer bu geleneksel değerlerimiz olmasaydı, insanlık daha iyi yerlerde olabilirdi," diye tarif ettiği önemli faşist deneylerden (Almanya ve İtalya) söz edecek olursak...

II.1) FÜHRER'Lİ ALMANYA'DA

1 Şubat 1933'te, Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg, Adolf Hitler'in seçim talebini onayladı. Hemen ardından, Adolf Hitler sözde "komünist terör faaliyetlerine" yönelik bir kararnameyi gündeme getirdi. "Alman Halkının Korunmasına Yönelik Kararname" cumhurbaşkanının onayıyla 4 Şubat 1933'te İçişleri Bakanı Wilhelm Frick'e gösteri ve yürüyüşleri ve kamu düzeni güvenliği açısından "tehlikeli" olduğu iddia edilen yayınları yasaklamak için yerel polisle çalışma imkânı sağladı. Ayrıca, Frick'in bakanlığına ve polise önemli bölgelerde grevleri yasaklama yetkisi de verildi. Yasaklı faaliyetler hakkında bilgisi olan fakat bunu yetkililere bildirmeyenlerin de gözaltına alınabileceği, genişletilmiş gözaltı yetkisi de verildi. "Alman Halkının Korunmasına Yönelik Kararname" sonuç olarak iktidara seçim gününe kadar komünist ve sosyal demokrat adayları yakalama ve muhalif kampanyaları felç etme imkânı tanıdı.

8 Şubat 1933 tarihli kabine toplantısında Adolf Hitler "yeniden silahlanma" planını açıkladı. Paul von Hindenburg tarafından atanan Savunma Bakanı Werner von Blomberg hemen duruma müdahil olup Alman ordusunun mevcut durumunda, yeniden silahlanmanın mutlak öncelik olduğunu ifade etti. İktidar ancak bu hâlloldüğü zaman diğer amaçlarına yönelebilecekti. Bu toplantının tutanakları yeni başbakan ile Alman ordusu arasında bir mutabakat anlaşması olduğunu gösterir türdendi. Dahası, Adolf Hitler kendinden öncekilerden çok

daha uzun süre başbakan kalmaya niyetliydi, iktidara geldiğinin ilk haftasında Almanya'yı yeniden silahlandırma planını hayata geçirmeye başlamıştı.

Genel olarak Alman sermayesi bir önceki seçimlerde Nazilere belirgin bir destek vermemişti. Fakat Adolf Hitler durumu değiştirmeyi umuyordu. 20 Şubat 1933'te Hermann Göring Almanya'nın önde gelen yirmi kadar sanayicisi ve finansörü ile gizli bir toplantı gerçekleştirdi. Donanımlı bir Birinci Dünya Savaş pilotu Hermann Göring sermaye elitleri arasında, gösterişsiz Avusturya'lılığı, hantal üslupçuluğu ve demagojik yapısıyla, önde gelen patronları endişelendiren Adolf Hitler'den daha sıkı ilişkiler peşindeydi.

Aynı gün 1923-1930 yılları arasında Reichsbank'ın başında bulunan Dr. Hjalmar Schacht de ordaydı. Siyasi yelpazede kendisine bir yer tutmuş Schacht, 1920'lerin sonuna doğru sağa kaymaya başlamıştı. Adolf Hitler'in iktidara geldiği tarihe kadar zaten Nazilerle uzun süredir flörtleşiyordu. Hâliyle Schacht'ın de toplantıda bulunması sermayeyi cesaretlendirdi, rahatlattı. Schacht böylece iktidarın seçim kampanyası için finansal destek ve bağış toplamayı başardı. Schacht sonraki ay Reichsbank'ın başındaki görevine yeniden atandı, bu defa yeni Nazi rejimi altında.

27 Şubat 1933'te Reichstag (Parlamento) binası yakıldı. Kundaklayanın akıl sağlığı şüpheli genç bir Hollandalı Marinus van der Lubbe olduğu iddia edildi. Olay yerinde yakalanmış, ertesi yıl da idam edilmişti. Yüksek rütbeli Nazi yetkilileri derhâl yangını iktidarı devirmek için inkârı imkânsız bir Komünist komplosunun kanıtı olarak sundular. Daha sonra Dresden'de öğretmen olan Victor Klemperer, anılarında bu olayı şöyle yorumlayacaktı: "Kimsenin bir Nazi tezgâhı dururken olayı komünist faillerin yaptığına inanacağını sanmıyorum".

Wilhelm Frick, Reichstag yangınına karşılık olarak iktidara daha geniş polis yetkileri veren geçici bir yasa taslağı hazırladı. "Halkın ve Devletin Korunması Kararnamesi", 28 Şubat 1933'te onaylanmasının ardından, anayasa ile güvence altına alınmış olan ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, gösteri ve yürüyüş hakkı, posta ve telefon iletişimde gizlilik ikinci bir emre kadar askıya alındı. Ev aramaları ve mal, mülk müsadereleri kolaylaştırıldı. Kişisel hak ve özgürlükler kısıtlandı, hükümet kişileri mahkeme olmaksızın fakat aşağı yukarı meşru temelde tutuklama yetkisi aldı. Sonuç olarak, şayet (yetkili) bir kişi bile düzen ve güvenliğin tesisi konusunda uygun önlemleri almamış ise Reich hükümeti, devletin polis gücünü ve iç hizmetini devralıp doğrudan eyleme geçebilecekti.

Kişisel özgürlükleri tahribe ek olarak, aynı zamanda "Reichstag Yangını Kararnamesi" olarak da bilinen bu kararname, Almanya federal sisteminde merkezi ve eyalet hükümetleri arasındaki ilişkiyi düzenleyen eski anayasal denge ve kontrol sisteminden kalan ne varsa yok etti. Reichstag Yangını Kararnamesi ile birlikte Paul von Hindenburg'un bu kararnameyi de imzalaması Nazilere muhaliflerini savurmak için devasa bir ortam yarattı. Kararnameler sonradan uzun vadeli önlemler olarak kaldı, öyle ki Üçüncü Reich'in 12 yıllık iktidarı boyunca kaldırılmadı.

5 Mart 1933 seçimleri, Nazilere daha büyük bir çoğunluk getirdi: Yüzde 43.9 oranında oy ve Parlamentoda 288 koltuk. Koalisyon ortakları Alman Ulusal Halk Partisi (DNVP) (nerdeyse yüzde 8) ile beraber artık küçük bir farkla da olsa çoğunluk onlarındı. Fakat Sosyal Demokratlar (yüzde 18.3), Komünistler (yüzde 12.3) ve Katolik Merkez Partisi (yüzde 11.2) en olumsuz koşullarda bile seçmenlerinin çoğunu muhafaza etti. Devlet destekli terör, sindirme, yıldırma ve propagandaya karşın Naziler hâlâ parlamentoya tek başlarına hâkim olamamışlardı. Yine de seçim sonuçları, Reichstag yangını ve kararnameler Adolf Hitler'i daha da güçlü hâle getirmişti.

7 Mart 1933 kabine toplantısı protokolü gösteriyor ki Adolf Hitler de Frick de Lubbe'yi asmak istiyordu fakat bunu mevcut yasa dahilinde yapamıyordu ve Lubbe kundakçılıktan ancak hapse mahkûm edilebilmişti. Hedeflerine ulaşabilmeleri için Frick kundakçılığı düzenleyen yasanın "geçmişe dönük olarak/ ex post facto" katılaştırılabileceğine inanan üç hukuk profesörü buldu!

Adalet Bakanı Franz Schlegelberger, Cumhurbaşkanı Dairesi Başkanı Otto Meissner[35] gibi parti üyesi olmadan yüksek makamlarda bulunan bürokratlara belirli imtiyazlar sağlamak istiyorlardı. Fakat bu isimler ayrıca olayın vukuunda sonra geriye dönük olarak işleyecek yasalar hazırlamak konusunda da pek kolay olmayan, hâliyle Başkan Paul von Hindenburg'u da sıkıntılı bir duruma düşüren isimlerdi.

Bu erken hâlde bile Adolf Hitler yine de engellerin etrafında manevralar yapabileceği konusunda kendinden emindi. Alman (ve Prusya) hukuk devleti "geleneği" hızlı bir şekilde yok oluyordu. İzleyen birkaç haftada, kısmen planlanmış, kısmen irticalen, kısmen parti aktivistleri ve SA üyelerince başlatılan bir süreç içinde Naziler gücü farklı düzeylerde hızlıca sağlamlaştırdılar. Bu esnada olanlar en üst düzeyde organize edildi - örneğin Adolf Hitler, Ekonomi Bakanı Dr. Alfred Hugenberg muhalefetini ezip Halkı Aydınlatma ve Propaganda Bakanlığı'nı kurdu ve uzun vadeli Nazi propaganda şefi olarak Joseph Goebbels'i tayin etti. Yeni

bakanlık devlet radyo yayınlarında kontrolü hemen aldı ve muhalif görüşleri her türlü medya alanından uzaklaştırdı.

Goebbels muhtelif organlara komuta ediyordu ve seçmeni komünist devrimden korkutacak, çok daha güçlü bir Almanya hayalini tahkim edecek bir retorik sağanağı başlattı. Aynı anda SS (Koruma Timi- Adolf Hitler'in kişisel muhafızlığını yapmak üzere kurulan birlikler) başında bulunan Heinrich Himmler Münih dışında bulunan Dachau'da ilk toplama kampını açtı. Sosyal Demokrat ve Sosyalist muhalifler Baviera polisi tarafından toplanıp oraya gönderildiler.

Nazi kademelerinde de kendiliğinden şiddet olayları baş gösterdi, "Kahverengi Gömlekliler" (SA Birlikleri) ve partili gaziler düşmanla hesaplaşmak ve Nasyonal Sosyalist Devrim'in ganimetini ele geçirmek istiyordu. Komünistler, Sosyal Demokratlar ve Yahudiler saldırılarının en büyük hedefi oldu. Bugün tarihçiler, Nazi devriminin hangi ölçüde tabandan ya da tepeden kaynaklandığını belirlemek için kaynakları hâlâ inceliyor. Yine de kesin olan Nazi yetkililerinin şiddeti, merkezi hükümetin bazı merkezi polis gücü üstünde kontrol sağlayabilmesi için bir bahane olarak kullandığıdır. Bu, "koordinasyon" (Gleichschaltung) süreç içinde Nazilerin, sayesinde merkezi hükümet üstündeki hâkimiyetini diğer etki alanlarına doğru genişletmesine olanak sağlayan unsurlardan biriydi.

Kendinden önceki başbakanlar gibi Adolf Hitler de kendini parlamentonun uyguladığı siyasi kısıtlamalardan kurtarmak için başkanlığın geçici yasalarını kullandı. Fakat artık Adolf Hitler'in aksi yöndeki kalkışmasının zamanı gelmişti: Seçilen yeni parlamentoyu kullanarak bu olağanüstü yetkilere bağımlılıktan kurtulmak. Hükümet bu nedenle "Millet ve Devlet Üzerindeki Buhranı Giderme Kanunu" adlı ve ayrıca "Ermächtigungsgesetz" olarak bilinen (Yasadışı Meşru Kılan Kanun Hükmü ya da Anayasa Maddesi Hükmünde Kararname) esnek bir paket getirdi. Bu tasarı Frick tarafından hazırlanmış, kabinece onaylanmıştı. Tasarı kanun koymanın çok kolay bir yolunu çiziyordu - şansölye kanunu hazırlar, kabine yasalaştırır ve resmi gazetede yayınlanır. Başka bir deyişle, tasarı Adolf Hitler kabinesine, anayasadan uzak, ona aykırı ya da onu değiştiren yasaları, parlamentonun onayı olmaksızın "meşru" kılacak yetkiyi veriyordu. Tek bir kısıtlama söz konusuydu, bu kararname çatısında geçecek yasalar, parlamento temsilciler meclisi ve başkanın gücüne dokunamazdı. Fakat yine de bu kısıtlama bahsi geçen yetkililerin tamamının ciddi ölçüde sarsmaya kararlı bu kanunun kendisiyle de bağdaşmıyordu.

Anayasa hükümlerini tahrif eden bu kanunun geçmesi için iktidarın, parlamentonun üçte iki çoğunluğuna ihtiyacı vardı. 23 Mart 1933'te yeni parlamentonun üyelerinin çoğu -en azından tutuklu olmayanlar- Berlin Kroll Operasında yeni dönem açılışı için toplandılar. Tahrip olmuş parlamento binası kullanılamaz durumdaydı. O gün, tamamı ya tutuklu olan ya da saklanmaya mecbur bırakılan Komünist Parti üyesi kimse yoktu. Geriye kalan 94 kişi oradaydı. Açılış konuşmasında Adolf Hitler Marksizm'i yerle bir etmeye ve ihaneti barbarca bir acımasızlık ile cezalandırmaya ant içti.

Adolf Hitler'in Katoliklerin haklarına saygı duyacağı sözüne aldanan ve iktidara meydan okumanın sonuçlarından korkarak bölünen Merkez Partisi kendi içinde yasa lehinde bir tutumu oyladı ve 73 vekile grup kararını kabul ettirdi (örgüt disiplini). Adolf Hitler hükümeti artık ihtiyacı olan oy oranına ulaşmıştı. Sosyal Demokrat (SPD) liderler illegal tasarıları protesto için hiçbir zaman bir şiddet eğilimi içinde olmadılar ve artık o noktada böyle bir çağrı yapmak için çok geç olduğu ve bu çağrının tehlikeli olduğunu gördüler. Kahverengi Gömlekliler ve SS subayları binayı gerçek anlamda işgal altında tutarken, SPD başkanı Otto Wels partisinin prensipleri ve amaçlarına bağlı kaldığı cesur bir konuşma yaptı. Adolf Hitler umarsızdı, Sosyal Demokratlar için ancak hakaretler ve küfürler söz konusuydu.

Kanun, sadece Sosyal Demokratların verdiği hayır oyları ile 441'e karşı 91 ile geçti. Başka müzakerelere gerek olmaksızın, Temsilciler Meclisi oy birliği ile tasarıyı onayladı. Esasen 1 Nisan 1937'de son bulacak şekilde planlanan tasarı, Üçüncü Reich dönemi boyunca yürürlükte kaldı. Tasarının geçmesi ile birlikte Nasyonal Sosyalistler Alman demokrasisinin bitiş düdüğünü çalmış oldu. Artık diğer hiçbir partinin en ufak bir güce ya da etkiye sahip olması mümkün değildi. Hugenberg gibi Parti üyesi olmayan kabine üyeleri hemen istifa ettiler ya da yerleri değiştirildi.

1933 yazı ardından, Nazi Partisi diğer partileri ortadan kaldıran bir dizi adım attı. Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund ADGB (Alman Ticaret Konfederasyonu), Allgemeiner freier Angestelltenbund AFA (Özgür İşçiler Federasyonu) gibi sendikalar uzun zamandır Sosyal Demokratlarla anılıyordu. Nazi iktidarında iki kurumun da bazı yetkilileri SPD ile ilişkilerini keserek etkilerini muhafaza etmek için yeni rejime bağlılıklarını sundular. İsmen sosyalist bir parti olarak, Nazilerin kendi küçük sendikaları vardı, diğer sendikal faaliyetleri bozmak niyetini açıkça gösteren Nationalsozialistische Betriebszellenorganisation (Nasyonal Sosyalist Fabrika Örgütlenmesi) gibi. Eski sosyal ve politik farklılıkları temsil eden çeşitli 'ayrılıkçı'

organizasyonları bertaraf ederek, Nazi rejimi ve parti aktivistleri Nazi kontrolünde birleşik ve işlevsel bir sendikal örgütlenme arayışı içindeydiler.

1 Mayıs Sosyalist Enternasyonal'in geleneksel miting günüydü. Naziler 1 Mayıs'ı Marksist bağlamından koparıp devasa propaganda kampanyalarının yapıldığı bir ulusal güne çevirdi. 1 Mayıs 1933'te 500 bin kişilik bir kalabalık Berlin Tempelhof havalimanı yakınında bir alanda Adolf Hitler'in konuşmasını dinlemek için toplandı. Almanya genelinde o gün kutlamalarda ADGB'nin de isteyerek katılımıyla toplamda 10 milyon işçi yer aldı. 1 Mayıs etkinlikleri kısmen rejimin bir sonraki hamlesine zemin oluşturmayı amaçlıyordu - Sosyal Demokrat tüm sendikaları yok etmek. Ülke sathında sendika binaları işgal edilecek, sendika yetkilileri gözaltına alınacak ve mallara el konulacaktı.

2 Mayıs 1933'te "ayrılıkçı" sendikalar lağvedildi ve yerlerine Nazi Partisi NSDAP örgütlenmesinden sorumlu Dr. Robert Ley öncülüğünde sarı-sendika (quasi-union) Alman İşçi Cephesi DAF getirildi. Alman İşçi Cephesi işçiler içinde, onlara kendi ekonomik çıkarları için pazarlık yapabilecekleri herhangi bir nesnel ortam sunmaksızın Üçüncü Reich tarafından değerli görüldükleri hissini yaratmayı amaçlıyordu.

22 Haziran 1933 tarihinde, hükümet sonunda Sosyal Demokrat Parti'yi yasakladı. Her ne kadar "Marksist" kurumları yıkıp geçmeye tamamen kararlıydıysa da Adolf Hitler Katolik çıkarlar ile bir ölçüde uzlaşmayı istiyordu. Weimar Cumhuriyeti hükümetleri, Alman Katolik yetkilileri ve Vatikan ile hiçbir zaman, devlet ve kabaca Alman nüfusunun üçte birinin mensup olduğu beynelmilel muktedir kilise arasında uygun ilişki şartları temelinde bir anlaşmaya varamamıştı. Adolf Hitler hükümeti bunu yapmakla kalmadı, Katolik Kilisesini hiç olmazsa örtük olarak, uzun süre Almanya Katoliklerinin dindar ve seküler çıkarlarını teminat altına almayı görev bilmiş Merkez Partisinin bertaraf edilmesi gibi, kendi amaçlarına destek vermeye çekti. 20 Temmuz 1933 tarihinde Alman Reich temsilcileri ve Katolik Kilisesi bu iki tüzel kişiliğin ilişkilerini düzenleyen bir antlaşma imzaladı.

14 Temmuz 1933'te, Reich Antlaşması imzalanmadan 6 gün önce Adolf Hitler bir kabine toplantısı düzenledi. Adolf Hitler, protokolün öngördüğü şekilde bu antlaşmanın rejimi, uluslararası Yahudi cemaati ile savaşa yardım ederek onu destekleyeceğinden emindi. Adolf Hitler Vatikan'ın Almanya'nın karşısında bulunan, Yahudileri bundan ötürü suçladığı kısıtlama ve yaptırım çabalarını desteklemeyeceğine inanmış gibiydi. Katolikler Nazi hareketi içindeki anti-Hıristiyan tutumlardan hoşlanmasa da Nazi devleti ile resmi bir ilişki içinde bulunmak ve Katolik piskoposları ona destek ile görevlendirmek istiyordu. Aynı gün Nazi Partisi Almanya'nın tek meşru partisi ilan edildi. Bu iki adım birlikte -Reich Antlaşması'nın imzalanması ve diğer tüm partilerin kapatılması- Nazi diktatörlüğünün konsolidasyonunu belirgin hâle getirdi.

Teknik olarak ihtiyar Paul von Hindenburg hâlâ Cumhurbaşkanı olsa da artık sözde bir başkandan başka bir şey değildi. Nadiren Adolf Hitler'in tahriklerini yumuşatıyor ancak onlara asla mani olmuyordu. Adolf Hitler ve yakın çevresinde bulunan yüksek Nazi yetkilileri artık devletin zirvesini ve polis güçlerini kontrol ediyordu. Yine de hükümetin çoğu, 1933 öncesinde çalışanlardan oluşuyordu. Memuriyet devam ediyordu; ordu, dışişleri ve yargı kurumları belli bir yere kadar Nazi nüfuzu altındaydı. Tamamlayıcı kuruluşların düzeni ile Nazi Partisi ve devlet arasındaki ilişki belirsizdi. Adolf Hitler devlet üzerinden mi parti üzerinden mi hükmetmeyi tercih ederdi?

SA başında bulunan Ernst Röhm Nazi Partisi'nin kendi içindeki potansiyel yıkıcı güçlerin bir özeti idi. Askeri bir komutan olarak Ernst Röhm, Adolf Hitler'in küçük Münih kulübü Alman İşçi Partisini erken 1920'lerde devasa bir organizasyona dönüştürdü. Kavgacı, ünlü bir eşcinsel ve elit düzen karşısında aşağılayıcı bir tutuma sahip aktivist Ernst Röhm, geleneksel hükümeti ve özel teşebbüsleri parçalamaktan fazlasını istiyordu. Fakat Ernst Röhm ve onun SA birliği çok geçmeden Almanya'nın askeri gücünün inşasına çalışan Naziler karşısında bir engel, hatta bir tehdide dönüşecekti çünkü Savunma Bakanlığı (Reichswehr) kendini devasa kademelerini dolduran sokak serserileri karşısında risk altında hissediyordu. Ernst Röhm, Stahlhelm gazilerini de SA'ya dahil edince 4 milyondan fazla kişiye komuta eder hâlde geldi.

Nazi hareketi içinde söylentiler dramatik bir kırılmayı getirdi. SS lideri Heinrich Himmler ve Luftwaffe şefi ve aynı zamanda Prusya eyalet başkanı Hermann Göring, Ernst Röhm'ü ve adamlarını şahsi faaliyetleri karşısında bir tehdit olarak görüyorlardı. Sonuç olarak SA'nın Savunma'ya bir darbe hazırlığı içinde olduğu söylentilerini yaydılar ve Adolf Hitler'i, Ernst Röhm'ün kendisini devirmek istediğine ikna ettiler. Başta her ne kadar gönülsüz olsa da, Adolf Hitler sonuç olarak en eski komutanlarından biri olan Ernst Röhm'ü bertaraf etmeyi istedi. 30 Haziran-2 Temmuz 1934 arasında Himmler'in seçilmiş SS mangaları 85'ten fazla SA liderini öldürdü ve rejim muhalifleri temizliğini "Sinekkuşu Operasyonu" (Uzun Bıçaklar Gecesi) koduyla gerçekleştirdi. 30 Haziran sabahı Ernst Röhm yakalandı ve 1 Temmuz'da SS tarafından infaz edildiği Münih Stadelheim hapisanesine götürüldü. Reich Başbakanı Kurt von Schleicher ve karısı da SS saldırısı sırasında öldürülenler içindeydi; çift evinde vurulmuştu. Önemli bir politik güç olan SA tek bir

hamlede yok edilmişti. Adolf Hitler artık Almanya'nın askeri gücünü düzenli silahlı kuvvetler temelince genişletebilirdi.

Kimi askeri yetkililer, Schleicher ve Ferdinand von Bredow gibi iki eski generalin de tasfiye sırasında vurulduğu gerçeğine göz yumarak, 30 Haziran'ı bir zafer gibi kutlayacak kadar ahmaklaştılar. Ama geriye bakında, Uzun Bıçaklar Gecesi'nin gerçek önemi, hükümetin başında bulunan kişinin, tamamen özgürce ve kendi insiyatifi ile hareket edip, geniş kapsamlı toptan bir katliamı herhangi bir yasal işlem olmaksızın meşru kılmayı başarmış olması ve ülkenin genel olarak bu saldırıyı gerekli gösteren Nazi propagandasını kabul etmiş olmasıydı. Kabine eyleme olayın ardından yasallık kazandırmıştı. Victor Klemperer bile en azında kısmen aldanmıştı ve hatıratlarında şöyle yazacaktı: "Adolf Hitler bir katil olduğunu düşünmüyor. Hatta muhtemelen meşru müdafaa çerçevesinde hareket etti ve aslında daha büyük bir katliamı engelledi. Fakat her ne olursa olsun, bu kişileri görevlendiren ve bu mutlakiyetçi sistemi yaratan odur... Esas korkunç olan ise bir Avrupa ulusunun kendisini böylesi bir sapkın suç şebekesine teslim etmesi ve hâlâ da ona tahammül ediyor olması." [36]

II.1.1) HİTLER HAKKINDA

Albert Einstein'ın 1935'de kaleme alınmış el yazmasında Adolf Hitler için, "Entelektüel yetenekleri sınırlı, hiçbir yararlı işe yeteneği bulunmayan, koşulların ve doğanın daha cömert ödüllendirdiği kimselere karşı kıskançlık ve nefretle içi içini yiyen biri... Sokaklardan ve birahanelerden insan döküntülerini topladı ve o döküntülerle kendi örgütünü yarattı," [37] denir ve bu tespit bütünüyle haklıdır.

Çünkü O Adolf Hitler, "Eğer bir yalanı yeterince uzun, yeterince gürültülü ve yeterince sık söylerseniz, insanlar inanır. İnsanları, bir yalana inandırmanın sırrı, yalanı sürekli tekrar etmektir. Sadece tekrar, tekrar ve tekrar söyleyin," der ve ekler:

"Ben güç siyaseti ile ilgileniyorum-yani söylemek istediğim, bana faydalı görünen her aracı, toplumsal ve ahlâki kurallar açısından en ufak bir kaygı taşımadan kullanırım!" [38]

ADOLF HİTLER DER Kİ [39]

ÖZ TANIMI (BEN)	"Ben dünyaya insanları güçlü yapmak için gelmedim, onların güçsüzlüklerini kullanmak için geldim"..." "Tanrı beni halkıma hizmet etmek ve onu korkunç sefaletinden kurtarmakla vazifelendirdi"..." "Ben artık sizi, sizlerin savaş bayraklarını temsil ediyorum"..." "Ben savaş istiyorum. Benim için her türlü vasıta doğru olacaktır. Benim sloganım 'ne yaparsan yap, düşmanı rahatsız et' değildir. Benim sloganım şudur: 'Bir şekilde onu yok et!'. Ben bu savaşı sürdüreceğim insanım!" "Ben Fransa'yı veya Fransızları asla sevmedim ve bunu söylemekten asla vazgeçmedim"..." "Ben sizi vicdan olarak adlandırılan hülyadan azat ediyorum"..." "Ben Avrupa'nın son umuduydum. O (Avrupa), gönüllü reform yoluyla kendini yeniden şekillendirmedeki yetersizliğini kanıtladı. Kendini, cezbetme ve ikna etmeye aldırışsız gösterdi. Onu almak için şiddet kullanmam gerekti"..." "Benim ayrıca tarih öğrenmeye gerek yoktu. Tarih bana kendisini öğretecekti"..." "Ben inandığım yolda bir uyurgezerin sakınmazlığı ve inadıyla yürürüm"..." "Her gün sabah saat beşten önce uyanmayı adet hâline getirdiğimden, fareler için yere ekmek kırıntıları koyarak eğleniyordum. Bu küçük hayvanların yiyecekleri paylaşmak için mücadele etmelerini seyretmek hoşuma gidiyordu"..." "Nefret, antipatiden daha süreklidir"..." "Sapana yolu açan kılıçtır"..." "Siyasi kuruluşlar birbirleri ile karşılıklı çıkarlarından dolayı göstermelik anlaşılır. Benim felsefi doktrinim dünyayı tekrar mutlu bir şekilde yaşatacak güce sahiptir. Böyle bir idealde elbette ki geçici anlaşmalara yer yoktur"..." "Dünyada, bütün dahiyane hareketler, kitlenin tembelliğine karşı dahinin bir saldırıya geçmesi uyarması değil midir?" "Liderin, iddia ettiği fikirlere inancı ne kadar zayıf ve fikirleri ispat etmek için gösterdiği deliller ne kadar yetersizse, kazanmak için kullandığı araçlar da o kadar basitleşir"..." "Bir kobay, ameliyat denemesinden sonra hayatta kalmışsa, bunun mükafatını ona vermezler"..." "İnsanların düşünmemesi yöneticiler için ne büyük şans"..." "Gördüm ki kitaplar, ahmaklar ve aydınlar, gazete ise halk içindi"..." "Ya bir sonuca varmalı ya da yok olmalıyım"..." "Yalan söylemeyecek ve aldatmayacağız! Ben bu yüzden halkın önüne ucuz vaatlerle gelmeyi reddettim. Alman halkının kaderi bizim ellerimizde, yalnızca bizim ellerimizde! Eğer Alman halkını tarımda, sanayide, kendi azminde ve cesaretinde, kendi sabrında yükseltirsek, işte o zaman millet olarak yükseliriz! Atalarımızın zamanında da Almanya atalarımıza bir armağan olarak verilmedi, tam aksine kendini kendinden yarattı! Alman halkı, bana dört yıl ver. Sana yemin ederim, başaramazsam bu makama kabul ettiğim gibi bırakmamı da bilirim! Bu görevi kazanç sağlamak ya da öç almak için değil, sadece sizin esenliğiniz için istedim!" (1933 - İktidar olduktan sonraki ilk konuşması.)
TEKÇİLİK/ TOTALİTARİZM	"Bir husus var ki, bunu asla unutmamak gerekir; çoğunluk hiç bir zaman bir adamın yerini tutmaz. Çoğunluk sadece ahmakları değil, alçakları da temsil eder. Yüz tane boş kafa nasıl ki bir akıllı adama eşit olmazsa, yüz korkak adamdan da hiç bir zaman kahramanca bir karar beklenmez"..." "Hareketin kabul ettiği prensip şudur: Küçük meselelerde olduğu gibi, büyük meselelerde de başkan itiraz kabul etmez bir otoriteye sahiptir ve bu otorite, başkanın tüm yükümlülüğünü ortaya koymaktadır"..." "En önemli konularda karar almaya yalnız bir kaç kişinin aklı ve bilgisine ihtiyaç varsa ve işi yalnız bunlar biliyorsa, neden beş yüz kişi seçiliyor?" "Beceri ve yetenek eğitimin bir ürünü değildir. Bu yetenek kişide doğuştan vardır. Yani bu Tanrı'nın bir lütfüdür"..." "Bir korkak adamın eline on tabanca verseniz, o korkak gerektiği anda bir tanesini bile kullanamayacağı için tek kurşun bile atamaz. Dolayısıyla bu korkağın elindeki tabancalar, yiğit birinin elindeki topuzdan daha az değerlidir"..."
NAZİZM/	"Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi; kamuoyunun muhafızı değil, yönlendiricisi olmalıdır. Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi;

<p>“NASYONAL SOSYALİZM”</p>	<p>kitlelerin hizmetçisi değil, efendisi olmalıdır!” “Nasyonal sosyalizm, Yahudilerden başka hiçbir ırka karşı tecavüzkâr değildir!” “Yahudi gazetelerin saldırısına uğramayan, onlar tarafından kütülenmeyen ve rezil edilmeyen kişi ne iyi bir Almandır, ne hakiki bir Nasyonal Sosyalisttir. Gerçek bir Nasyonal Sosyalist Alman’ın zihniyeti inancının mertliği, iradesinin kuvveti tam ve en doğru şekilde milletimizin can düşmanının kendisine karşı gösterdiği düşmanlıkla ölçülebilir”... “Bizim hareketimizin amacı her şeyden önce kitleleri millileştirmektir”... “Naziler kitlelere iş, ekmek, adaletli gelir dağılımı, güçlü ve büyük bir Almanya vaat ederken, onların içinde bulunduğu koşulların sorumluluğunu da Yahudilere, sosyal demokratlara, komünistlere ve diğer ülkelere halklarına yükleyerek iç ve dış düşmanlara karşı milli birlik ve beraberliği ırkçı bir biçimde bayraktarlığını yapıyorlar”... “Alman devleti, kendi insanları bir tek devlet altında bir araya getirmedikçe, yayılmacı siyaset uygulamaya da hakkı olmayacaktır”... “Alman asıllı Avusturya devleti doğal olarak yeniden büyük Alman yurduyla birleşmelidir. Bu birleşme kaçınılmazdır. Ancak bu birleşme sadece birtakım ekonomik sebeplere dayanmamaktadır. Hayır, hayır! Bu birleşme ekonomik bakımdan önemsiz, hatta zararlı bile olsa gerçekleşmelidir. Çünkü aynı kanı taşıyan Alman halkı, tek bir imparatorluğa aittir. Alman devleti, kendi insanlarını bir tek devlet altında bir araya getirmedikçe, yayılmacı bir siyaset uygulama hakkına sahip olamaz. Reich’in hatları bütün Almanları içine aldığı zaman, eğer insanın layık olduğu şekilde yaşamasını sağlayamazsa o zaman, saban yerini kılıca bırakacaktır ve geleceğin yeni dünyasını savaşın gözyaşlarına var edecektir”... “Renk olarak kırmızıyı seçtik. Bu renk, rakiplerimizi tahrik edecek ve onları kızdırıp galeyana zorlayacak, böylece bizi onlara tanıttacaktır”...</p>
<p>MARKSİZM-BOLŞEVİZM</p>	<p>“Alman milletinin devamı için en büyük tehlike olan iki şeyi gördüm: Marksizm ve Yahudilik”... “Marksizme etki ve nüfuzu sağlayan şey, hiç de Yahudi düşüncesinin gayretlerinin yazıyla ifade edilen ürünü değildir. Tam aksine, yıllar boyunca işçi kitlelerini eline geçirmiş ve avucunun içine almış olan o şifahi propaganda dalgasıdır. Marksizmin kucağına düşmüş olan yüz bin Alman işçisinden yüz tanesi yoktur ki Karl Marx’ın bir eserini okumuş olsun. Karl Marx’ın eseri proleterler tarafından okunmamıştır. Aydınlar ve Yahudiler ise bu eseri bin kez okumuş ve incelemişlerdir”... “Yüz bin Alman işçisinden yüz tanesi Karl Marx’ın sözü geçen ünlü eserini bilmez. O eser proleter yığınlar ve hareketin yandaşlarından çok, aydınlar ve Yahudiler tarafından bilinir ve incelenir. Bu eser hiç bir zaman büyük kitleler için yazılmamıştır; dünyayı fethedecek olan Yahudi makinesini idare eden ekip için yazılmıştır”... “Fransız İhtilâli, halkı tahrik eden, bütün bir kıtayı dolduran o müthiş patlama meydana gelinceye kadar, acı çeken büyük çaptaki demagoglar tarafından yönlendirilip idare edilen bir sürü tahrikçi bulmamış olsaydı, felsefi görüşlerin içinden bir türlü sıyrılıp hareket hâline gelemezdi. Bunun gibi Rusya’daki Komünist İhtilâli de, Lenin’in kaleme aldığı yazılardan değil, büyük küçük ve hadsiz hesapsız bir sürü komünizm hayranının yaptığı kin dolu konuşmalardan, yani sözle yapılan propaganda sonunda ortaya çıkmıştır. Okuma yazma bilmeyen Rus halkı, Karl Marx’ı okuyarak komünist olamazdı. Rus halkı komünist olup ihtilâl yapmışsa, bunu aynı fikre hizmet eden binlerce tahrikçinin kendisine cennet, saadet vaat etmiş olması sebebiyle gerçekleştirmiştir. Bu, her zaman bu şekilde olmuştur, daima aynı şekilde olacaktır”... “Esasen enternasyonalizm de, mevcut olan genel bir felsefi düşüncenin Yahudi olan Karl Marx tarafından açıkça bir siyasi doktrine çevrilmesinden ibarettir. Eğer önceden bu zehirlenme olmasa idi, her siyasi doktrin, siyasi sahada muvaffakiyet kazanmasına imkân olamazdı. Karl Marx, sadece çürümüş bir dünyanın kokan bataklığında, bilhassa zehirli olan maddeleri teşhis eden kimse oldu. Karl Marx, zehir saçan maddeleri eline geçirip, bunları dünyanın hür milletlerinin hayatlarını mahvetmek için bol miktarda kullandı. Ve bütün bu işleri kendi ırkının lehine yaptı. İşte Marksizm bugün kabul edilmiş felsefi sistemin özünden ibarettir”... “Biz, Rus Bolşevizmini yirminci asırda Yahudilerin dünya hâkimiyetini ele geçirmek için bir teşebbüsleri saymalıyız. Başka dönemlerde de Yahudiler aynı amaca ulaşmaya giriştiler. Bu eğitim Yahudilerin benliklerine pek derin biçimde kök salmıştır. Başka milletler kendi cinslerini ve güçlerini geliştiren içgüdüyle izlemekten, kendi istekleri ile vazgeçmezler. Ancak milletleri dış şartlar böyle bir şeyle karşı karşıya bırakır. Yahudi dünya diktatörlüğüne yürüyüşünü ihtiyarı bir feragat ile veya ebedi emelini kendi içine atmak suretiyle kesmez. O da ancak dış kuvvetlerle yolundan döner. Çünkü, ondaki dünya tahakkümü içgüdüsel, ancak kendisi ile birlikte sönecektir. Fakat ırkların âcizlerinin ihtiyarlık yüzünden ölmeleri, ancak kanların balıstığından vazgeçtikleri zaman vukua gelir. Yahudi ise bu temizliği muhafaza etmek yolunu dünyada her ırktan daha iyi bilir. Demek ki, Yahudi kendi yolunda sürekli biçimde ilerleyecektir. Ta ki, karşısına başka bir kuvvet çıkıp da, gökleri kuşatmaya girişmiş olan Yahudi’yi pek büyük bir çarpışma sonunda cehenneme yollayınca kadar”... “Yirmi yıldan daha fazla bir süredir, Moskova’daki Yahudi Bolşevik Rejim, sadece Almanya’ya değil, bütün Avrupa’yı ateşe vermeye amaçlıyor... Yahudi Bolşevik liderleri, sadece ideolojik yollarla değil, askeri yollarla da bizleri ve bütün Avrupa’yı yönetmeyi amaçlamakta... Bu Anglo-Sakson Yahudi savaş tüccarları ve Moskova’daki Bolşevik Yahudilerle yüzleşmenin vakti geldi”... (1941 yılında, Reichstag’ta Barbarossa Harekâtı ile ilgili yaptığı konuşma.) “Belki bazılarınız, Marksist Parti’yi yok ettiğim için beni affetmeyi başaramıyorsunuz. Fakat arkadaşım, ben diğer partilerin de tümünü yok ettim. Hepsi gitti!”</p>
<p>ANTİ-SEMİTİZM</p>	<p>“Yahudi’ye karşı savaşıırken aynı zamanda Tanrı’nın kanunları için de savaşıyorum demektir”... “Milletimi Yahudi’ye karşı müdafaa etmekle Allah’ın eserini müdafaa etmiş oluyorum”... “İnsanlığın bütün gelişmesi Yahudi ile değil, Yahudi’ye rağmen olmuştur”... “Bugün benim öldürdüğüm Yahudilerin ve çocukların 50 yıl sonra yapacaklarını görünce, bana hak vereceksiniz”... “Eğer, Yahudiler bu dünyada yalnız başlarına olsalardı çirkef içinde boğulurlardı veya amansız ve insafsız mücadeleler içinde birbirlerinin köktünü kazımaya çalışırlardı”... “Ne zaman bir tiyatro gösterisi, bir müzik abartılırsa Yahudi yapımı bir şey olduğunu görüyordum. Bunu abartanlar da Yahudilerdi. Birçok alanı ele geçirdikleri için tüm alanlarda birbirlerini kayırıyorlardı. Güzel bir Alman yapıtı 10 üzerinden 5 alamazken Yahudi yapıtları 10 alıyordu. Bu yüzden bir antisemitist olmaya karar verdim”... “Yahudi tam bir asalak tiptir. Hep de böyle kalacaktır. Verimli bir toprak, Yahudi’yi cezbedince oraya ayrı otu gibi yayılır. Yahudi nereye yerleşirse, oradaki verimliliğin uzun ya da kısa sürede yok olup gittiğini görürsünüz”... “Yahudi, hisseleri ayırmasını iyi bilir. Yahudi’nin yaptığı iyilik, bir tarlaya istemeden dökülen gübre gibidir. Amacı bundan da ayrıca menfaat elde etmektir. Dolayısıyla Yahudi kendini memnuniyetle feda ederken bile bundan dolayı bir kayba uğramaz. Ne enteresandır ki buna rağmen bütün dünyada, çok kısa bir zamanda Yahudi, bir velinimet gibi algılanır”... “Yahudi kaynağından çıkmış her iftira, bizim adamlarımızda onurlu bir yara açar. Yahudilerin en çok kötilediği kimse, bize daha çok yakındır veya daha çok bizdendir. Onların öldürücü bir nefrete hedef tuttukları kimse bizim en iyi dostumuzdur. Sabahleyin bir Yahudi gazetesini okuyup da, onda kendisinin iftiraya uğramadığını gören bir kimse, bir önceki yirmi dört saatinin boşa gitmiş olduğunu anlamalıdır. Çünkü vaktini iyi kullanmış olsaydı, Yahudi onun peşini bırakmayacak, onu kötüleyecek, kirletecek, ona iftira edecekti. Milletimizin, bütün insanlığın ve üstün uygarlığın bu öldürücü düşmanına karşı olan kimse, bu ırkın iftira ve düşmanlıklarına hedef olacağını bilmelidir. Bu prensipler, bizim taraftarlarımızın kanına ve iliklerine iyice işleyince, hareketimiz sarsılmaz ve durdurulamaz bir duruma gelecektir. Hareketimiz her araca başvurarak şahsiyete saygı duygusunu geliştirmelidir. İnsanî olan şeylerin hepsinin değerlerinin, şahsî değerinde ve her iki fikir ve hareketin bir kimsenin yaratıcı kuvvetinin ürünü olduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekir. Keza şu ayrıntı da unutulmamalıdır: Büyük olan bir şeye duyulan hayranlık, yalnız onun büyüklüğüne karşı bir minnettarlık borcunu temsil etmez, bu minnettarlığı duyanların hepsini birleştirip satan bir ilişki uzantısı olur”... “Yahudi kendisine özgü silâhlarla savaşır. Bu silâhlar yalandır, iftiradır, zehirlemedir. O, nefret ettiği milleti, kanlı bir biçimde yok edinceye kadar mücadeleyi hızlandırır”... “Yahudi, üstün ırk ile en bariz, en açık tezadı vücuda getirir. Dünyada başka bir millet yoktur ki, Yahudiler kadar beka içgüdüseli ile gelişmiş olsun. Bu iddianın en açık delili, bu ırkın günümüze kadar payidar kalmış olmasıdır. Son iki bin sene içinde, yeteneklerinde, karakterinde Yahudi milleti kadar pek az değişikliğe uğramış bir başka millet yoktur. Yahudiler kadar hiçbir millet büyük devrimlere karışmamıştır. Böyle olmakla beraber, insanlığı en büyük zararlara uğratan her türlü hareketten Yahudi en az zarar gören olarak çıkmıştır. Bu olaylar,</p>

	<p>Yahudilerin, büyük ve sonsuz inatçı bir yaşama iradesine sahip olduklarının ve ırklarının devamında büyük bir sebatla hareket ettiklerinin açık ve kuvvetli birer delilidir. Yahudilerin fikri melekeleri yüzyıllar boyunca gelişmiştir. Yahudi'ye bugün kurnaz denilmektedir. Fakat bir manada o her zaman kurnaz olmuştur. Yahudi'nin zekâsı gizli bir gelişmenin sonucu değildir. Bu zekâ, yabancıların Yahudi'ye verdiği hayat dersinden faydalanmıştır”...</p> <p>“Yahudilerin büyük adamları, ancak insanlığa ve uygarlığa karşı açtıkları yıkım mücadelesinde büyüklük sıfatını kazanmışlardır”...</p> <p>“Yahudiler, bu dünyada yaşayan milletler üzerinde Marksizm sayesinde bir zafer kazanacak olurlarsa, kazandıkları başarı ancak insanlığın cenaze merasimi olur”...</p> <p>“Savaş, Yahudilerin toptan ortadan kalkmalarıyla son bulacaktır. Milletlerin bu azılı düşmanının, bu hilekârın son saati çalacak ve yüzyıllardan beri oynadıkları o iğrenç oyun son bulacaktır!” (1942 - Reichstag'ta söyledikleri.)</p>
IRKÇILIK-KAN BAĞI	<p>“İrki vücuda getiren şey, dil değildir. İrki vücuda getiren unsur kandır”...</p> <p>“İrksal kirlenmeyi reddeden bir görüşün dünyaya hâkim olması kaçınılmazdır”...</p> <p>“Nedense herkes ırkçılık konusunda aklına estiği gibi konuşuyor”...</p> <p>“Milletlerin mahvolmasına sebep savaş kaybetmek değildir. Asil ve saf bir kanda bulunan direnç kuvvetinin yok edilmiş olmasıdır”...</p> <p>“Halkların yok olmalarının nedeni yitirilen savaşlar değil, soylu kanın soyluluğunu koruyamamasıdır”...</p> <p>“Melezleşen veya melezleşmeye fırsat veren milletler Tanrı'nın iradesine karşı günah işlerler. Bir millet, kendi varlığının tabiatça verilmiş ve kökleri kanına uzanmış özel vasfına artık bağlı kalmazsa, dünyadaki mevcudiyetine son verilmesinden dolayı şikâyetçi olamaz. Bu geçici dünyada her şey çok daha iyi olur ve yapılabilir. Her bozgunun, gelecekteki bir zaferin annesi olması mümkündür. Her kaybedilen savaş gelecekte bir yükselmeye sebep olabilir. Her zorluk, insanın enerjisi ile alt edilebilir. Her zulüm ve baskı, kan saf olarak korunduğu sürece, ahlâki bir dirilme meydana getiren kuvvetleri doğurabilir ve harekete geçirebilir. Fakat kanın saflığını kaybetmesi, saadeti yok eder, insanı sonsuzluğa kadar aşağılatır”...</p>
ÜSTÜNLÜK-AYRICALIK	<p>“Gerçek deha, yaratılıştan var olandır. Hiçbir zaman terbiye veya eğitimle deha olunmamıştır”...</p> <p>“Büyük adamların fikirlerine çağdaşlarının hayalleri bile yetişemez. Onlar fikir ve idealleri için hiçbir kavgadan çekinmezler”...</p> <p>“Saman dolu yüz kafa nasıl ki, hiçbir zaman bir akıllı kişiye eşit olmazsa, yüz korkak adamdan da hiçbir vakit kahramanca bir karar beklenemez”...</p> <p>“Dünyada meydana gelmiş olan bütün değişikliklerin hareketlerini sağlayan zemberek, hırs dolu olan önlenemez ihtiraslardır”...</p> <p>“Dünya, düşüncesini bilen beyinlerden çok makine gibi hareket eden insan yetiştirdiği için, fikirleri ortaya çıkarmak yerine bir teşkilât kurmak daima daha kolay olur”...</p> <p>“Dünya üzerinde düşmanlarına karşı kin beslemede başarılı olamayan bir kimse kanaatimce arzu edilecek biri değildir”...</p> <p>“Eğer bir millet özgür olacaksa; gurura, irade gücüne, meydan okumaya, nefrete, nefrete ve yine nefrete ihtiyaç duyar”...</p> <p>“İnsanlığın gelişmesinin, bir kişinin kafasından değil de çoğunluğun kafasından çıktığına nasıl inanılır?”</p> <p>“Eğer kazanırsanız, açıklama yapmanız gerekmez. Eğer kaybederseniz, açıklamanız olmayacaktır!”</p> <p>“Galipleri sorguya almıyorlar”...</p> <p>“Hayat güçsüzlüğü affetmez”... (17 Şubat 1945)</p> <p>“Okumak, herkes için yeteneklerin çizmiş olduğu çerçeveyi doldurma aracıdır”...</p>
ZOR-BASKI-ŞİDDET	<p>“Her kim bize karşı ayaklanırsa kendisini ölü kabul etmelidir”...</p> <p>“Gayeye doğru kesin yolu sadece sert temin eder”...</p> <p>“Düşmanınızı şaşırarak, terör, sabotaj ve suikast ile demoralize edin. Geleceğin savaşı budur”...</p> <p>“İyilikle verilemeyen şey elde etmek, yumruğa düşer”...</p> <p>“Zorlama ancak zorlama ile, dehşet ancak dehşet ile yok edilebilir”...</p> <p>“Bir toplum, silahla kuvvetlenmesini bilen insanlarla kuvvet bulur”...</p> <p>“Bir fikir hareketi, hiçbir zaman bıçak, zehir veya tabanca aracı ile başarılı olamaz. Böyle bir fikrîsel akımın başarısı ancak sokağı fethetmekle mümkün olur”...</p> <p>“Zayıf acımak doğaya ihanettir”...</p> <p>“Namussuz, ahlâksız ve kişiliksiz kimselerle, memleketine kasteden katiller her zaman vatandaşlıktan, yani bu büyük şereften yoksun bırakılmalıdır”...</p> <p>“Topluluklar, hoşgörü karşısında laçkalaşırlar. Bunun içindir ki, toplum üzerinde fikri bir baskı uygulanmalıdır. Bu baskı toplum tarafından pek fark edilmez”...</p> <p>“Hoş olmayan yollardan hedefe ulaşmaktan sakınmak, bu dünyada, çoğu zaman, ister istemez hedefe ulaşmaktan vazgeçmek anlamı taşır”...</p>
DEVLET	<p>“Devlet, fizik ve ahlâk bakımından birbirlerine benzeyen canlı yaratıklardan oluşan toplumsal bir örgütlenmedir”...</p> <p>“Devlet, yapacağı işlerde özellikle genç nesli hesaba katmalı, onların ahlâki birer genç olmaları için her türlü sosyal tedbiri almalıdır. Sokaklarda ve eğlence yerlerinde ahlâklarının bozulmasına göz yummamalıdır. Çünkü beden, ruhen, ahlâken sağlam olmayan vücuttan, sağlam nesiller beklenemez”...</p> <p>“Devlet bir amaca ulaşmanın aracıdır. Gayesi, gerek fizik ve gerek ahlâk bakımından bir olan insanların gelişmesi ve bu gelişmenin devamlılığını sağlamaktır, önce ırkın yok edici melekelerinin gelişmesinin şartı olan esaslı özellikleri devam ettirmeye mecburdur. Bu melekelerin bir kısmı daima fizikî hayatın devamlılığına hizmet edecek ve diğer bir kısmı, fikrî anlayışları kolaylaştıracaktır. Fakat gerçekte birinci, daima ikincinin en gerekli şartıdır. Bu gayeye dikkatlerini vermeyen devletler, zararlı organlardır. Yahut başka bir ifadeyle cenin hâlinde kalmış mahlûklardır. Bu gibi devletlerin var olması işin rengini hiç değiştirmez. Biz nasyonal sosyalistler bir örtü olan devlet ile, o örtüyle örtülen ulus arasında gayet keskin ve açık bir fark gözetmek mecburiyetindeyiz. Bu örtünün; ancak göz önüne alınıp korumak hususunda olursa, bir hikmeti ve manası olduğu kabul edilir. Aksi takdirde hiçbir değeri olamaz. (...) Devlet temsil ettiği milletin yaşam şartlarına dayanmakla ideal devlet özelliğini kazanmaz. Varlığı, temsil ettiği milletin hayatını aktif biçimde sağlarsa ideal devlet olarak kabul edilebilir. (...) Devlet bir cevheri temsil etmez. Devlet, bir şekil ifade eder. Bir milletin ulaştığı medeniyet seviyesi, o milletin içinde yaşadığı devletin faydasını ölçme imkânını vermez. (...) Bir devletin değeri hakkında verilecek karar milletin sağladığı faydayla meydana çıkar. (...) Devletin tek fonksiyonu varlığının iktidarıyla, milletin her husustaki gelişmesini imkân dahilinde sokmaktan ibarettir”...</p> <p>“Bir devlet adamı, milletine verdiği nutkun değerini bir profesörün üzerinde yaratacağı etki ile değil, bizzat milletin üzerinde yapacağı etkiyle ölçmelidir”...</p>
ULUS-MİLLET	<p>“Bir ulus ile övünabilmekte haklı olmak için o ulusun sınıflarının hiçbirinden utanılmamalıdır. Fakat bu ulusun yarısı sefil ise, bir takım endişeler içinde ise ya da ahlâkça düşük bulunuyorsa, kimse onun bir parçası olmakla övünmez”...</p> <p>“Milliyet, daha doğrusu ırk, dile değil, kana bağlıdır”...</p> <p>“Milletlerin, dünya üzerinde hayatları uğruna mücadeleye gittiklerinde ve ‘var’ yahut ‘yok olmak’ konusu ortaya çıktığında, bütün insanîyet ve estetik düşünceler hiçe iner”...</p> <p>“Millet baskı altında bulundurulursa veya yok edilmek tehlikesine düşerse, yasalara uymak sorunu ikinci planda kalır”...</p> <p>“Bir milletin milli kültürünü bilmesi için önce siyasal bağımsızlığını elinde tutması gerekir. O hâlde siyasal bağımsızlık söz konusu olduğu zaman, ne kadar ağır olursa olsun, hiçbir fedakârlıktan çekinilmemelidir”...</p> <p>“Bir milletin var olma gücünü, cansız birtakım silahların bir araya toplanması değil, millî birlik ve varlık hakkında ateşli bir iradenin ve ölümlü göze alacak derecede kahramanca bir cesaretin varlığı sağlar”...</p> <p>“Bir kavmi millet hâline getirebilmek için önceden sağlam bir aile yapısı ve çevre meydana getirilmelidir. Ferdin eğitimi bunun için çok önemlidir. Evde, okulda ve öğrendiği her yerde, memleketinin büyüklüğünü anladığında, o milletin mensubu olduğu için gurur duyacaktır”...</p> <p>“Bir milleti tembelliğe teşvik ederek özgürleştirmek imkânsızdır”...</p>
HALK	<p>“Bizi anlamayanlar, halkının içinde benzer belaları yaşamamış olanlardır!”</p>

	<p>"Halk, istekleri bir kere tatmin edildiğinde kendilerini idare edene körü körüne bağlanır ve gücünü kaybeder"...</p> <p>"Halk kitleleri sınırsız bir özgürlüğe karşı ilgisiz kalır, çünkü bu tek başına onlar için bir anlam ifade etmez. Bu sebeple, kitleler üzerinde çekinmeden dehşet uyandırma metodu uygulanmalı, insan özgürlükleri üzerinde söz sahibi olunmalıdır. Bu fikir kimilerine göre önemsiz görülebilir, fakat kitleler belli bir gücün ve şiddetin sadece dış cephesini gördüğünden şiddet ve güce eğilim gösterirler"...</p> <p>"Halka çok çeşitli düşmanların aynı kategoriye mensup olduklarını telkin edebilmek, gerçek ve büyük liderlerin hüneridir. Düşmanların çok ve çeşitli oldukları kanaati ise, zayıf ve tereddütlü kimseler için, şüphe doğurur, davalarından emin olmazlar"...</p> <p>"Dış siyaset bir amaca ulaşmak için bir araçtan başka bir şey olamaz. Bu amaç da, özellikle milletin yararadır"...</p>
ORDU-SALDIRGANLIK	<p>"Ordu, aslında çağdaş bir devletin en ihtiyaç duyduğu varlığı ortaya çıkartıyordu. Bu varlığın adı insandı"...</p> <p>"Ordu, bir milletin en kuvvetli okuldur. O milletin düşmanlarının bütün kinini ordunun üzerine çevirmesinin sebebi de budur. Ordu iftiraya uğrarken, düşmanlıklara hedef gösterilirken aslında aşağılık heriflerin hepsine korku verir"...</p> <p>"Dünyanın istilası hakkında konuşurken, toprağın 6'da 1'lik (SSCB'yi kastediyor-yn) bölümünü unutmamalıyız"...</p> <p>"Başka milletler daha geniş topraklara yayılıp yerleşirken, iç kolonizasyona yönelmiş bir millet nüfus artışıyla sınırlamak zorunda kalacak, fakat geniş topraklara yayılan milletler artmaya devam edecektir. Bir ülkenin hayat alanı ne kadar azsa, bu durumla o kadar çabuk karşılaşır"...</p> <p>"İşgal altındaki topraklarımız anavatana ateşli protestolarla değil, kılıcın indirdiği zafer darbeleriyle katılabilir"...</p> <p>"Eğer dünyada herkesin yaşamasına yeter derecede yer varsa, yaşamak için gerekli olan toprağı bize versinler. Şüphesiz bunu gönül rızası ile yapmayacaklardır, işte o zaman da herkesin kendi hayatı için mücadele etmek hususunda sahip olduğu hak, işe müdahale edecektir. Sonunda tatlılıkla çözümlenemeyen iş yumrukları halledilecektir. Ecdadımız, vaktiyle kararlarını bugünkü manasız barışçılık anlayışı içinde verseydi, şimdi elimizde bulunan milli toprağımızın üçte birine bile sahip olamayacaktık ve böylece Alman milleti de Avrupa'da geleceğini düşünmek derdinden (!) kurtulacaktı"...</p> <p>"Avrupa kıtası üzerinde akla uygun bir şekilde 'toprak politikası' takip edilecek yerde, nedendir bilinmez, bir 'sömürgecilik' ve 'ticaret' politikasına saplanıp kalındı. Böylece silah elde ederek anlaşma yapma zorunluluğundan kurtulabileceği yolunda hatalı bir fikir beslendi. Bunun sonucu ise politikaya bütün bütün beceriksiz bir hâl verdi. Aslında bu girişimin sonucu önceden kolayca tahmin edilebilirdi. En sonunda çamura oturuldu. Dünya Savaşı, Almanya'nın kargaları güldüren dış politikasının imzaladığı borçları ödemek için bir 'masraf pusulası' oldu. En iyi çare, Avrupa kıtası üzerinde topraklar almaktır. Böylece Almanya'nın Avrupa'nın nazarında cesaret ve değeri artırılırdı. Daha sonra sömürge topraklarının elde edilmesi ile yeni bir sahada da genişleme yoluna girilirdi. Bunun için Almanya'nın İngiltere ile bir anlaşma yapması gerekirdi. Yahut Almanya askeri kuvvetini geliştirmek için 40-50 yıllık kültüre ait bütün masraflarından vazgeçip bütçeyi bu tarafa aktarmalıydı. Bu sorumluluk pekâlâ omuzlanabilirdi"...</p>
SAVAŞ-BARIŞ	<p>"Ebedi savaşta insanlık büyüyüp gelişir, ebedi barışta ise yok olur. ("Im ewigen Kampf ist die Menschheit groß geworden, im ewigen Frieden geht zugrunde"...)")</p> <p>"Eğer savaş kaybedilmişse halkı da kaybetmenin hiçbir önemi yoktur"...</p> <p>"Savaşta her zaman kaybeden taraf suçludur, haklı olsa bile"...</p> <p>"Bugün bile eğer birer yalancı değillerse, uluslararası sermayenin savaşı en çok körükleyen bir sebep olmakla yetinmeyip, savaş bittiğinde barışı adeta bir ceहनeme çevirdiğinin kendileri de farkında olmalılar"...</p> <p>"Aslında ulaşılacak gaye şudur: Gözyacı döken barışseverlerin salladıkları 'zeytin dalları' ile sağlanmış bir barış değil, bütün dünyayı yüksek bir medeniyetin hizmetinde bulunduran bir hâkim milletin üstün kılıcı ile sağlanmış bir barış"...</p> <p>"Beşeriyetin hayatı bir gün büyük mücadelelere sahne olacaktır. Sonunda yalnız beka içgüdüğü üstün çıkacaktır. Budalalık, korkaklık ve kendini beğenmişlikten oluşan insanîyet güneşte kalmış kor gibi bu içgüdü karşısında eriyip gidecektir. Beşeriyet daimi bir mücadele içinde büyümüş ve gelişmiştir. Daimi barış, beşeriyetin mezarını hazırlar"...</p>
PROPAGANDA	<p>"Topluluklar duyguları ile harekete geçerler ve daima savurganlığa kaçarlar. Bundan dolayı da o koca yalanlara inanırlar"...</p> <p>"Propaganda kime hitap etmeli? Aydınlar mı, yoksa daha az tahsil görmüş halk kitlelerine mi? Propaganda daima ve münhasıran kitleye hitap etmelidir"...</p> <p>"Siyasi veya dini sahada büyük tarihi çağları harekete geçiren kuvvet, bilinen en eski zamanlardan beri, sadece ve sadece ağızdan çıkan esrarlı, otoriter sözler olmuştur. Bir milletin büyük çoğunluğu daima sözün gücüne inanır"...</p> <p>"Propaganda savaş sırasında, bir amaca ulaşmak için kullanılan vasıtaydı. Yani Alman milletin hayatı uğrunda yapılan mücadele söz konusuydu. Bundan dolayı propaganda bu amaç için değeri olan ilkelere hareket etmek suretiyle muhakeme edilmeliydi, en öldürücü silahlar, en insancıl silah durumuna giriyordu. Propaganda daha seri bir zaferin şartıydı ve millete; hürriyet, şeref ve haysiyetini sağlamasına yardım ediyordu. Yaşamak için yapılan bu mücadelede 'savaş propagandası' hakkında aldığım vaziyet buydu. Hükümetçe bu husus açıkça anlaşılmalıydı, bu silahın kullanılmasının şekli hakkında hiçbir zaman tereddüde düşülmeyecekti. Çünkü kullanmasını bilenlerin elinde, bu silah gerçekten korkunç ve dehşet verici bir şey oluyordu"...</p> <p>"Propagandanın gayesi çeşitli partilerin haklarını güzelece tayin ve takdir etmek değildir. Propagandanın gayesi temsil edilen partinin üstünlüğünü açıkça ortaya koymaktır. Propaganda, eğer gerçek başka tarafta ise, bunu objektif bir şekilde araştırmaya ve halka dinin adaleti ile açıklamaya kalkışmamalıdır. Propaganda sadece kendisine uygun düşen gerçekleri aramakla ve onları tanıtmakla görevlidir"...</p> <p>"Büyük kitlelerin algısal yeteneği oldukça sınırlıdır, anlayışları azdır, fakat unutkanlıkları muazzamdır. Bu gerçeklerin ışığında, bütün etkili propagandalar, kendini birkaç konuyla sınırlandırmak ve bu konuları, en son kişi bile böyle bir kelimeyle neyin amaçlandığını hayal edebilinceye kadar, sloganlar gibi kullanmak zorundadır"...</p> <p>"Biliyorum ki insanlar yazından daha çok konuşulan sözcükler ile kazanılabılırler, Dünya üzerindeki her büyük hareket gelişimini büyük yazarlara değil büyük konuşmacılara borçludur"...</p>
HAYAT	<p>"Hayatınızı ortaya koymuşsanız hiç bir zaman hayatınızı kazanamazsınız"...</p> <p>"Hayat, güçsüzlüğü affetmez!"</p> <p>"Yaşama hakkın mücadele gücün kadardır"...</p> <p>"Yaşamak isteyenler bırakın savaşınlar ve bu mücadele dünyasında savaşmak istemeyenler, yaşamayı hak etmezler"...</p>
KADIN	<p>"Kadının da savaş meydanı var. Ulusu için dünyaya getirdiği her çocuk ile ulusunun davasında savaşır"...</p> <p>"Nasıl ki kadın, soyut muhakemelerden pek az etkilenir, kesin bir tavır karşısında tarifi imkânsız bir eğilim duyar ve zayıflara tahakküm ettiği hâlde, kuvvetliye boyun eğerse, halk kitleleri de güç ve kudret sahibini, rica edene tercih eder"...</p> <p>"Bir kadın düşünün ki, ruhsal hissine, soyut bir akıl yürütmeden çok, tamamlayıcı güç için duyulan tanımlanamaz, duygusal özlüm tarafından etki edilsin. Aynı, bu kadının zayıflığa hükmetmek yerine, güçlü bir erkeğe teslim olması gibi, kitleler de, yönetilmeyi yönetmekten daha çok severler. Kendilerine sağlanan liberal özgürlükle karşılaşırken, kendine rakip tanımayan bir doktrin, onları içten içe daha çok tatmin eder; söz konusu özgürlükle kendilerini kaybeder, onunla ne yapacaklarını bilemez ve hatta kendilerini yalnız hissederler"...</p>
AKIL-AYDIN-AHLAK	<p>"Akıl bittiği ve sustuğu yerde son karar şiddete aittir"...</p> <p>"Aydınlar adı verilen kimseler, düzenli öğrenim görmemiş, gerekli olan bilimi öğrenememiş bulunanlara sonsuz bir gurur ve azametle tepeden bakarlar"...</p> <p>"Ahlâk vebası eski dönemlerin hastalık vebasından daha tehlikelidir"...</p>
ÖZGÜRLÜK-BASIN	<p>"Düşünce özgürlüğü tüm kötülüklerin anasıdır"...</p> <p>"Özgürlüğe giden bir yol var, ve kilometre taşları: İtaat, çalışmak, dürüstlük, düzen, temizlik, doğruluk, özveri ve vatan sevgisi"...</p> <p>"Kişisel hürriyete tanınan hak, ırkı kurtarmak görevi karşısında ikinci planda kalır"...</p> <p>"Bazı gazeteler bizim Avusturya'yı zorbalıkla işgal ettiğimizi iddia etmişlerdir. Sadece diyebilirim ki, ölürken bile yalan söylemekten vazgeçmezler. Politik mücadele süresince halkımdan çok sevgi gördüm, fakat Avusturya sınırını geçtikten sonra gördüğüm sevgi selini hiçbir zaman görmedim. Biz zorbalılar olarak gelmedik, kurtarıcılar olarak geldik"... (1938)</p>
EĞİTİM	<p>"Eğitim gerçek anlamıyla korkak olan bir kişiyi hiçbir zaman cesur yapmaz"...</p>

	<p>“Terbiyenin eksikliği büyüdüktan sonra telafi edilemez”...</p> <p>“İnsanların, kitaplardan çok, söz ve hitaplarla elde edildiğini asla unutmuş değilim”...</p> <p>“Okul sıralarındaki bir çocuk, yalnızca haklı olarak suçlandığında suskun kalmayı öğrenmekle kalmamalı, gerekirse, haksızlığa da suskunluk içinde katlanmayı öğrenmelidir”...</p>
GENÇLİK	<p>“Geleceğin genç Almanya’sı seçkin ve güçlü olacak”...</p> <p>“Devlet, kendi eline verilen gençliğin kalbine ‘ulus ruhunu’ ve ‘ulus duygusunu’ sokabildiği gün öğretmen ve eğitici olarak, üstüne düşen görevi yerine getirmiş ve en büyük gayelerinden birine ulaşmış demektir”...</p> <p>“Gençlik bir takım araçlar ve gelecek için planlar yapar. Olgunluk çağı ise bunları kullanır”...</p>
PARLAMENTO	<p>“Parlamentodan nefret ediyordum; fakat, bir kurum sıfatıyla nefret değildi bu. Tam tersine liberal eğilimlerim, başka bir hükümet biçimi düşünmemi engelliyordu. Herhangi bir diktatörlük fikri, Habsburg hanedanına karşı tavrımla karşılaştırıldığında, bana hürriyet, akıl ve mantığa ihanet gibi geliyordu.</p> <p>Pek tabii, bu konuda İngiliz parlamentosuna olan hayranlığımın etkisi büyüktü. Bu hayranlık, gençlik yıllarımda okumuş olduğum pek çok gazeteden, farkına varmadan almış olduğum telkinlerin sonucuydu.</p> <p>Avam kamarasının İngiltere’de görevlerini ciddiye alarak yerine getirmesi ve bunu basının güzel bir ambalaj altında okuyucuya aktarması, benim üzerimde büyük tesir yapıyordu. Bir milletin kendi kendini yönetmesinden daha iyi bir hükümet şekli olabilir miydi?</p> <p>Ancak, objektif biçimde baktığımızda, parlamento ilkesi kadar yanlış bir ilke olamaz. İnsanlığın gelişmesinin, ne kadar az olursa olsun bir kişinin kafasından değil de çoğunluğun kafasından çıktığına nasıl inanılır?</p> <p>Safsata...</p> <p>Bugünkü Batı Avrupa’da, Marksizm’i demokrasiden ve demokrasiyi de Marksizm’den ayrı düşünmek, hayal etmek mümkün değildir. Demokrasi, dünya vebası Marksizm için, bir bahçedir. Bulaşıcı hastalık bu bahçeden büyüüp yayılır ve bütün bu ifadesini o ‘düşük bebek’ hâlindeki parlamentarizmde bulur. Marksizm doktrini, kişinin üstünlüğünü yok ederek, yerine sayının üstünlüğünü getirme gayretidir. 1917’de, Rus halkı fikri ve ahlâki seviye bakımından sıfırdır. Cahiller topluluğu olan Rus halkı, aydınlarla karşı tahrik edilince, Rusya’nın kaderi birden değişti ve ihtilal başarı kazandı. Sonuçta Komünist İhtilali galip çıkınca, cahil Rus halkı Yahudi diktatörlerin, müdafaadan mahrum birer kölesi hâline geldi. Yahudi diktatörler ise, bu baskı yönetimine ‘halk cumhuriyeti’ adını verecek kadar sahte ve ustaca hareket ettiler.</p> <p>Bizim yönetimimizde, ne meclislerde, ne de senatolarda hiçbir zaman oy verilmeyecektir. Bu heyetler, çalışma organıdır. Oy makineleri değildir. Bu iki heyetin üyeleri, değişme organlarıdır. Karar almak konusunda hiçbir yetkileri yoktur. Karar verme yetki ve hakkı, yalnız lidere aittir. Sorumluluğu lider üstlenmelidir. Bizim parlamenter dönemimiz bizi, mutlak mesuliyet ve mutlak otoriteden oluşmuş olan bir seçkin liderler grubu teşkil etmeye zorlamaktadır. İşte bu şekilde devletin anayasası, iktisat ve uygarlık sahasında yüceliğini borçlu olduğu ‘şahsiyet ilkesi’ ile uyumlu bir duruma getirecektir. Tarih bize şunu göstermektedir ki, parlamentoların ekseriyet tarafından karar verilmesi yolundaki prensipleri dünyaya çok eski tarihlerden, daha açık ifade edelim, ezelden beri hâkim olmamıştır.</p> <p>Tam aksine, tarihte ekseriyet uygulamasına çok az rastlanır. Tarih ise, bu devrelerin daima milletlerin ve devletlerin harap oldukları zamanlara rastladığını açıkça kaydetmektedir. Dünyanın altını üstüne geçiren büyük olayların hepsi, yazı ile değil, sözle meydana getirilmiştir. Fakat yine de, şeytan borazan ile kovulamaz.</p> <p>Milletler, haylazlıklarla değil, fedakârlıklarla kurtarılır.”[40]</p>

II.1.2) DURUM: UYGULAMA(LAR) VE YORUM(LAR)

Sadece yalan söylemeyi tavsiye eden Joseph Goebbels, “Halkı her zaman ateşleyin, asla soğumasına ve düşünmesine izin vermeyin,” dediği Führer Almanya’sında Nazilerin 1933’te iktidara gelmesinden sonra akademik özerklik yerini Führer devleti çizgisinde bir otoriterliğe bıraktı. Rektörler ve dekanlar kendi kurumlarının Führerleri olarak otoriteyi tesis etmek ve meslektaşlarının sadakatini sağlamakla yükümlüydü.

Buna nadiren açıkça direnilebildi. Siyasi muhaliflerin ve Yahudilerin üniversiteden ihracını düzenleyen Kamu Hizmetinin Yeniden Tazimi Kanunu’na karşı ne muhalefet yapıldı ne de ihraç edilenlerle dayanışma gösterilebildi. Bazı üniversitelerde öğretim görevlilerinin üçte biri ihraç edildi. Bunların çoğu ya iltica etti ya da yıllar sonra toplama kamplarına konuldu. Alman üniversiteleri itibarlarını kaybetti ve akademik yetkinlikleri büyük hasar aldı. Profesörler, bilim insanları ve entelektüeller, entelektüel ya da ahlâki kanaat önderleri olma iddialarından böylelikle feragat etmiş oldular ki en ciddi sonuç buydu.

Öğretim üyeleri üzerindeki baskı giderek yoğunlaştı. Savaşın sonunda akademisyenlerin üçte ikisi Nazi Partisi üyesiydi.[41]

Sözünü ettiğim Almanya’da Adolf Hitler, sınıf savaşımının ötesinde bir ulus kuracaklarını, çünkü arı ırktan kurulu bir ulusun her üyesinin, görevlerini Almanya için üstlenmenin bilincinde olacağını öne sürüyordu. Başka bir deyişle, Alman olmak, bir sınıfın üyesi olmanın önünde kabul ediliyor ve iş bölümü içerisindeki her fiil bireye tanınmış bir görev olarak niteleniyordu.[42]

Yani akademik entelektüel hayattan işçi sınıfına toplumun korporatist, devletin monolitik yapısı Führer’in emirleri doğrultusunda tekelci kapitalizm için dizayn edilmişti!

Bu öylesine bir dizayndı ki, örneğin Nazi Adalet Bakanı Dr. Hans Frank’ın hâkimlere “Führer nasıl düşünürse öyle karar verin... Eskiden bu doğrudur veya yanlıştır demek alışkanlığımızdaydık; bugün artık şöyle düşünmemiz lazım: Acaba Führer nasıl düşünür?! Adolf Hitler ismiyle imzalanmış kanunları halkımızın ruhunun mukaddes bir eseri saymak hepimiz için büyük ve kaçınılmaz bir mecburiyettir...” derdi!

Evet Nazi Almanya’sının kanun insanları “Hitler kanundur!” diye övünüyorlardı.

Hermann Göring 12 Temmuz 1934’te Prusya savcılarına şunları söylebiliyordu: “Kanun ve Führer’in iradesi aynı şeydir”!

Nazi Adalet Bakanı Dr. Hans Frank bu noktayı daha da iyi belirtmek için 1936’da hukukçulara şunları söyledi: “Nasyonal Sosyalist ideoloji bütün ana kanunların temelidir; bu ideoloji özellikle parti programında ve Führer’in konuşmalarında açıklanmıştır.”

Dr. Frank bunun ne demek olduğunu da şöyle açıklıyordu:

“Nasyonal Sosyalizm karşısında hukuk bağımsızlığı yoktur. Vereceğiniz her kararda önce kendinize şunu sorunuz: Benim yerimde Führer olsa nasıl karar verirdi? Her kararda şunu söyleyiniz: Bu karar Alman halkının Nasyonal Sosyalist vicdanıyla uyuyor mu? İşte o zaman, Nasyonal Sosyalist halk devletinin birliğine karışmış ve Adolf Hitler iradesinin ölümsüzlüğünü tanımış olarak Üçüncü Alman İmparatorluğu'nun otoritesini kendi karar alanınızda her zaman için sağlayacak bir temel buldunuz demektir.”

“Bazı yargıçlar yine de parti politikasına hemen boyun eğmediler. Hiç olmazsa birkaçı verdiği kararı kanuna dayamaya çalıştı. 1934 Mart'ında duruşmaları yapılan 'Reichstag' yangınının dört komünist sanığından üçünü 'Reichsgericht'in (Alman Yüksek Mahkemesi'nin) beraat ettirmesi, Naziler bakımından bu şekildeki davranışların en kötü örneği idi. Hitler'le Göring bu karara o kadar kızdılar ki, hemen bir ay içinde, 24 Nisan 1934'te, o zamana kadar yalnızca Yüksek Mahkemenin kaza yetkisi alanına giren vatana ihanet dâvâları bu yüksek kurumdan alındı ve 'Volksgerichtshof', yani Halk Mahkemesi denilen yeni bir mahkemeye verildi. Bu yeni mahkeme az sonra ülkenin en korkunç mahkemesi oldu.”[43]

Bu güzergâhtaki uygulama(lar) ile Adolf Hitler Almanyası'nda önce komünistler ardından diğer muhalifler “terörist” olmakla suçlandı. Führer, “temizlik harekâtı” için gizli polis örgütü Gestapo'yu görevlendirmişti.

Bu da Almanya'nın kararnamelerle yönetilen coğrafya olmasına kapı açmıştı.

“İnsanların ve Ülkenin Korunması Hakkında Meclis Başkanı Kararnamesi”nin altında Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg ve Adolf Hitler'in imzası bulunuyor. Paul von Hindenburg'un ki sembolik bir imzaydı ve tüm yetkiler Führer'e yani Hitler'e bırakılmıştı. 28 Şubat 1933 tarihli kararname, Alman Anayasası'nın 48. maddesinin 2. fıkrası uyarınca yürürlüğe konuldu. Böylece Anayasa'nın basın, seyahat, ifade ve toplanma özgürlüğü ile haberleşmenin gizliliğine ilişkin maddeleri -aksi belirtilinceye kadar- yürürlükten kaldırıldı.

Meclisi devre dışı bırakan ve bütün yetkileri “tek adam”da toplayan bu ve benzeri kararnameler, gücünü esas olarak Reichstag (Meclis) yangınından aldı. Sonradan, bir Nazi tezgâhı olduğu açığa çıkan bu yangın üzerinden Gestapo'ya sınırsız yetkiler verildi. Devlet terörünün önü açıldı. Meclisi korumak adına çıkarıldığı iddia edilen kararnameler, Meclisin yetkilerini ortadan kaldırdı. Almanya için, ülkenin kararnameler yoluyla yönetildiği bir süreç başlamıştı artık. Bu nedenle adı geçen kararnameler “Reichstag yangını kararnameleri” diye de anılır.

Tek adam, tek parti iktidarı Almanya'ya sadece yasa değişiklikleri ve kararnamelerle gelmedi. Yeni sistem, Nazi partisi ile polis/ istihbarat gücünün iç içe geçtiği yeni bir yapı oluşturmuştu. Sivil faşist güçlerin milisler hâlinde silahlandırılması da işin bir parçasıydı. Hızardan çıkmış gibi tek tip üniforma giyen Nazi gençlik örgütü üyeleri (Hitler Gençliği), çok geçmeden şehir asayişinde görev aldı. “SA Birlikleri” (Fırtına Birlikleri ya da Taarruz Bölüğü) şeklinde örgütlenen milisler sokak terörünü tırmandırdı.

Gestapo terörü, özünde bir devlet terörüydü. 1933-1945 yılları arasında gestapo zindanlarında binlerce insan can verdi. Zindanlar ve işkence tezgâhlarında kamuoyundan saklanıyordu. Fakat işin asıl korkunç yanı Berlin'deki gestapo karargâhıydı. Önceleri “Toplama Kampları Denetim Kurulu” olarak kullanılan bu bina, sonradan Gestapo'nun işkence üssüne dönüştürüldü. İşkenceli sorgulardan hızlı ve kesin sonuç alınabilmesi için ana karargâh binasının altına gizli hücreler yapılmıştı. Bodrum kattaki illegal hücreler, yıllar sonra yapılan kazılarda ortaya çıkarıldı.

Ve ancak Berlin'deki parlamento binasına (Reichstag'a) kızıl bayrağın çekildiği gün, faşist terör nihayete ermiş ve Gestapo'nun karargâh binası yerle bir olmuştu.[44]

II.2) DUÇE'Lİ İTALYA'DA

Her sınıftan bireyi nihayetinde birer korkuluğa veya itaatkâr bir sürüye dönüştürmeyi amaçlayan faşizminin temsilcilerinden Niccolò Giani, faşizmin yığınlar üstündeki etkisini ancak bir tür mitoloji ve mistisizme dayanarak koruyabileceğini savunup; “Üretilecek mitoslar, akla dayanmayan, dolayısıyla kanıtlanması ve aynı zamanda çürütülmesi mümkün olmayan içeriklere sahip olacaklardır,”[45] derken Benito Mussolini'yi de resmetmiş olur...

Kolay mı? İtalya'da 1929'da Faşist Parti'nin gençlere ve halka faşizmi öğretmek için hazırlattığı propaganda broşüründe, faşizmin önerdiği gerçek özgürlükler şöyle tanımlanıyordu: “Çalışmak, sahip olmak, Tanrı'yı kamusal alanda şerefliendirmek, vatani ve kurumları yüceltmek, kendinin ve kaderinin bilincinde olmak, güçlü bir halk olmak”[46] ve Duçe'nin işaret ettiği güzergâhta ilerlemek.[47]

Yine aynı broşürde, özgürlüğün yurttaşın bir hakkı değil, bir ödevi olduğu da vurgulanırken; faşist diktatör Benito Musolini'nin uçakları Etiyopya'yı bombalarken Fütürist şair Filippo Tommaso Morinetti,

bombaların patlayışlarını “baharda açan çiçeklere” benzetiyordu; “Savaş güzeldir, çünkü gaz maskeleri, korkutucu megafonlar, alev makineleri ve tanklar aracılığıyla insanın, boyunduruk altına alınan makine üzerindeki egemenliğine gerekçe kazandırır. Savaş güzeldir, çünkü insan bedeninin o düşlenen konumunu, metalleştirilmesi konumunu kutsayarak gerçeğe dönüştürür. Savaş güzeldir, çünkü çiçekler açan bir çayı mitralyözlerin ateşten orkideleriyle zenginleştirir. Savaş güzeldir, çünkü tüfek ateşini, top atışlarını, ateşin kesildiği anları, parfüm ve çürüme kokularını tek bir senfoni hâlinde birleştirir. Savaş güzeldir, çünkü büyük tanklarınki, geometrik uçak filolarınınki, yanan köylerden yükselen duman helezonlarınınki gibi yeni mimari biçimler ve daha pek çok şeyler yaratır,”[48] diyebiliyordu!

Evet İtalya’da, Roma Yürüyüşü’nde cisimleşen faşizm bu çılgınlık hâliydi!

BENİTO MUSSOLİNİ DER Kİ[49]

“Faşizm, dinî bir konsepttir”...

“Faşizmi korporatizm olarak tanımlamak uygun olacaktır, çünkü o devletin ve kurumsal (tüzel) gücün birleşimidir”...

“Faşizmin bayrağını yıldızlara dikeceğiz!”

“Faşist gençlere öğreteceğim hakikâti önce hayallere, kalplere işlerim. Sonra zihinlere işlenmiş olur”...

“Felsefi ve doktrinsel bir açıdan, sürekli bir barışa inanmıyorum”...

“Her şey devlet içinde ve devlet için, hiçbir şey devlet dışında ve başka bir şey için değildir”...

“İnan, itaat et, dövüş”...

“Kendi payıma 50 bin silahı 50 bin oya tercih ederim”...

“Özgürlük bir görevdir, bir hak değil”...

“Programımız basit: İtalya’yı yönetmek istiyoruz”...

“Sınırlı ya da genel, başarılı ya da başarısız olsun, her grev hareketi, işçilerle kurtuluşa giden yolu açacaktır. Bu uğurda boykot ve sabotaj meşrudur. Yalnız şiddet hareketleri, insanlara karşı değil, mülke karşı yönetilmelidir”...

“Sosyalistler bize programımızın ne olduğunu soruyor. Bizim programımız sosyalistlerin kafasını ezme”...

“İlerlersem; beni takip ediniz! Gerilersem; beni öldürünüz! Eğer ölürsem; intikamımı alınız!”

“Aslan olarak bir gün yaşamak, yüz yıl boyunca koyun olarak yaşamaktan daha iyidir”...

“Bir yurttaşın ve bir askerinin fonksiyonları birbirinden ayrılmaz”...

“Çeliği olanın her şeyi olur”...

“Birey devletle uyumlu olduğu ölçüde önemlidir”...

“Biz kendi mitimizi yarattık. Mit bir inançtır, bir tutkudur. Gerçeklik olmasına gerek yoktur. Bir iyilik, bir umut, bir inanç ve cesaret olması bakımından bir gerçekliktir. Bizim mitimiz ulustur, bizim mitimiz ulusumuzun büyüklüğüdür! Ve bu miti, bu yüceliği, tam bir gerçekliğe çevirmeyi istiyoruz. Geri kalan her şeyi, ikinci planda tutuyoruz”...

“Eğer görelilik, sabit kategorileri ve nesnel ölümsüz gerçeğin taşıyıcısı olma iddiasındakileri hor görme anlamına geliyorsa; o zaman, faşistin tutum ve faaliyetinden daha görelî hiçbir şey yok demektir. Bütün ideolojilerin eşit değerde olduğu gerçeğinden yola çıkarak, biz faşistler, kendi ideolojimizi yaratma ve onu, kapasitemizin olanak verdiği tüm enerjimizle güçlendirme hakkına sahip olduğumuz sonucuna vardık”...

Benito Mussolini’nin Ulusal Faşist Parti’sini iktidara taşıyan Roma’ya Yürüyüş eylemini, partinin aldığı karar gereği Kara Gömleklilere bağlı 20 bin kadar adamı (elbette hepsi erkek), 22 Ekim 1922’de iktidarın kalbi Roma’ya doğru yürüyüşüyle başlar. Yol üstünde denk geldikleri hükümet binalarını işgal edip gözdağı vererek büyük bir gövde gösterisi yaparlar. Sonunda hem şehrin kapılarına dayanmış yürüyüşçülerden hem de partinin yedeğinde tuttuğu silahlı milislerden çekinen İtalya Kralı, hükümeti kurma görevini Mussolini’ye vermek zorunda kalmıştı. 29 Ekim’de binlerce Kara Gömleklili Roma sokaklarında volta atarken, reisleri kabineyi oluşturmaya başlamıştı bile.

Attığı ilk adımlardan biri, seçim yasasını değiştirmek suretiyle (Buna göre en çok oyu alan parti Meclis’teki sandalyelerin üçte ikisini alacaktı) uzun süre iktidarda kalmayı güvence altına almak oldu. Ülkedeki krizi çözecek somut bir planı yoktu ama her yere otobanlar ve tren rayları döşeyerek ekonomiyi ayakta tutmaya çalışacaktı.

Benito Mussolini de eski Roma İmparatorluğu’nun ihtişamlı günlerine geri dönme (Akdeniz’i İtalyan gölü yapmak!) masalları anlatarak taraftar toplamış, kriz koşullarında ümitsizliğe kapılmış kitleleri hamasi söylemlerle kendine bağlamış, egemen tabaka ise serbest piyasa ekonomisine karşı olmadığını söyleyen bu lidere ülkeyi bir süre teslim etmekte beis görmemişti.

İktidara geldiğinde Benito Mussolini’nin yaptığı ilk iş, basını ve polis teşkilâtını kontrol altına almak oldu. Sansür adım adım sıkılaştırıldı, gazetecilere devletten çalışma izni alma mecburiyeti getirildi, bu izin mekanizması da elbette Faşist Parti’nin eline verildi. Roma’da sosyalist ‘Avanti!’ gazetesinin merkezini basıp yağmalamak gibi eylemlerle muhalif basına dönük sindirme harekâtı başlatıldı, mevcut ulusal gazeteler yandaşlara peşkeş çekilerek medya üzerinde tam bir tahakküm kuruldu. Bu hâkimiyet özellikle, sosyalist muhalif Giacomo Matteotti’nin hükümete sert eleştiriler yöneltmesinin akabinde 10 Haziran 1924’te kaçırılarak öldürülmesinin yarattığı tepkileri soğurmak ve sallanan koltuğunu yeniden sağlamlaştırmak için Benito Mussolini’nin çok işine yarayacaktı.

İçeride rahat at koşturabilmek için agresif bir dış politika izleyen Il Duce’nin 1923’te Yunanistan’ın Korfu adasını işgal girişimi fiyaskoyla sonuçlanınca, yandaş basın bu olayı da iç kamuoyuna bir zafer gibi

sunmayı başaracaktı. (İmparatorluk hayalleri baki kalsa da sonraki Etiyopya, Somali, Libya maceraları yine kısa ömürlü olacaktı.)

Il Duce politikalarının paralellikleri bunlarla bitmiyor: Katoliklerin desteğini arkasına almak için kiliseye para akıtmak, Vatikan'a imtiyazlar tanımak, okullarda dini eğitimi zorunlu kılmak, kadınların evde oturup çocuk büyütmesini teşvik etmek, evlilik kurumunu kiliseye teslim edip boşanmaları, kürtajı ve gebelikten korunma yöntemlerini yasadışı ilan etmek, içki satışını sınırlamak, gece kulüplerini kapatmak, vs.

1924'teki seçimlerde Benito Mussolini'nin Ulusal Faşist Parti'si oyların yüzde 61'ini alınca rejim diktatörlüğe doğru evrilmeye başlamış, 1925 sonlarında çıkarılan Legge Fascistissime yasaları ile muhalefet partileri ve grevler hepten yasaklanmış, ardından yeni bir gizli polis örgütü (OVRA) ve özel mahkemeler kurulmak suretiyle mutlak diktatörlük tesis edilmişti. Nihayetinde kısa sürede ülkedeki bütün anti-faşist sesler susturulmuş, yayın, toplantı, siyasi gösteri gibi eylemler hepten illegal kılınmıştı.

İtalya'da faşizmin iktidarı, işte bu şekilde askeri darbeye gerek kalmadan (ama zor ve şiddet araçlarını sonuna kadar kullanarak) anayasal çerçeve ve burjuva parlamenter demokrasisi sınırları içinde tertiplenen oldubittilerle kurumsallaşmış ve 21 yıl sürmüştü.[50]

III) GÜNCEL HÂL(LERİ)

Faşizm, bitemedi, tükenmedi; "Faşizmin Güncelliği"nin altını çizen Mehmet Okyayuz'un belirttiği gibi...[51]

"Uyanık olmak zorundayız. Bu sözcüklerin unutulmaması için hep alarında olmalıyız. Faşizm hâlâ etrafımızda dolaşiyor. Üstelik bazen sivil kıyafetle dolaşiyor faşizm... Faşizm masum kılıklarla, giysilerle her an yeniden arzı endam edebilir. Bizim görevimiz faşizmi her gün soymak ve dünyanın her yerinde onu teşhir etmektir, sergilemektir," vurgusuyla Umberto Eco'nun eklediği üzeredir her şey:[52]

"XXI. yüzyıl insanının yanılması, faşizmin tekrar Nazi üniformasıyla geleceğini sanmasıdır"!

Unutulmasın: Tekelci-kapitalist vahşet şahsında faşizm daima hazır ve nazır bir tehdittir.

Siz bakmayın kimilerinin Guernica'daki gibi katliamların sadece 1930'lar İspanya, İtalya ve Almanya'daki birtakım "istisnai çılgınlar/ delilikler" olarak sunmaya kalkışmalarına! Bu icraatların arkasında söz konusu ülkelerin sermaye sınıflarının tercihleri vardır.

Faşizmi destekleyen şirketler, sermaye sınıfı, faşizm sonrası da iktidarını hep sürdürüp, kendilerini bir şekilde aklamışlardır!

Bu bağlamda faşizmle gerçekten hesaplaşmadığı için, ona destek veren milyonların bir başka diktatörü desteklemek üzere hazır olduklarını unutmayalım...[53]

Hatırlayın İtalyan sinema yönetmeni Ettore Scola, 1980'lerdeki bir söyleşisinde, "İtalya'da faşizm rejim olarak elbette süpürüldü ama günlük psikoloji olarak faşizm ölmedi," diyordu ve sonuna dek haklıydı.

İtalya'da faşizm üzerine çalışan tarihçi Emilio Gentile, 'Aniden Faşizm' başlıklı yapıtında, Roma üzerine yürüyüşün aslında, Benito Mussolini dahil olmak üzere, nasıl beklenmedik bir başarı olduğunu anlatıyordu.

Öte yandan kitabının girişinde, 1960'larda İtalyan tarihçi Nino Valesi'nin bir sorusunu aktarırken faşizmin alttan, toplumun sıradan üyelerinden beslenen yanına dikkat çekip ekliyordu: "Roma üzerine yürüyüş, önemsiz nedenlerin geçici ve alışılmamış bir birikiminin mi, yoksa yüzyıllar sürmüş despotizm nedeniyle İtalyanlarda derin kök salmış bir kötülüğün, başkaldırmaya alışmanın, medeni yurttaş duygusu eksikliğinin, hangisi olursa olsun iktidarı kazıklamanın, devamsızlığın, ahlâk bozukluğunun mu sonucudur?"

XX. yüzyıl faşizmleri her ülkede farklı biçimlerde gelişti. Ama hepsinin özelliği, içinden geldikleri toplumda bulunan bir ideolojik malzemeyi ve bazı nitelikleri kullanıp bunları kiteselleştirmeleri idi. Örneğin İspanya'da Franko faşizmi,[54] Katolikliğin en yobaz, en gerici kanalından beslenerek bir milliyetçi- Katolik ideolojiyle yıllarca hükmetti. Çoğu yerde faşizmler elit düşmanlığını, kaybolmuş bir şanlı geçmişin yeniden diriltilmesi hülyasını, savaşçılığı körüklediler. Ülkede egemen olan dinin en erkek egemen, otoriteye biatı teşvik eden, farklılığa düşman olan yönlerini kışkırtarak, güçlerini pekiştirdiler. İçinden çıktığı toplumun, Nino Valensi'nin işaret ettiği gibi, aslında en ahlâksız yönlerini kışkırtıp insanın içindeki kötüyü dışarıya vurmasını ve bunun ortak değer ve kanaate dönüşmesini sağladılar. Güç yoksunluğu bunalımları yaşayanlara güce tapınarak güçlü olma hissi verdiler.

XX. yüzyıl faşizmlerinin toplumları götürdüğü yeri biliyoruz. XXI. yüzyıldaki benzerlerinin de içinden geldikleri toplumları benzer yerlere götürecektir olmaları kuvvetle muhtemeldir.[55]

Burada bir parantez açılmalı: Geçmişte, faşist hareketin iktidara yürümesine olanak veren koşulların hemen hepsi XXI. yüzyılın başında, kapitalizmin yapısal krizi derinleşirken, gelişmiş ülkelerde. ABD ve Avrupa'da yeniden ortaya çıkmaya başladı.

Gerçekten de tarih bize faşizmin, kapitalizmin aşılamaayan bir ekonomik krizi içinde ortaya çıkan bir siyasi, toplumsal hatta kültürel akım, bir devlet "biçimi" olduğunu gösteriyor.

Kriz kronikleşirken, bir taraftan işsizlik, yoksullaşma, güvensizlik (sosyal statüsünü kaybetme korkusu), diğer taraftan finans sermayesinin asalak yapısının gözler önüne serilmesi, sınıf çelişkilerini keskinleştiriyor, kapitalist sınıfın hegemonik fraksiyonun halktan aldığı rızayı zayıflatıyor, toplumsal dokuyu çözmeye başlıyor. Bu çözülme, 1930'larda öncelikle "orta- küçük burjuva" olarak tanımlayabileceğimiz işletme sahiplerinin yaşam dünyalarını etkiliyor, örgütlü işçi hareketinden, onun siyasi ifadelerinden, komünizmden korkmalarına yol açıyordu.

Düzenin seçkinlerini, özellikle finans sermayesini, ulusal ahengi bozan "yabancı" unsurları hedef alan, güvensizliğe çare, güçlü bir lider, organik bir toplum öneren faşist hareket bu kesimin içinden doğdu. Faşist hareket, ırkçı, şoven milliyetçi, otoriter- eril, duygulara hitabeden eklektik demagojik bir söylemle orta sınıfları etkisi altına aldı. O noktada, büyük sermayenin toplumsal çözülmeyle önlemek, emek disiplinini, emperyalist genişleme politikalarını dayatmak, bir sosyalist devrim olasılığına karşı önlem olmak üzere faşist hareketi desteklediğini, iktidara taşıdığını görüyoruz.

Kapitalizm 1970'lerden bu yana uzun bir yapısal kriz içinde. Bu krizi yöneten ekonomik model tükenirken, 2007 mali krizi patlak verdi: İşsizlik, yoksullaşma, bu kez özellikle beyaz Hıristiyan işçi sınıfı içinde güvensizlik, sosyal statüsünü kaybetme korkusu yaratmaya başladı; krizin kaynağı olarak görülen finans sektörünün, yöneticilerinin maaşlarının müstehcen düzeyi, gelir dağılımı tartışmaları toplumun gündemine oturdu.

Dün ekonomik durumu bozulduğu, sosyal statüsünü kaybetmeye başladığı için, faşist demagogların ırkçı otoriter çağrılarına cevap veren orta küçük mülk sahibi sınıfların yanına bugün işçi sınıfının önemli bir kesimi de ekleniyor.

Krizdeki sermaye birikim rejimi işçi sınıfına bir çözülme yaşıyor, onlar elindekini koruma çabası içinde. Bu eskiye yönelik bir nostalji, olana sarılan muhafazakâr bir refleks, bu duruma yol açan egemen sınıf seçkinlerine, düzen partilerine karşı büyük bir güvensizlik üretiyor.

Diğer taraftan, kriz içinde işçi sınıfının bir kesimi çözülürken, yeni teknolojilere, sermayenin girmeye başladığı yeni değerlendirme alanlarına bağlı olarak yeni emek biçimleri ve yeni işçi sınıfı kesimleri şekillenmeye başlıyor. Yeni teknolojiler dün elektrikli makineler, hareketli bant sistemi vb., iken bugün, dijitalleşme, robotlar, bilişim ağları olarak düşünülebilir. Hizmet, özellikle sağlık ve eğitim sektörü, kültürel (simgesel) üretim alanları da bize sermayenin 1980'lerden bu yana hızla girmekte olduğu yeni alanları verir.

İşçi sınıfının çözülmekte olan kesimi, ırkçı faşist demagogların çağrılarına kapılabilirken, işçi sınıfının yeni şekillenen kesimi, bu kesime katılmaya hazırlanan gençler örneğin İngiltere'de Brexit tartışmasında farklı bir tavır sergiliyorlar; bir ankete göre, bu kesime katılmak üzere yetişen Manchester Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 95'i, AB'den çıkmak istemiyor.

Dün Yahudileri tehlike olarak saptayan ideolojik kültürel eğilim bu kez yabancı işçileri, giderek Müslüman göçmenleri hedef almaya başlıyor, işçi sınıfının yeni daha eğitimli kesiminin bu konuda da daha temkinli davrandığı görülüyor.

Faşizmin yeniden gündeme gelmekte olduğunu düşündüren gelişmeler İngiltere'de, AB'den çıkma "Brexit", kampanyasında hızlandı. İşçi Partisi'nin kadın Millet Vekili Jo Cox'un, "Önce Britanya" sloganı atan yarım akıllı bir faşist tarafından öldürülmesi geleceğe ilişkin önemli bir ipucu verdi. Fransa'da yeni çalışma yasasına karşı yaygın, şiddetli işçi direnişi, Batı kapitalizminin sözcüsü medyanın, Fransız hükümetine "sakın bunlara teslim olma" mesajları sınıf mücadelelerini keskinleşme düzeyini gösterdi. 2016 kupa maçlarında ulusal futbol takımlarının taraftarlarının - esas olarak işçi sınıfından gençlerin- farklı ülkelerin orduları gibi çatışmaları da, yarın gerçek ordularda savaşa sürülebileceklerini düşündürüyordu.

Nihayet, Nazi rejimini, Yahudi Soykırımı'nın vatanı Almanya'da iki yılda bir tekrarlanan bir araştırmanın yayımlanan sonuçları, Nazi dönemine yönelik bir nostaljinin canlandığını; ankete katılanların yüzde 40'ının Müslümanları istemediğini, yüzde 40'ının eşcinsellerin öpüşmesini iğrenç bulduğunu, yüzde 60'ının sığınmacıların şiddetten kaçarak geldiğine inanmadığını, aşırı sağın şiddet kullanma eğiliminin, şoven milliyetçi akımlara toplumsal desteği arttırdığını gösteriyor.

1930'larda olduğu gibi yine, bir kapitalizm ölüyor, yeni bir kapitalizm, ya da sosyalizm henüz doğmuyor. Tarihin bu çatlağından yine sınıflı toplumların, kapitalizmin en çirkin canavarları, sahneye çıkıyor...[56]

“Nasıl” mı?

Neo-liberal kapitalizmin 2008’deki krizi, işçi-emekçi halk kitlelerinde tepki hareketlerini ve alternatif arayışlarını hızlandırmıştır. Yunanistan, İspanya, Portekiz, İzlanda, İrlanda, İtalya, Bulgaristan, Romanya, Macaristan başta olmak üzere bütün Avrupa’yı etkileyen kriz süreci, Avrupa’da ırkçı-faşist partilerin neo-liberal politikalara karşı tepki hareketlerini kullanarak güç kazanmasının önünü açmıştır. Öte yandan özellikle 2011’den sonra Kuzey Afrika ve Ortadoğu’da yaşanan savaş ve çatışmalar nedeniyle -ki bu savaş ve çatışmalar, Tunus ve Mısır diktatörlerinin devrilmesinin ardından halk ayaklanmalarında ortaya çıkan demokrasi ve değişim talebinin emperyalizm ve gericiлик tarafında yedeklenmeye çalışılmasının bir sonucu olarak ortaya çıktı- yaşanan göç hareketleri, Avrupa’daki tepki hareketlerinin ırkçı-faşist hareketlere yedeklenmesinde göz ardı edilemeyecek bir rol oynadı/oynuyor.

Krizi en fazla hisseden ülkelerin başında gelen Yunanistan’da faşist Altın Şafak Partisi, 2015’te yapılan son seçimlerde yüzde 7 oy aldı. Macaristan’da 2014’te yapılan seçimlerde faşist Jobbik Partisi yüzde 20 oy aldı. Bulgaristan’da seçimlerde Türklerin oy kullanmasını engellemek için sınıra barikat kurmasıyla gündeme gelen neo-faşist Ataka’nın oy oranı yüzde 10’u buluyor. Fransa’da neo-faşist FN-Ulusall Cephe’nin lideri Marine Le Pen, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ikinci tura kalarak, ikinci turda yüzde 34 oy aldı. Hollanda’da ırkçı faşist PVV-Özgürlük Partisi son seçimlerde yüzde 13 oy alarak ikinci parti oldu. Avusturya’da 2015’te yapılan eyalet seçimlerinde ırkçı Özgürlük Partisi (FPÖ) Steirmark’ta oylarını yüzde 10,6’dan yüzde 27,1’e, Burgenland’da ise, yüzde 9’dan yüzde 15’e çıkardı. İngiltere’de aşırı sağcı UKIP 2015 seçimlerinde yüzde 16 oy aldı. Yine Almanya’da aşırı sağcı Almanya için Alternatif Partisi’nin (AfD) parlamentoya girecek kadar güçlenmesi ve İtalya (Kuzey Ligi), İsviçre (SVP), Danimarka (Halk Partisi-DF), İsveç (Demokratlar Partisi), Finlandiya (Hakiki Finler Partisi), Belçika (Flaman Çıkarı-Vlaams Blang) gibi ülkelerde aşırı sağcı-faşist partilerin etkinliğinin giderek artması, işçi-emekçi halk kitlelerinin neo-liberalizme tepkilerinin gerici hareketlere yedeklenmesinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada AB emperyalistlerinin kışkırtmasıyla Ukrayna’da yapılan faşist darbeyi de ayrıca not etmek gerekiyor.

İrkçı-faşist partilerin -ve bazı ülkelerde radikal sol örgüt/partilerin- güç kazanmasıyla bağlantılı olarak değerlendirilebilecek bir diğer gelişme de uzunca bir süredir neo-liberal politikaların uygulanması konusunda aralarındaki ayrımlar ortadan kalkmış olan merkez sağ ve sol partilerin ciddi bir güç kaybına uğraması -ki Yunanistan’da 2009 seçimlerinde yüzde 44 oy alan “merkez sol” PASOK’un 2015 seçimlerinde oylarının yüzde 6’ya düşmesi bunun en çarpıcı göstergelerinden biridir- oldu.

Bu ırkçı-faşist partilerin ortak özelliği işsizlik, yoksulluk, eğitim ve sağlık hizmetlerinden eskisi gibi faydalanamama gibi neo-liberal politikaların yol açtığı sonuçları bu politikaların dışında nedenlere bağlama, başka bir deyişle sistemden kaynaklı sorunları aynı şekilde sistemin mağdur ettiği başka toplumsal kesimlere fatura etme yönelimi içinde olmalarıdır. Yabancı düşmanlığı (zenofobi), göçmenleri ekonomik-sosyal sorunların nedeni olarak görme ve İslâm karşıtlığının (İslâmofobi[57]) bu hareketlerin söylem ve politikalarında belirleyici olduğu söylenebilir. Bu ırkçı-faşist partiler, neo-liberalizmin yol açtığı yıkımı, emekçi halk kitlelerine göçmenlerin-mültecilerin kendilerinin hakkı olan işi, ekmeği gasp ettiği/edeceği biçiminde sunarak, bu işçi-emekçi halk kitlelerinin sorunun gerçek nedenlerini görmesini (neo-liberal politikalar) ve tepkilerini bu politikaların kaynağına (kapitalizm) yöneltmesini engellemekte ve dolayısıyla düzene karşı tepkileri çarpıtarak emperyalist-kapitalist sömürü düzeninin devamına hizmet etmektedir.

Avrupa’nın ikinci büyük ekonomisi (Almanya’dan sonra) olan İngiltere’de Haziran 2016’da yapılan referandumda AB’den ayrılma (Brexit) kararının çıkmasının, neo-liberal politikalar etrafında oluşturulmuş bir birlik olan AB’nin ve neo-liberal politikaların geleceği bakımından kırılğan sonuçlar doğurduğunu/doğuracağını şimdiden söyleyebiliriz. Çünkü İngiltere’deki “Brexit” kararında UKIP gibi sağ-ırkçı partilerin argümanları etkili olmuş olsa da, bu karar esas olarak İngiltere emekçilerinin AB’nin neo-liberal politikalarına bir tepkisi olarak ortaya çıktığı gerçeğini değiştirmemektedir. İrkçı-neo-faşist hareketler, Avrupa işçi-emekçilerinin sosyal haklarının tasfiye edilmesine karşı tepki ve kaygılarını yabancı-göçmen düşmanlığı üzerinden gerici mecralara çekmekte ve sorunun gerçek nedenlerinin üzerini örtmektedir. İngiltere’deki referandum’da da bu çevrelerin Türkleri korku unsuru olarak ön plana çıkaran göç aleyhtarı propagandaları İngiltere işçi-emekçilerinin güvencesizliğin ve yoksulluğun nedenini dışarıdan gelen/gelecek “tehdit”lerde (göçmen-mülteci) aramasına neden olmuştur.

Bu sürecin ortaya çıkardığı bir diğer sonuç da Donald Trump’ın ABD’nin başkanı seçilmesidir. 2001 11 Eylül’ünden bu yana güçlü olan İslâm korkusu (İslâmofobi), Meksika sınırına duvar örme, 11 milyon göçmeni geri gönderme, Suriyeli sığınmacıları kabul etmeme, kürtaja ceza, NATO’yu ABD’nin sırtında yük olarak gösterme ve işçi sınıfının yoksullaşmasında önemli rol oynayan NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi), Trans-Pasifik Ortaklığı (TPP) gibi neo-liberal ticaret anlaşmalarını eleştirmesi ABD’li emekçilerin

önemli bir kısmı(göçmen ve siyahî emekçilerin dışında kalanlar) üzerinde etkili olmuş ve gerici bir politik çıkışa yedeklenmiş olsa da Donald Trump'ın kazanması, neo-liberal politikalara tepkilerin önemli rol oynadığı bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır.

Ve tüm bunlar, “faşizm” değil de; popülizm olarak sunulmaya kalkışılmaktadır!

III.1) “POPÜLİZM” DEDİKLERİ!

Popülist otoriter liderlerin pıtrak gibi yerden bittiği bir dönemdeyiz...

'The Guardian'dan Natalie Nougayrède'in, 4 Ağustos 2017'de yayımlanan yazısı, bu otoriter popülist liderlerin yalan haber yanında, yalan tarih ürettiklerini hatırlatıp; Macaristan Başbakanı Viktor Orban'ın 2017 Haziran'ındaki “Avrupa Avrupalılara mı aittir?” başlıklı konuşmasında, sadece Macaristan'ı değil, bütün Avrupa'yı tehdit eden bir Soros planından dem vurduğunu bildiriyor: “Her yıl yüz binlerce, mümkünse bir milyon Müslüman göçmeni AB topraklarına yerleştirmek”. Esas amaç: “Yeni bir İslâmlaştırılmış Avrupa yaratmak... Ulus devletin elinden gücü almanın amacı bu!” Bu göçmen politikasıyla, doğum oranı yüksek Müslüman nüfusun Hıristiyan nüfusun yerini alması planlanıyormuş!

Viktor Orban burada durmuyor; tarihi yeniden yazıyor: Trianon Antlaşması'nın (bizdeki Sevr Antlaşması'nın Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'yla yapılan muadilidir ama uygulanmıştır) yarattığı büyük haksızlık ve adaletsizliği, “tarihi Büyük Macaristan”a ait olan toprakların üçte ikisinin kaybedilmesini telin ediyor. Bu arada, 1920'de karşıdevrimci darbe ile iktidara gelip, 1944'e kadar Macaristan'da “kralsız kral naibi” olarak hüküm sürmüş, Nazi Almanyası ile yakın işbirliği yapmış, diktatör Amiral Miklos Horthy'yi “olağanüstü devlet adamı” olarak nitelendiriyor.

Yalan veya çarpıtılmış tarih, yalan haberlerden çok daha kötü ve tehlikeli olabilir. Hem toplum içi barış hem de uluslararası barış için tehlikelidir. Guardian'daki yazıda bu otoriter popülist lider türüne örnek olarak, artık kalıplaşmış bir dörtlü gösteriliyor: Vladimir Putin, Tayyip Erdoğan, Donald Trump ve Viktor Orban. Aslında dörtlüye birçok isim ilave edilebilir.[58]

Şimdi burada durup; “Küreselleşme, liberal demokrasiyi peşinden sürükleyerek çökerken popülist bir dalga yükseliyor”ken;[59] “otoriter popülistler” faslında; “Bu popülizm değil,” diyen John Bellamy Foster'dan aktaralım:

“Donald Trump'ın, Amerika'nın başkanı olarak yükselmesi çoğunlukla ‘sağ popülizmin’, ya da kısaca ‘popülizmin’ zaferi olarak değerlendiriliyor. Popülizm sözcüğü; belirli, sağlam bir içerikten yoksun olduğu için tanımlanmasının zor olması gibi kötü bir üne sahip. Hâkim söylemde, ‘elitlere’ saldıran ama ‘halka’ cazip görünen her türlü akım için kullanılıyor...”

Donald Trump'ın başkanlığa yükselmesi hususunda, ana akım yorumlar bu bağlamda faşizm ya da neo-faşizm sorunundan uzak duruyor. Onun yerine daha muğlak ve emniyetli bir kavram olan popülizmi tercih ediyorlar. Bu, yalnızca faşist sözcüğünün Nazi Almanyası ve Holokostun dehşet verici imgelerini çağrıştırmasından ya da çok kullanışlı siyasi istismar terimi olarak kullanılmasından kaynaklanmıyor. Esasen liberal ana akım düşüncenin neo-faşist tanımlamasına karşı nefreti, bu siyasi fenomenle olan herhangi bir ciddi meşguliyetin kapitalizm eleştirisini gerektirmesidir. Bertolt Brecht'in 1935'de sorduğu gibi: ‘Kim, faşizmi doğuran kapitalizmin aleyhinde konuşmadan faşizm hakkında doğruları söyleyebilir?’[60]

Günümüzün siyasi koşullarında, neo-liberalizmin başarısızlığının neo-faşizme yalnızca nasıl sebep olduğunu değil, aynı zamanda bu gelişmelerin tekeli finans sermayesinin yapısal krizi ile ilişkili olduğunu anlamak da hayati öneme sahiptir -yani yoğunlaşmış, finansallaşmış sermaye rejimi ve küreselleşmiş kapitalizm...

Sağ popülizm kavramı liberal söylem içine olumsuz ama ılımlı bir sıfat olarak yerleştiriliyor; bu eğilim hem kınanıyor hem de paravan olarak sunuluyor -faşizm/ neo-faşizm sorunu tamamen bir kenara bırakılarak. Bu da egemen sınıfın ‘aşırı sağ’la muğlak ilişkisini yansıtıyor- o varsayılan ‘radikalizm’ine rağmen kapitalizmle tamamen uyumlu olduğu anlaşılıyor. Aslında, neo-faşist güçler küresel seçkinler tarafından ihtiyatla ele alınırken, Avrupa'nın çoğunda sistematik olarak ‘şeytanlıktan çıkarılıp azizler sınıfına alınıyor’ ve merkez-sağ (ya da sağ-merkez) bir hükümet açısından genellikle kabul edilebilir partnerler olarak görülüyor.”[61]

Evet “Popülistlerin demokrasi kavramına tehdit teşkil ettiğini”[62] söyleyen Jan-Werner Müller'in de itirazları dikkate alındığında “popülizm” diye geçiştirilmeye kalkışılan tehdidin neo-liberal faşizm olabileceği düşünmekte yarar var.

Çünkü Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden Doç. Dr. Ali Faik Demir, “Çok kutuplu, değişen, kırılan, milliyetçi söylemin olduğu, kavgacı bir dönemde yaşıyoruz. İnsanlar neden Donald

Trump kazandı derken bugün hangi liderler ‘seviliyor’ bakmak lazım. Bir kısım kavgacı, içindeki şiddeti, nefreti, kızgınlığı dışa vurabilecek lideri arıyor. Bu da doğal olarak çatışmacı bir dünya demek,”[63] diyor.

III.2) GÜNCEL ÖRNEKLER

Tüm dünyada burjuvazi derin bir çıkışsızlığın içinde debelenip duruyor. Ne yapacaklarını, bu krizden nasıl çıkacaklarını bilmez bir hâlde, krizi yönetmeye çalışarak günü kurtarma uğraşındalar. Tüm nesnel koşullar faşizm eğilimini ve emperyalist savaşın derinleşip yaygınlaşmasını giderek daha güçlendiriyor.

Kitlelerin hoşnutsuzluğunun ve öfkesinin farkındalar ve kitleleri manipüle ediyor, korkutup, güce tapar hâle getiriyorlar.

Bunla da sınırlanmayıp önlerine güçlü lider pozlarındaki sahtekârlar koyuyorlar. Kitlelerin kendilerini bu sahtekârlarla/ liderlerle özdeşleştirip, sorgusuz sualsiz onların peşine takılmasını tezgâhlıyorlar! (Ancak bunu ilânihaye başaramayacaklar; gün gelecek her şey tersine dönecek.)

Bu tabloda bir tehlike olmanın ötesinde güncel bir soru(n) özelliği taşıyan faşizm(ler), çeşitli coğrafyaların ulusal ve kültürel özelliklerinden dolayı farklı biçimler ve özellikler göstermesine rağmen temelde aynıdır.

III.2.1) MESELA ALMANYA, İTALYA

Mesela Almanya...

Almanya’da genel seçimler yapıldı. Açıklanan sonuçlar, son dönemde tüm ileri kapitalist ülkelerde ortaya çıkan eğilimlerin bir kez daha teyit edilmesi anlamına geliyor. Nedir bu eğilimler? Siyaset sahnesinin merkezinde yer alan düzen partilerinin önemli ölçüde güç kaybetmesi; sahnenin uçlarında gözüken partilere verilen desteğin artması; faşist ya da faşizan partilerin emekçi kitleleri kendi demagojileriyle aldatmayı daha çok başararak güç kazanması; milliyetçilik, yabancı düşmanlığı ve göçmen karşıtlığının bir girdap gibi düzenin merkezindeki partileri de artan ölçüde içine çekmesi ve siyasal gündemin ön sıralarına taşınması...

Yoksullaşan ve geleceği giderek belirsizleşen emekçiler, “sistem partisi” olarak gördükleri partilerden uzaklaşıp, düzen partileri dışında arayışlara girişiyorlar. Devrimci alternatiflerin güçlü bir şekilde ortada olmamasından ötürü, maalesef bu arayışlar, çoğunluğu itibarıyla ilerici bir yönelime değil de, gerici bir içeriğe, geçmişin mutlu günleri nostaljisine ve faşist demagojiye can suyu oluyor...

İngiltere’de, Fransa’da, Hollanda’da, ABD’de, Polonya’da, Macaristan’da ve Avusturya’da genelde aşırı sağın özelde de faşist ya da faşizan liderliklerin yükselişinden sonra şimdi de aynı olgu Almanya’da teyit ediliyor. Düne kadar, faşizmin geçmişte kaldığı iddiasını dillerinden düşürmeyen liberaller ve kimi sosyalistlerin görüşlerinin pespayeliğinin açık bir kanıtıdır bu.

İkinci Dünya Savaşından beri ilk kez ırkçı bir parti, hem de üçüncü büyük parti olarak Alman parlamentosuna giriş yapıyor. Onun söylemi ile diğer ülkelerdeki faşist kardeşlerinin söylemi arasında bir fark yok. Hepsi de, emekçilerin kapitalizmin kriziyle yuvarlandıkları işsizlik, artan yoksulluk, güvencesizlik ve geleceksizlik duygusunu suiistimal ediyor. Tüm bu sorunların kapitalizmin kendisinden kaçınılmaz olarak türediği gerçeğinin üstünü örtmek için hepsi de hem ülke içinde hem de ülke dışında yapay öcüler ve yapay sorumlular yaratıp, günahı onların sırtına yüklüyorlar. Kuşkusuz ki, düşman olarak, göçmenler ve sığınmacılar öne çıkartılıyor. Emperyalist savaşın Avrupa ve ABD sokaklarına taşınmasının günahı da İslâmi terörizm öcüsü altında Müslümanların sırtına yükleniyor. Bu noktada hepsinin hemfikir oldukları bir nokta da, mevcut krizden çıkış için AB’nin dağıtılması ya da en azından ondan çıkılmasıdır.

AfD yalnızca CDU (Hıristiyan Demokrat Birlik Partisi)/ CSU (CSU: Hıristiyan Sosyal Birlik Partisi) ittifakından (1 milyona yakın) değil, SPD’den de ve hatta Sol Partiden de (özellikle eski Doğu Alman eyaletlerinde) 500’er bine yakın bir oy kapmış görünüyor. AfD’ye oy verenlerin büyük bölümü, bu tercihlerini “mevcut siyaset sahnesinden hoşnutsuzluk” olarak tarif ediyorlar. Daha önce hiç oy kullanmamış 1.2 milyon kişi bu seçimlerde faşist partiye oy vermiş. Almanya’da ırkçılığın kalesi olarak bilinen eski Doğu Alman eyaletlerinde faşist parti ikinci parti hâline gelmiş durumda. Yapılan araştırmalar, AfD’nin daha ziyade düşük eğitimli kesimlerden, en büyük oranda da işsizler ve ücretli çalışanlardan oy aldığını gösteriyor.[64]

Mesela İtalya...

Sadece 6500 kişiye ev sahipliği yapmasına karşın Predappio İkinci Dünya Savaşı’nın sonundan beri ün kazandı. Bu kasaba Benito Mussolini’nin doğum yeri, aile mozolesinin bulunduğu bölgede ve Il Duce’nin kendisinin naaşının en sonunda 1957’de toprağa verildiği yer.

Her yıl 50 bin kadar insan, Il Duce'ye hürmet göstermek için özellikle doğum (29 Temmuz 1883), ölüm (28 Nisan 1945) ve Benito Mussolini'yi iktidara taşıyan Roma'ya Yürüyüş (28 Ekim 1922) yıldönümlerinde Predappio'yu ziyaret ediyor... Hac, Predappio'da faşizmin ticarileşmesini teşvik etmiş.

Günümüzde, mağazalar "Duce'yi seviyorum" sloganı basılı t-shirtler, kupalar ve bardaklar satıyor. "Nero di Predappio, Eia Eja Alala", (Benito Mussolini'nin silahlı çetesi Kara Gömleklilere atıfta bulunan) "Vino del camerata" ve "L'Italia agli Italiani" (İtalya İtalyalılarıdır) gibi isimlerin dahil olduğu Mussolini'yi anan şarap markaları dahi var...

Özetle Bel Paese, ya da güzel ülke faşist geçmişiyle hâlen yüzleşmedi;[65] görünen bu...

III.2.2) MESELA ABD

Mesela ABD...

"Müslümanlar: 'Hepimizi havaya uçurmak istiyor. Onları Amerika'dan atacağım'...

Meksikalılar: 'Kadınlarımıza tecavüz ediyor, Meksika'ya karşı duvar öreceğim'...

Çinliler: 'İş yerlerimizi elimizden alıyor, onları bu ülkeden kovacağım'...

İranlılar: 'Onlarla yapılan nükleer anlaşmayı tanımayacağım'...

Gazeteciler: 'Hep yalan yazıyorlar'...

Siyahlar: 'Hiç güvenilirmez'...

Hillary: 'Kazanırsam hapse attıracağım'..."

Böyle bir dehşet listesiyle halkın karşısına çıkan Donald Trump bir felaket senaryosu olarak ABD Başkanı seçildi.[66]

O ABD Başkanı ki, televizyonda penisinin boyunu konuştu... Kadın düşmanıydı... Kadına bok gibi muamele edeceksin diyendi...

İrkçiydi... Hitler'in konuşmalarını yatağının başucu kitabı yapabildi... Yahudi düşmanıydı... Siyahlara tembel damgası vurandı... Meksikalıları ırz düşmanı ilan edendi... Göçmen düşmanıydı... Müslümanları İslâmcı terörist sayandı...

Entelektüel deyince tüyleri diken diken olandı... Sınıf nefreti körükleyendi...

Korumacılıktan yanaydı... Ticaret duvarlarının yükseltilmesini savunandı... Amerika'nın dünyadan elini ayağını çekip kendi evine kapanmasını isteyendi... Milliyetçilikle oynayıyordu...

Demokrasinin dayandığı değerler sisteminin altını oyandı... Cahildi...

Adı Donald Trump olan böyle bir adamı, Amerika, kendisine 45. Başkan seçti.

Yani Donald Trump kâbusu gerçek oldu... Yalnız Amerika için değil, bütün dünya için bir kâbus... Peki, nasıl gerçek oldu?

Büyüyen işsizlik... Derinleşen sosyal adaletsizlik... Gelir eşitsizliği... Yoksullaşma... Demokrasiye ve kurumlarına dönük güvensizlik... Dünyanın karmakarışık hâlleri... Ortadoğu'da savaş... Terör ve şiddet... Liderlik boşluğu...

Kitlelerin aş ve iş sorunlarına, güvenlik meselelerine, geleceğe dair umutlarına dönük inandırıcı çözüm projeleri geliştiremeyen çapsiz liderler ve kısır siyasal partiler...

Bütün bunlar, hem Amerika'da hem Avrupa'da milliyetçi, popülist, yabancı düşmanı, ırkçı 'Donald Trump kafası'nı yükselişe geçirdi.[67]

Ve Donald Trump artık sahnededir...

ABD başkanlık seçimlerinde Donald Trump'ın kazanması burjuva kamuoyunda büyük bir "şaşkınlık" yarattı. Oysa Donald Trump, yeni bir dönemin işaret fişeği değil, 2000'lerin başından bu yana hüküm süren kapitalizmin tarihsel krizinin yarattığı koşulların bir ürünüdür, sonucudur.

Bu bağlamda Cemal Tunçdemir'in, "Öngörülmeleyen bir başkan";[68] Joseph Kishore'nin, "Donald Trump'ın zaferi ve Amerikan demokrasisinin çöküşü"[69] türünde tespitlerle; Taha Akyol'un, "Amerika gibi liberal kültürün güçlü olduğu bir toplumda bile popülizmin başarılı olması elbette daha bir dikkat çekici,"[70] şaşkınlığı anlamlı değildir!

Nicedir bu derin tarihsel krizin tüm dünya çapında yol açtığı felâketlere, son derece ağır iktisadi yıkıma, dünyanın çeşitli bölgelerinde artan askeri gerilimler ve irili ufaklı savaşlarla seyreden ve giderek yayılıp şiddetlenen üçüncü dünya savaşına, tüm kapitalist ülkelerde burjuva demokrasisinin yerini otoriter rejimlere bırakma eğilimine işaret ederken; merkez kapitalist ülkelerde nevezuhur faşist hareketler, ırkçılığın ve yabancı düşmanlığının yükselişi, muhafazakârlaşma eğilimi, toplumsal çürümenin katmerlenerek derinleşmesi gibi olgular, esas olarak kapitalizmin III. Büyük Bunalımı'nın beslediği olgulardır.

Donald Trump'ın "zaferi" ancak bu arka plan yani III. Büyük Bunalım üzerinden değerlendirilebilir.

Evet, “Başkanlık seçimini Donald Trump’ın kazanması, kıyametin kapısını aralamamıştı ama, neo-liberalizmin ve burjuva demokrasinin iflasını ifşa ettiği kesindi”[71] ya da “Gerçek Amerikan sapığı Donald Trump değil, Amerikan kapitalizmidir”[72] saptamalarıyla açıklanması mümkün olan hâlde:[73] dünya muazzam bir kapitalist kriz, onun doğurduğu emperyalist savaş ve faşizm eğilimiyle cebelleşiyorken; kapitalizmin tarihsel krizi faşizmi de emperyalist savaşı da körüklüyor.

“CIA’nın terör zanlılarını kaçırpı “waterboarding” gibi işkencelerden geçirmesine dönüş” isteyip, “İstihbaratçılara sordum, işkence kesinlikle işe yarıyor,” diyen[74] Donald Trump, yönetimini generallerle ve Goldman Sachs bankacılarıyla doldururken:[75] Onun kişiliğinde su yüzüne çıkan, ABD’nin karanlık yüzü; ayrımcılık, nobranlık, Amerikan istisnacılığı ve hatta şımarıklığının kendini gizleyen biçimleridir.[76]

Burada bir parantez açıp, anımsatarak ilerleyelim:

Faşizm liberal toplumda hâlihazırda mevcut olan gerici öğeleri kolay bir biçimde ele geçirir... Faşizm liberal kapitalist toplumun, ırksal hiyerarşi, militarizm ve otoriteryanizm gibi örtük ilkelerini alır ve onları yol gösterici ilkeler düzeyine yükseltir. Bunu yaparken, faşist hareketler ilk etapta, bu krizleri üreten temel toplumsal ilişkilere son vermeden kapitalist krizlerin sonuçlarına son vermeyi hedefler.

Bu saptama eşliğinde aktararak ilerleyelim:

ABD’den Avrupa’ya uzanan kuzey yarım kürede sığınmacıları, göçmenleri, Müslümanları ve yoksulları açıktan hedef gösteren “sağ popülizm” ya da “aşırı muhafazakâr” rüzgârı esiyor. Her ne kadar geleneksel muhafazakâr partilerin sağında görünen bu kesimlere “aşırı muhafazakâr”, “sağ popülist” hareketler denilse de gerçekte bu akımın ırkçı-faşist olduğunu baştan belirtelim.

Bilmiyor olamazsınız: Donald Trump’ın kampanyası, tanınmış Ku Klax Klan ve Amerika Nazi Partisi üyelerinden gelen desteği içeren beyaz üstünlükçülerinden geniş çaplı ateşli bir destek almıştı.[77]

ABD’de “konservatif/ muhafazakâr” sıfatını taşıyan Cumhuriyetçiler’in kendisi gelinen aşamada “aşırı muhafazakâr”laşmış bulunuyor. Başkanlık yarışında Cumhuriyetçi adaylar ırkçılık konusunda birbirleriyle yarışıyor. Açıktan faşist görüşleri savunan Donald Trump, sadece ABD’de değil, Avrupa’da da favori gösteriliyor.

Bu nedenle ‘Der Spiegel’ dergisi kapağını “Çılgınlık” başlığıyla Donald Trump’a ayırırken; göçmenleri “zehirli yılan”a benzeten, farklı azınlık gruplarını yaftalayarak beyaz çoğunluğun önüne atan Donald Trump, George Packer’in değişiyile “Bir faşistin söyleyebileceklerinin tümünü söylüyor.”[78]

Özetle dünyanın içinde geçtiği gerilimli süreç ve buna bağlı iç ve dış politikada yaşananlar, gelen olarak burjuva siyasetinde “sağa kayış” olarak ifade edilen daha fazla gericileşme sürecinde olduğunu gösterirken:[79] dünyayı saran sağ popülist dalgayla Donald Trump, ABD’nin yeni başkanı olunca, dünyanın tüm aşırı sağcılarında bir bayram havası egeme oldu. İrkçı Klu Klux Klan memnun, Almanya’daki Neo-Naziler ellerini çırpıyor. Fransa’da gözünü başkanlığa dikmiş Marine Le Pen’in ‘Milli Cephe Partisi’ “Onların dünyası yıkılıyor, bizim dünyamız kuruluyor,” diye gözdağı veriyor. Avusturya’nın, Hollanda’nın oyları yükselen aşırı sağcı partileri ardı ardına kutlama mesajları yayımlarken Macaristan’da Victor Orban, Donald Trump’ın başkanlığını “şahane bir haber” ve demokrasinin zaferi diye kutsuyor![80]

Nihayet Virginia eyaletinin Charlottesville kentinde yaşananlar...

Kendine ‘Sağı Birleştir’ (Unite the Right) ismini veren ve uzunca zamandır internette organize olan aşırı sağ akım, büyük kalabalıklar topladı ve anti-faşist sol gruplarla çatıştı. Kan döküldü, insanlar öldü.

Peki kim bunlar? Nereden buluyorlar bu kadar silah ve imkân? Aslında ‘Sağı Birleştir’ denen harekete ‘sağ’ demek, gerçek merkez-sağ ve muhafazakârlara büyük haksızlık. Bu insanlar, kendisine Alt-Right, yani Alternatif Sağ diyen yeni bir akımın temsilcileri. Mevcut sağ akım ve partileri beğenmiyor, sistemin, solcular, liberaller veya Yahudiler tarafından ele geçirildiğini, gerçek sağ ideolojinin büyük bir baskı altında olduğunu iddia ediyorlar.

Alternatif Sağ denilen bu hareket içinde, aralarında kendine ‘Beyaz Milliyetçiler’ diyen düpedüz ırkçı ve faşist gruplar var. Neo-Naziler, Ku Klux Klan derken hepsi aynı öfke dalgasının neferleri. Siyahlardan nefret ediyorlar. Onunla da bitmiyor Siyahlar dışında Obama’dan, Yahudilerden, LGBTİ camiasından, Müslümanlardan, solculardan, liberallerden... Kısacası ‘beyaz adam’ düzenini sarsan her türlü renk ve kimlikten nefret ediyorlar. Hayalleri var: Mevcut sistemi bu insanlardan temizleyip “Kendi ülkelerini kurmak” istiyorlar. Kendilerini bir özgürlük hareketi olarak görüyorlar.

En önemli temsilcileri Beyaz Saray’da! Söz ettiğim, ABD Başkanı Donald Trump değil, ki kuşkusuz o da bu grupların desteğini kazanmış bir lider. Ancak Donald Trump’ın yakın danışmanı ve stratejisti Steve Bannon, bizzat Alternatif Sağ hareketinin beyinlerinden. Kurucusu olduğu Breitbart News ve Cambridge Analytica gibi yayınlar, bu hareketin yayılmasını, trolleşmesini ve nihayetinde Donald Trump gibi marjinal bir

ismi iktidara getirmesini sağladı. Kurulu medya düzenine karşı, fakat ‘yalan haber’ ve sansasyon üzerine inşa edilen inanılmaz bir medya gücü var.[81]

Özetin özeti ırkçılıkla yıkanan bu gruplar, Konfederasyon sembollerine dokunulmasını kabul edilemez buldu. Hesaba katmadıkları şeyse, politikalarına karşı oluşan geniş ve derin antipati duygusuydu. Sıradan insanlar, anti-faşist gruplar ve çeşitli sol örgütler, ırkçıların Charlottesville’e gelişlerine karşı sokaklara çıktı![82]

ABD’nin Virginia eyaletinde aşırı sağcı grupların, ırkçılık karşıtı gruplarla çatışması ve bir solcu eylemcinin otomobille ezilerek ölmesi sonrası Amerikan aşırı sağ dünya gündemine oturdu. ‘USA Today’ gazetesindeki makalede Alt-Right denilen bu gruplar için “Amerikan Talibani” ifadesi kullanıldı. Peki kim bunlar ve ne istiyorlar?

Donald Trump’ın, Beyaz Saray Baş Stratejisti olarak görev verdiği Steve Bannon, Alt-Right hareketinin önde gelen sitelerinden ‘Breitbart’ın genel yayın yönetmenliğini yapmıştı. Donald Trump’ın danışmanlarından Sebastian Gorka’nın ise Macaristan’daki Yahudi karşıtı gruplarla bağlantılı olduğu iddia ediliyor. 2016 yılında ABD başkanlık seçimi öncesi kampanyalar sürerken, Demokrat Parti’nin adayı Hillary Clinton da Donald Trump’ı Alt-Right hareketini ana akım siyasete taşımakla eleştirmişti. Alt-Right hareketinden olanlar kendilerinin ‘beyaz kimliğinin’ ve ‘geleneksel Batı medeniyetinin korunmasından’ yana olduğunu söylüyor.

Alt-Right içinde ırkçılar, Neo-Naziler, Yahudi ve Müslüman karşıtları, anti-feministler ve eşcinsel düşmanları kendilerine yer buluyor. Siyah karşıtı Ku Klux Klan örgütü de bu akımın parçası içinde değerlendiriliyor. Alt-Right grupların gösterilerinde Nazi sembolleri, İtalyan faşizminin işaretleri sıkça görülüyor. Bu gruplarının ortak noktaları arasında küreselleşmeye, çok kültürlülüğe ve dolayısıyla göçmenlere karşı olmak da bulunuyor.

Amerikan dergisi ‘Mother Jones’, 2016 yılında Alt-Right hareketinin büyük kısmının, ABD’nin Cumhuriyetçi Parti’de temsil edilen muhafazakâr hareketin küreselleşme ve göç konusunda başarısız olduğunu düşünen genç beyaz erkekler olduğunu yazmıştı. Hareket internet üzerinden yayıldığı için sayılarını kestirmek güç. USA Today gazetesinde bir makale kaleme alan Amerikalı siyahî televizyoncu Montel Williams ise söz konusu hareket için çok daha sert bir tanım kullandı. Williams, “Alt-Right denen ve aslında Nazilerin, ırkçıların, anti-semitlerin ve bağnazların gevşek bir konfederasyonu olan bir tehditle karşı karşıyayız. Onlara ne olduklarını söylemeliyiz. Amerikan Talibani” diye yazdı.[83]

Ve tüm bunlar karşısında ABD’nin Charlottesville kentini kana bulayıp çatışmalara yol açan eylemlerle ilgili Donald Trump, 10 saat sonra açıklama yapıp ırkçılıktan söz etmeden tüm tarafları kınadı![84]

‘The New York’ta Trump Tower’da gazetecilerin sorularını yanıtlayan Donald Trump, ABD İç Savaşı’nda Güney Ordusu komutanı Robert E. Lee’nin heykelinin yıkılması ve heykelin olduğu parkın isminin değişmesini protesto etmek için giden grup kadar bu gruba karşı çıkanların da şiddet sergilediğini söyledi:

“O görüntülere çok yakından baktım. Sizin baktığınızdan da daha yakın. Ve bir tarafta bir grup vardı ve çok kötüydü. Karşı tarafta da bir grup vardı ve onlar da çok şiddetliydi. Daha önce Neo Nazileri kınadım. Farklı grupları kınadım. Ama o insanların hepsi Neo Nazi değillerdi, bana inanın. O insanların hepsi beyazların üstünlüğünü savunmuyordu.”

Donald Trump, North Carolina eyaletine bağlı Durham kentinde, ırkçılık karşıtı eylemcilerin, bir mahkeme binası önünde 93 yıldır duran ve kölelik yanlısı Konfederasyon askerlerini onurlandıran heykeli yıkmalarını da eleştirdi:

“George Washington köle sahibi miydi? Evet. Bu durumda George Washington’ın heykelini yıkacak mıyız? Afedersiniz ama George Washington’un heykelini yıkacak mıyız? Ya Thomas Jefferson hakkında ne düşünüyorsunuz? O’nu seviyor musunuz? Peki tamam... Büyük bir köle sahibi olduğu için O’nun heykelini de yıkacak mıyız?”

Amerika’nın ırkçı örgütlerinden Ku Klux Klan’ın eski lideri David Duke, Twitter hesabından “Chalottesville hakkında cesaretle doğruları söylediğiniz ve solcu teröristleri de kınadığınız için teşekkürler Başkan Donald Trump” mesajını paylaştı.[85]

Yani “İrkçılara kalkan”[86] olan Donald Trump, “İrkçuları akladı”![87]

“Neden” mi?

Bakın bu konuda ne der Eduardo Galeano: “Özgür olan tek şey fiyatlar. Bizim topraklarımızda Adam Smith’in Mussolini’ye ihtiyacı var. Yatırım özgürlüğü, fiyat özgürlüğü, kambiyo özgürlüğü: Piyasalar ne kadar özgürse, insanlar o kadar tutsak. Küçük bir kesimin refahı geri kalan insanları lanetliyor. Masum bir serveti bilen var mı? Kriz zamanlarında liberaller muhafazakâr, muhafazakârlar ise faşist olmuyorlar mı? Kişilerin ve ülkelerin katilleri kimlerin emrinde görevlerini yerine getiriyorlar?”[88]

IV) SÜREKLİ MÜCADELE

Hayır; “faşizm” deyip, “mişli geçmiş zaman” kipiyle boş veremezsiniz![89]

“Hitler savaş alanında yenilmiş olabilir ama sonunda kazandığı bir şey de oldu,” der M. Halter ve ekler: “Çünkü XX. yüzyılın insanı toplama kampını yarattı, işkenceyi yeniden canlandırdı ve başkalarının felaketlerine gözlerini yummanın mümkün olabileceğini öbür insanlara öğretti.”[90]

Yine ve hâlâ 1928 yılında Georgi Dimitrov’un işaret ettiği gibi, “Faşizm, emperyalizm ve toplumsal devrim döneminde, kapitalist burjuvazi ve diktatörlüğünün sınıf hâkimiyeti sistemidir.”

Ve “Faşizm yoksa anti-faşizm de yok,”[91] kolaycılığıyla ele alınmaz.

Unutulmamalıdır ki faşizm, işçi sınıfı, emekçiler ve halkların en büyük düşmanıyken; faşizme karşı demokrasi mücadelesinde önder güç işçi sınıfıdır. Faşizme ve döl yatağı kapitalizme karşı demokrasinin tek tutarlı savunucusu işçi sınıfıdır.

“Faşizm, finans-kapitalin en gerici, en şoven ve en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğüdür,” özlü tanımındaki faşist devletin, gerektiğinde sivil “milislerle” uygulanan açık fiziki ve simgesel şiddete dayalı totaliter yapılanması altında demokratik siyaset yapmanın araçları hızla ortadan kalkar.

Bunun için de faşizme karşı olan, olabilecek tüm demokratik güçleri (kurumları, sınıfları, hareketleri), faşist ideolojinin bileşenlerini dışarıda bırakan bir söylemle birleştirilen bir muhalefet tarzının inşa edilmesi yaşamsal bir önem kazanır. Tarihsel deneyler, bu “birleşmenin”, işçi sınıfının en gelişkin (bilgi, kültür, beklenti) ve dinamik (örgütlenme kapasitesi) kesimlerinin etrafında kurulamadığı takdirde başarılı olmadığını gösteriyor.[92]

O hâlde işçi sınıfı faşizm tehlikesine veya faşist iktidara karşı savaşırken toplumun faşizmden zarar gören tüm kesimlerini birleştirmek ve finans kapitalin karşısına çıkarmak zorundadır. Söz konusu ezilenlerin faşizme karşı birleşik cephesi olmadan, ne faşizm yıkılabilir ne de faşizm tehlikesi engellenebilir.

“FAŞİZM GELİYORSA NASIL YAŞAMALI? 8 ÖĞÜT”[93]

1. Öğüt	Otoriterliğin gücünün büyük bir kısmı bizim ona kazandırdığımız bir güçtür...
2. Öğüt	Elde kalan kurumları savun. Savunulacak kurum bir gazete, bir okul, bir üniversite, bir sivil toplum örgütü, bir dergi, bir sanat kurumu, bir dernek olabilir. O kurumlarda etkin olmaya çalış, hiç olmazsa varlığını hissettir. Bir davayı takip et. Bir gazeteyi satın alarak yaşat...
3. Öğüt	“Faşizm koşullarında en büyük devrimcilik, işini iyi yapmaktır.” (Walter Benjamin.)
4. Öğüt	Politikacıları dinlerken bazı kelimeleri nasıl kullandıklarına dikkat edin. Bu kelimeleri sorgulamayı öğrenin. “Terörist”, “vatan haini” gibi kelimeler çok geniş bir anlamda kullanılmaktadır. “Olağanüstü hâl”, “aciliyet” gibi çok önemli kavramları duyduğunuzda uyumayın...
5. Öğüt	Aklınız almadık şeylerle karşılaştığınızda, örneğin ülkede bir yerde bir canlı bomba patlayıp yüz kişi öldüğünde veya başka bir terör eylemi gerçekleştiğinde sakin ol ve şunu hatırla: tüm otoriter rejimler, iktidarlarını daha da sağlamlaştırmak için böyle saldırılara gerek duyarlar, sivillerin zarar gördüğü böyle olaylara göz yumar, kıskırtır, hatta planlar ve gerçekleştirirler... Reichstag yangınına düşün. Hitler bu olayı bahane ederek güçler ayrımını ve dengesini ortadan kaldırmış, çok partili siyasal hayatı sona erdirmiştir. Bu eski bir oyundur, bu oyuna gelme.
6. Öğüt	Dile özen göster. Herkesin kullandığı cümleleri kullanmaktan kaçın. Herkesin söylediği bir şeyi söyleyeceksen bile onu nasıl söyleyeceğine kafa yor. Sadece ne dediğin önemli değil, nasıl dediğin de çok önemlidir. Faşizme karşı mücadelede faşistlerin kullandığı dili kullanarak yapılamaz. Düşünen, kavramaya çalışan, kavramsallaştıran, sorgulayan, şüphe eden, ötekini dinleyen, duyan, hisseden, hatta konuşuran bir söyleme biçimi edinmeye çalış...
7. Öğüt	İtiraz et. Birileri etmeli. Doğruyu söyle. Birileri doğruyu söylemeyi göze almalı. Bu senin karakterin için de önemli...
8. Öğüt	Doğru ile yanlışın birbirinden ayırt edilebileceğine, gerçeği bulabileceğimize ve doğruyu söyleyebileceğimize inan...

“Hiçbir faşist iktidar ideolojik bir değişimle insancılığa dönüşmez”ken;[94] ancak yıkılırlar!

V) İRKÇILIĞIN GÜNCEL BOYUTLARI

Bir Afrika atasözünün, “Gözlerin rengi, biçimi ne kadar farklı olursa olsun gözyaşlarının rengi aynıdır”; Charles Bukowski’nin, “Hangi çiçek ‘sarı açtı’ diye diğer çiçeği ayıplar. Hangi kuş ‘farklı ötünce’ diğerine yasak koyar. Derisinden, dilinden dolayı öldürülüyor insanlar. Ah insanlar! Her şeyi bulup, kendini bulamayanlar,” saptamalarının bir itibar ve geçerliliğinin hiçbir öneminin kalmadığı yerkürede ırkçılık virüsü[95] ile İslâmofobi yayılıyor.

Evet İslâmofobi, Amerika’sıyla, Avrupa’sıyla Batı’da gitgide yaygınlaşıyor.

Bu hâl aynı zamanda ‘Batı düşmanlığı’nı da besliyor.

Batı’daki İslâmofobi, bir yandan İslâm dünyasında “Batı değerleri”ne dönük nefreti körüklerken, aynı zamanda İŞİD ve benzerinin değirmenine su taşıyor.

“Batı düşmanlığı”nın bir başka boyutu da ‘İslâmofaşizm’dir...

Özetle İslâmofobi ve İslâmofaşizm, “Siyam İkizleri” gibi birbirini besleyen ve birbirinden beslenen ikiz kardeşlerdir...[96]

Buna, III. Büyük Bunalım’ın alt üst (savaş(lar), göç(ler) vb’i) oluşları yol açarken; “Arap (yalancı) Baharı”yla yaşamları alt üst edilen Kuzey Afrika yoksulları, yüzünü Avrupa’ya doğru döndükçe, Kuzey’in

beyazlarının tedirginliği büyüyor. Akdeniz bir ölüm denizine dönüşürken; sulara gömülen binlerce Güney’li yoksul, Kuzey’in beyaz insanlarını ilgilendirmiyor. Onlar için asıl soru(n), bu yabancılara, “çulsuz”ların -ne pahasına olursa olsun!- metropollere yönelmesinin engellenmesi...

Günümüz ırkçılığı, Nazi dönemindeki gibi kaba bir ırkçılık değil. Daha sinsî. Yabancı düşmanlığıyla kendini gösteriyor. Etnisite, dil, din, cinsiyet, fiziki görünüş üzerinden ırkçılık, ayrımcılık yapıyor.[97]

Bu bağlamda radikal sağın yükselişine tanık olunan Avrupa’da[98] göç meselesi, ırkçı hareketleri daha da kızıştırıyor;[99] ABD’de ‘Black Lives Matter/ Siyahların Yaşamları Değerlidir’ hareketine göre, “İrkçilik toplumda sürekli üretilen bir şey”... Çünkü Amerikan toplumunda sağlık, eğitim, iş olanakları ve yoksulluk Afro-Amerikalılarda çok daha kötü.

Seçimle gelmiş yetkililer ise bu eşitsizliğin suçunu “kişisel sorumluluk” duygusunun yokluğuna veya Afro-Amerikalılara karşı oluşmuş kültürel olguya atıyorlar. Gerçekte ise ırksal eşitsizlik, hükümet politikası olarak veya özel kuruluşlar tarafından Afro-Amerikalılara yönelik uygulanıyor ve onları sadece yoksullaştırmakla kalmayıp öcüleştireyor ve kriminalize ediyor.

Yine de ırkçılık, basit bir politik hata veya beyazların kişisel tutumu olarak açıklanamaz, Amerikan toplumunda ırkçılığın temellerini anlamak onu yok etmek için son derece önemlidir...

ABD’nin neden ırksal eşitsizliğin giderilmesine karşı bu kadar direnç gösterdiğini anlamak için seçimle gelmiş yetkililerin tutumlarından veya ırksal ayrımcılıktan beslenen özel sektörden daha ötesine bakmamız lazım. Esas bakmamız gereken Amerikan toplumunun kapitalist sistem altında inşa edilmişidir.

Kapitalizm yığınların küçük bir azınlık tarafından sömürüldüğü bir ekonomik sistemdir. Ürettiği devasa eşitsizlik yüzünden kapitalizm bu eşitsizliği makulleştirmek ve aynı zamanda ortak çıkarlar üzerine birleşen ve direnen kitleleri bölmek için çeşitli siyasal, toplumsal, ideolojik araçlara başvurur.

Peki yüzde birlik topluluk, Amerikan toplumunun serveti ve kaynakları üzerindeki orantısız kontrolünü nasıl sürdürecektir? Böl ve yönet süreci ile.

İrkçilik, bu amaca hizmet edecek sayısız baskı yöntemlerinden sadece biri. Örneğin, Amerikan ırkçılığı dünyanın bağımsızlık, özgürlük ve özerklik kavramlarını kutladığı bir dönemde Afrikalıların köleleştirilmesini meşrulaştırmak için geliştirildi.

Siyahların insan dışlaştırılması ve metalaştırılması, dönemin yeni siyasal ihtimalleri üzerinden mantık çerçevesi üzerine oturtulmalıydı. Fakat temel hedef, kölelik kurumunu ve onun ürettiği devasa zenginliği korumaktı.[100]

O hâlde sınıf bağları olmayan bir ırkçılık olamayacağının altını özenle çizerek, ırkçılığın güncel boyutlarını irdelemeye ABD’den başlayalım.

V.1) ABD

Charlottesville’deki ‘Civille’ gazetesi Muhabir Erin Ottare, beyaz üstünlükçülüğünün kökleşmiş olduğu vurgusuyla, “Amerikan kültürü ve yapısının parçası gibi” diyor.[101]

Gerçekten de Donald Trump’ın, yabancı işçilere ülkede çalışma hakkı tanıyan H-1B vize programının yeniden gözden geçirilmesi için kararname çıkardığı[102] ABD’de Missouri eyaletinin St. Louis kentindeki Ferguson bölgesinde silahsız siyah genç Michael Brown’ın beyaz bir polis (Darren Wilson) tarafından öldürüldü ve polis kısa sürede aklandı![103]

Tam da polislerin yargılanmasına gerek görülmemesiyle ilgili jüri kararlarına tepkiler devam ederken, bir başka siyahî Amerikalı daha bir polis tarafından katledildi. Arizona’nın Phoenix kentinde, 34 yaşındaki Romain Brisbon adlı siyahî Amerikalının 2 ve 9 yaşlarındaki çocuklarına yemek götürdüğü sırada beyaz bir polis tarafından vurularak öldürüldüğü ve Brisbon’un silahsız olduğu belirtildi.[104]

Bunların yanında Kuzey Carolina’nın Charlotte kentinde, 43 yaşındaki siyahî Keith Lamont Scott’ı öldüren polis memuru Brentley Vinson’ın da yargılanmayacağı açıklandı. Savcı Andrew Murray, Vinson’ın tutumunun yasalara uygun olduğunu ve söz konusu polis memuruna herhangi bir suçlama yöneltilmeyeceğini, yargılanmasına gerek görülmediğini açıkladı.[105]

Konuya ilişkin birkaç örneği daha sıralayalım:

• ABD’nin Güney Carolina eyaletine bağlı Richland County kasabasında emniyet kemerini takmadığı için durdurulan Levar Jones adlı 34 yaşındaki siyahî genç, silahsız olduğu ve hiçbir direnme göstermediği hâlde polis Sean Groubert tarafından vuruldu. Siyahî adamın “Beni neden vurdun” diye bağırdığı duyuldu.[106]

• ABD’nin Chicago kentinde 20 Ekim 2014’te polis tarafından öldürülen Laquan McDonald (17) isimli gencin 14 saniye içinde 16 kez kurşunlandığını gösteren görüntülerin yayımlanmasının ardından binlerce kişi sokağa döküldü.[107]

• ABD’de ırkçılık ve polis şiddetine yönelik tartışma başlatan Ferguson olaylarının birinci yıl dönümünde, 19 yaşındaki silahlı siyahî üniversite öğrencisi Christian Taylor, Teksas eyaletindeki Arlington’da Brad Miller (49) adlı polis tarafından vuruldu.[108]

• ABD’nin Güney Carolina eyaletindeki Charleston kentinde, 21 yaşındaki ırkçı Dylann Roof’un tarihi bir siyahî kiliseye düzenlediği ve 9 kişiyi öldürdüğü saldırı ne medya ne de yetkililer tarafından “terör” olayı olarak nitelendirildi. Birçok insan hakları kuruluşu bu tercihi sorgularken, ülkede “siyahîler ve Müslümanlar ölünce neden terörizm sayılmıyor,” şeklinde tartışma başladı.[109]

• Çakı bulundurmamak suçundan 12 Nisan’da gözaltına alınan ve polis aracına kilitlenen Freddie Gray, araçtan indikten sonra hastaneye kaldırılmış, omuriliğinden ciddi biçimde yaralanma sonucunda 19 Nisan’da hastanede ölmüştü. Avukat Bill Murphy, Gray’ı gözaltına alan 6 polisin kamuoyuna içeride neler olduğu izah etmesi gerektiğini belirtti.[110]

• ABD’nin güneyinde, daha önce 1995’te, ırkçı beyaz örgüt Ku Klux Klan’ın yaktığı kilisede bir kez daha yangın çıktı. Güney Carolina eyaletinde Mount Zion Kilisesi’nde yangın çıktı. Güney Carolina’da bir hafta içinde siyahların 7 kilisesi yakıldı.[111]

• Amerikan havayolu şirketi United Airlines’ta seyahat eden Müslüman bir kadın yolcunun ‘kutu kola’ isteği bunu “silah olarak kullanabileceği” gerekçesiyle reddedildi. Kadının yanındaki erkek yolcuya ise “kutu bira” servisi yapıldı.[112]

Burada durup, uzunca bir (ABD’nin Missouri eyaletindeki) Ferguson parantezi açmak gerekecek.

Micheal Brown adlı siyah bir gencin, 9 Ağustos 2014’de polis tarafından vurulduğu Ferguson’da siyah nüfusun ağırlık kazanmasıyla birlikte, varlıklı beyazlar şehri terk etmeye başlamış ve iyi okulların akreditasyonunun kaldırılması bu duruma eşlik etmişti... Kentte siyahlar çoğunlukta olsa da, bazı üyeleri ırkçı Ku Klux Klan üyesi olan polis teşkilâtının tamamına yakını beyazdı... 2013 yılında toplamda 79 polisin çeşitli olaylarda öldürülmüş olması da madalyonun diğer yüzüydü...[113]

Ferguson’daki olaylarda iki önemli nokta hemen göze çarpıyor: i) Dünyanın birçok yerinde gözlemlediğimiz gibi güvenlik devletinde polis kuvvetinin yetkilerinde genişleme ve şiddet aygıtlarının kullanımı üzere uygulamalarındaki keyfilik kendisi kamu güvenliğini bozan başlıca unsur hâline gelmiştir. Neo-liberal yönetişimin asli bir unsuru olarak ortaya çıkan güvenlik devletinin liberal demokratik rejimlerin meşruluğunun dayandığı temel hak ve özgürlükleri giderek artan bir şiddetle ihlâl etmesi önümüzdeki dönemde tüm dünyada karşılaştırmalı olarak dikkatle gözlemlenmesi gereken bir olgu. ii) İkinci Dünya Savaşı’nın bitişinden bu yana medeni haklar konusunda önemli kazanımların elde edildiği ABD’de siyah bir başkan Beyaz Saray’da otururken ırk temelli ayrımcılığın farklı biçimler altında süregitmesi, ırkçılık sorununun yeniden üretilmesini sağlayan toplumsal yapıyla ilgili olduğunu gösteriyor. Bu açıdan kapitalizmin sınıf dinamikleriyle ırkçılık arasındaki ilişkiler üzerine daha fazla kafa yormak gerekiyor.[114]

“Nasıl” mı? Örneğin Ferguson’daki olayı araştıran Soruşturma Kurulu, 18 yaşındaki siyahî genç Michael Brown’ı öldüren polis memuru Darren Wilson’ın yargılanmasına gerek olmadığına karar verebildi.[115]

Bunun üzerine büyük protesto ve olayların yaşandığı Ferguson’daki olaylara ilişkin olarak ABD Adalet Bakanlığı, şehrinde polisin ve yerel mahkemenin “ırkçı ve ön yargılı” davrandığını açıklayıp; polisin, şüpheli siyahî vatandaşlara “Makul olmayan bir şekilde” şiddet uyguladığını itiraf etti.

Çıkan olayların yüzde 88’inde Afrika kökenlilere karşı aşırı güç kullandı. Ferguson’da siyahî vatandaşların yüzde 67 oranında nüfusa sahip olduğunu aktaran bakanlık bu vatandaşların yüzde 85’inin polis tarafından durdurulduğunu ve bunların yüzde 90’ının ceza aldığını bildirdi. Trafikte durdurulanların yüzde 93’ünün tutuklandığı belirtildi. Trafik cezasından dolayı mahkemeye çıkan siyahî vatandaşların diğerlerine göre daha fazla ceza aldığına dikkat çekildi. Bakanlık tarafından paylaşılan bilgilere göre Ferguson Polis Departmanı, siyahî nüfusun yüzde 95’ini sokakta yürürken gözaltına alıyordu.[116]

Gerçekten de ‘The New York Times’ın “Ölümler Ne Zaman Duracak?” yazısında, “Toplumda güven yeniden sağlanacaksa polis denetim altına alınmalı. Bu korkunç görüntüler Ferguson’dan beri ne kadar az şeyin değiştiğinin kanıtı,” denilirken; Michael Eric Dyson da “Polislerin yargılanma ya da hapse girme kaygısı olmadan, tüm dünyanın gözleri önünde bizi öldürmesini istemiyoruz. Beyaz Amerika asla bu olayların tekrar tekrar yaşanmasının yarattığı çaresizlik hissini anlamayacak” yorumunu yapıyordu.[117]

Konuya ilişkin olarak “Ferguson’da kitle kızgın olsa da daha sakindi. Fakat müdahale biçimi ‘polis devleti’ suçlamalarını doğrular nitelikteydi... Polisin Michael Brown’ın ölümünü protesto eden göstericilere nasıl davrandığını izlediğinizde neden böyle düşündüklerini anlamak zor değil. Michael Brown için adalet isteyen birkaç yüz kişilik kalabalığın karşısında polis değil adeta bir Ordu var. Hepsi beyaz. Baştan aşağı

silahlılar ve bu silahları kullanmaktan hiç çekinmeyeceklerini saklamıyorlar,”[118] diyen Pınar Ersoy’da önemli bir gerçeği ifşa ediyordu...

Bu durum Ferguson’dan Baltimore’a her yerde benzer özellikler taşıyor.

ABD’de “ırkçılık” ve “polis şiddeti” tartışmalarının alevlendiği Baltimore’da da 25 yaşındaki siyah genç Freddie Gray’in gözaltında öldürülmesi üzerine OHAL ilan edilip, makineli tüfekli Ulusal Muhafızlar’ın sokaklarda boy gösterdiği Baltimore, bir askeri bölgeydi sanki...

Baltimore’da, halk polis şiddetinin yaygınlığından şikâyetçiyken; kentte 20-24 yaş arası siyah erkeklerin yüzde 37’si işsiz... Her 4 kişiden birinin fakirlik sınırının altında yaşadığı şehirde sefalet en çok Afro-Amerikalıların yaşadığı mahallelerde yoğunlaşıyor.[119]

Ayrıca Başkan Abraham Lincoln’ın köleliği kaldırmasından 150, Sivil Haklar Hareketi’nden 50 yıl sonra siyahların hem öldürülme hem de tutuklanma oranları beyazlardan kat be kat fazlayken; Baltimore nüfusunun üçte biri yoksul, yarısı işsiz. Belediye önünde pankartla dikilen 28 yaşındaki Jeffrey Cirway, “Bize iş yerine uyuşturucu veriyorlar” diyor.[120]

Evet Baltimore, sınıf ve ırk temeli üzerinde ABD’nin en bölünmüş şehirlerinden birisi. Beyazların yoğunlukla yaşadığı merkez liman bölgesi ekonomik olarak da üst sınıflara mahsus ve mutenalaştırılmış. İşyeri Geliştirme Bölgeleri (Business Improvement District, BID) adı altında özelleşen belediye servisleriyle şehrin kaynakları bu merkezlere tahsis edilmiş. Siyahlar ise endüstrinin de bölgeden (daha da ucuz iş gücü olan deniz aşırı bölgelere) göç etmesiyle güvencesizleştirilip işsizliği yüzde 50’lere varan, eğitim ve sağlık altyapıları kaynak bulamayan batıya ve kuzey Baltimore’da oluşan gettolara itilmiş.

Freddie Gray’in hayatını geçirdiği ve tutuklamanın gerçekleştiği Sandtown-Winchester bölgesi bunun en iyi örneklerinden birisi. Angela Davis’in hapisane endüstrisi diye adlandırdığı, siyahların nüfusa oranla misliyle fazla hapsedildiği kâr odaklı özel hapsanelere ABD’de en çok mahpus gönderen bölge de bu. Polisin vatandaşlara ırkçı muameleleri ve orantısız güç kullanımları burada gündelik hayatın bir parçası olmuş. Öyle ki, 2011-2014 arasında mahkemelere taşınıp ceza alan polis şiddeti vakalarından bile mağdurlara 6 milyon dolara varan tazminatlar ödenmiş.[121]

Burada Obama’nın bile, “Polis içinde ayrımcılık var”[122] demek zorunda kaldığı terörist ABD polisine dair bir şeylerden de söz etmeden geçmek olmaz.

• ABD’nin Los Angeles eyaletinde polis bir evsizi öldürdü. Çevrede adı “Afrika” olarak bilinen evsizin polisin silahını aldığı iddia edilirken, ortaya çıkan görüntülerde polislerin yere yattıkları evsizi 5 el ateş ettiği görüldü.[123]

• ABD’de her yıl polis şiddetinin bir sonucu olarak yaklaşık 1000 kişi hayatını kaybediyor. Bu, günde ortalama 3 ölüm demek. ABD’deki polis şiddetinin akıllara zarar seviyesi öteki belli başlı sanayileşmiş ülkelerin çok ilerisinde. Almanya’da 2013 ve 2014’te toplam 8 polis cinayeti olmuş. Kanada’da her yıl yaklaşık bir düzine kadar kişi polis tarafından öldürülüyor. 2014 yılı Pasco, Washington’da (nüfusu 68 bin) polis tarafından öldürülenlerin sayısı, Büyük Britanya’da (nüfusu 64 milyon) üç yılda polis tarafından öldürülenlerin sayısından fazlaydı.[124]

• Amerikan polisinin siyahlara karşı bir cinayet makinesine dönüştüğü anlaşılıyor. 2015 Ocak’ından Ağustos’una 197 siyah polis kurşunuyla öldü. “Mapping Police Violence” (Polisin Şiddet Haritası) projesi kapsamında derlenen rakamlara göre, Ocak 2013’ten Ağustos 2015’e beri 800’den fazla siyahî polis tarafından öldürüldü.[125]

• ABD’de 1880’ler ve 1960’lar arasında uygulanan, siyahîler ile beyazların aynı ortamları paylaşmalarını yasaklayan ‘Jim Crow’ kanunların uygulandığı dönemde 2 bin 911 siyahî öldürüldü. Verilere göre polis sadece 2015 yılı Ocak’ından 2016 Temmuz’una kadar 1482 kişiyi katletti; öldürülenlerin büyük kısmı siyahî. [126]

• ABD’de polis 18 ayda çoğu siyah 1712 kişiyi öldürdü.[127]

• Yüzde 67’sini siyahların oluşturduğu Ferguson’da 2012-2014 kesitinde trafikte araçları durdurulanların yüzde 85’i, tutuklamaların yüzde 93’ü, ceza kesmelerin yüzde 90’ı, polisin güç kullandığı vakaların yüzde 88’ini siyahlar oluşturdu. Irkçı e-postalar basına yansınca bir polisin işine son verildi, ikisi de geçici olarak görevden uzaklaştırıldı.[128]

Özetle ABD’deki ırk ayrımcılığı temelinde oluşan ekonomik ve sosyal eşitsizlik, Amerikan toplumunun fay hattıdır.

Kaldı ki ırk ayrımcılığı Amerikan toplumunun tarihinde var. Ülke, Afrika kökenlilere uygulanan köleciliğin tasfiye girişimleri sonrasında 1860’larda ikiye bölünmüş ve çıkan iç savaşta yarım milyondan fazla insan hayatını kaybetmişti. Her ne kadar iç savaşın sonra ermesiyle kölelik resmi olarak ortadan kaldırılrsa da, siyahlara uygulanan ayrımcılık 1960’lara kadar hukuki olarak devam etti.

Bugün 60 yaşında olan siyah bir Amerikalı, çocukluğunda güney eyaletlerinde beyazlarla aynı tuvaleti kullanamıyor, aynı lokantada yemek yiyemiyor; belediye otobüsünde en arka sırada, trenlerde en son vagona oturmak zorunda kalıyordu.

Kuşkusuz bu anılar genç kuşaklar açısından hâlâ canlı. Dahası, ayrımcı yasalar hukuki olarak geçerli olmasa da, siyahların Amerikan toplumunda yaşadığı ekonomik ve sosyal eşitsizlik tüm yıkıcılığıyla devam ediyorken;[129] ABD'deki yapısal ırkçılığı en iyi işsizlik, tutuklu istatistikleri de sergiliyor.[130]

İşsizlik istatistiklerinde veriler (yüzde olarak) beyazlar için 4.4 (2008), 8.8 (2010), 4.9 (2015); siyahiler için sırasıyla 9.1, 16.5, 10.3 (Bureau of Labour Statistics). İşsizlik oranları 16-19 arası siyahî gençlerde ulusal ortalamada yüzde 35'e kadar yükseliyor, bazı bölgelerde yüzde 50'ye ulaşabiliyor. Her yüz bin kişi başına siyahî mahkûm sayısı 1960'ta 1313'ten 2010'da 4347'ye yükselmiş.

Bu oran beyazlar için sırasıyla 262 ve 678 toplam nüfus içinde siyahîlerin oranı yüzde 12 iken toplam mahkûm sayısı içinde yüzde 38'di.[131]

V.2) AVRUPA

Hadi Uluengin, “Avrupa ütopyası buharlaşıyor! En azından, buğulanıyor!”[132] derken; “AB büyük projeydi; şimdi büyük bir düş kırıklığına yol açıyor. Büyük toplumsal düş kırıklıkları hemen her zaman büyük tarihsel olaylara yol açarlar,”[133] notuyla Ergin Yıldızoğlu da önemli bir noktanın altını çiziyor.

Tam da bunun için Avrupa'da da popülist milliyetçilikler yükseliyorken;[134] İrkçı söylemleri ve Müslüman karşıtlığıyla sokaklara çıktığı günden beri Almanya'da kaygı yaratan PEGIDA hareketi, etkinliğini sürdürüyor.[135]

Sadece Almanya mı? Elbette değil! İrkçı yükseliş sadece bununla veya Fransa ve Hollanda ile sınırlı değil; bütün Avrupa aynı tehdit ile karşı karşıya...[136]

“Nasıl” mı? Büyük ve acil bir göçmen sığınmacı krizi Avrupa'nın üzerine çöktü, iç çelişkilerini daha da ağırlaştırdı[137] ya da Tony Barber'in ifadesiyle, “AB'de göç tartışmaları yeniden gündemde”![138]

Fransa ve Danimarka'dan sonra Brüksel'de toplanan 15 AB ülkesinin içişleri bakanları, Avrupa'da pasaportsuz seyahat anlamına gelen Schengen uygulamasını sınırlandırma taraftarı olduklarını açıkladı.[139] Fransa'dan sonra Danimarka da sınır kontrollerine başladı.[140]

Olan(lar) bu kadarda değil; derin ve yaygın.

Mesela Avrupa'nın tribünlerinde uzun süredir İslâm karşıtı söylemler var ve bu konuya karşılık atılmış henüz ciddi bir adım da yok. 2015 yılı Haziran'ında Bratislava'da büyük bir gösteri düzenlendi. Çek Cumhuriyeti, Polonya, Sırbistan, Slovakya ultra tribünlerinin ön ayak olduğu protesto gösterilerinde “İslâm'ın hızla yayıldığı Avrupa coğrafyasındaki tehlikelere dikkat çekme” amacı taşıdıklarını söylüyorlardı. Polis Bratislava'daki gösterilere müdahale etmek “zorunda kaldı”. Karşıt bir grup çıkararak Müslümanlarla dayanışma pankartları açtı. Yürüyüşü tertipleyen grupları Neo-Nazi olmakla suçlayarak Nazi karşıtı sloganlar attılar. Yürüyüşçüler bu gruba saldırmaya kalkışınca polis de müdahale etti. Fakat o ana kadar Müslümanlara ve siyahî insanlara karşı ırkçı sloganlar, pankartlar polisi ve “yetkilileri” rahatsız etmemiştir.

O yürüyüşten 3 ay sonra bir kez daha Müslümanlar, Avrupa sağ tribünlerinin hedefinde. Özellikle Polonya tribünlerinden yoğun bir İslâm karşıtı söylem yeniden kendini gösterdi. Lech Poznan tribünleri, UEFA'nın Avrupa Kupaları'nda her biletten 1 avroyu mülteciler için ayırmasını protesto etti. Daha sonra Lechia Gdansk tribünleri maç öncesi sokağa indi, sloganları “İslâmlaşma Polonya”, maç içinde de yankılandı tribünlerde. En büyük gösteri ise Legia taraftarları gerçekleştirdi. Sokakta büyük bir gösteri düzenleyen taraftarlar maç boyu gerek pankartları gerek tezahüratlarıyla protestolarını sürdürdüler. Maçta “Legialılar olarak hep birlikte bağırmalıyız: Mülteci vahşilere hayır!” pankartını açtılar.[141]

Ayrıca Bulgaristan ve Macaristan'da, Romanlar'a uygulanan ayrımcılık, şiddet ve hatta siyasetçilerin görmezden geldikleri, yer yer destek de verdikleri aşırı sağcı gruplar bunların bir diğer göstergesi.

Letonya'da işbaşında bulunan merkez sağ koalisyon hükümetinin ortaklarından Ulusal Birlik Partisi milletvekillerinden biri, Janis Dombava bakın ne buyurmuş, “Bizim hâlihazırda sahip olduğumuz etnik kompozisyon çok kritik. Letonyalılar bir kez daha kendi ülkesinde azınlık durumuna düşebilir ve biz bunu istemiyoruz.” Gösteride yer alan Dombava, katılma nedeni olarak da ülkesinin politikacılarının Macar ve Slovakyalı liderler kadar olamamalarını gösteriyor...

Macaristan hiçbir Suriyeli sığınmacıya kapılarını açmayacağını söylemiş ve bu kararında inat ederek istediğini almıştı. Slovakya ise sadece Hıristiyan mülteci kabul edeceğini açıklamıştı. Haberde göstericilerin taşıdıkları afişlerden birinin resmi de vardı. Resimdeki afişte, “Ulusal intihara hayır diyelim!” çağrısı yapılıyordu. Yani göçmenlere kapı açmak intihar olarak değerlendiriliyordu.[142]

Göçmenliğin öne çıkmış boyutu olarak mültecilik, emperyalist-kapitalizmi mimarı olduğu bir vahşettir.

Savaşlar ve yoksulluk on milyonları yerinden ediyor; insanlar canlarını kurtarmak için yaşamlarını yeniden ve defalarca tehlikeye atarak, yurtlarından kaçıyorlar. Akdeniz ve Ege Denizi'ndeki mülteci cesetleri, her gün tekrarlanan insanlık trajedisinin sadece bir, ama feci bir göstergesi...[143]

Mare Nostrum yani "Bizim Deniz", binlerce mültecinin ölüm fermanını imzalayan Akdeniz, dünyanın en büyük göçmen mezarlığı. Libyalısı, Sudanlısı, Tunuslusu, Yemenlisi, Afganistanlısı, Pakistanlısı... Hasılı Afrikalı, Ortadoğulu ve Asyalılar... Binlercesi bu mezarlıkta gömülü!

XXI. yüzyılın en büyük trajedisidir göçmenler! Ölümlelerinden herkes sorumlu. Libya'ya, Suriye'ye, Irak'a, Tunus'a demokrasi götürmek isteyen emperyalistler. Afrika'da, Ortadoğu'da, Asya'da hegemonya mücadelesine giren küresel güçler. On yıllardır çörekledikleri ülkelerinde acı ve gözyaşından başka bir şey vaat etmeyen işbirlikçi diktatörler. Bütün bir yerküreyi iliklerine kadar sömüren, milyonları açlığa, ölüme mahkûm eden liberal hür dünyanın sakinleri. Ve daha niceleri...

Katilleri tanıyoruz. Yanı başımızdalar. İnsanları geleceksiz, yurtsuz, düşsüz bırakanlardır failler. Her gün yüz yüze bakıyoruz. Her bir yandalar. Ortadoğu'dalar, Kuzey Afrika'da, Latin Amerika'da, Asya'da, Uzak Doğu'da, Kafkasya'da, Balkanlardalar. Washington'dalar, Brüksel'deler, Roma'dalar, Londra'dalar, Paris'teler.

Katiller, yoksullar gelmesin diye sınır boylarına beton duvarlar, tel örgüler örenlerdir. Göçmenlerin okyanuslarda, açık denizlerde ölüme terk edilmesi emrini verenlerdir. Ülkeler arasına kilometrelerce uzunluktaki utanç duvarları inşa edenlerdir, mayınlar döşeyenlerdir. Sınır güvenliği adı altında göçmenlere kurşunlar sıkanlardır.

Göçmenler çarpık köhnemiş sistemlerin ürünüdür. Kapitalist sömürü, emperyalist tahakküm, açlık, yoksulluk, baskı ve savaşlar olduğu müddetçe göçler de olacaktır, mülteciler de. Ama bu katliamlara göz yumanlar, arka çıkanlar, sessiz kalanlar tarihe hesap vereceklerdir. "Bugün bu duruma gözlerini kapamaya devam edenler, geçmişte soykırımlarda bir şey yapmayanların yargılandığı gibi yargılanacaktır" diyen Malta Başbakanı Joseph Muscat'ın sözleri kulaklara küpe olmalı...[144]

Kolay mı? Küçük Aylan'ın fotoğrafı, dünya medyalarında, izleyenlerin yüreklerinde fırtınalar yarattı. Calais'te kamplarda yaşananlar, denizde boğulanlar, frigorifik kamyonun içinde açlıktan, susuzluktan, havasızlıktan yavaş yavaş ölenler... Zaten içimiz katılmıştı, aniden bir duygu dalgası yükseliverdi...

Denizden gelmeye çalışırken yollarda ölenlere yönelik "Kurtarma gemisi değil, savaş gemisi gönderelim", "İstila ediliyoruz", "Karafatmalar" gibi başlıklar, yorumlar aniden "İnsan trajedisi", "Vicdanımızı canlandırdı", "Bir şeyler yapmak lazım" diyenlerle yer değiştirdi. Aylan'ın fotoğrafı "Göçmen krizini doğru biçimde ele almanın yolunu gösteriyor...", birileri "Aylan'dan önce: Aylan'dan sonra" diyordu...

Sakın, bizden bu vicdan patlamasını, duygu selini talep eden "şey"nin amacı, bizim bu yüzeyde kendi gözyaşlarımızda boğularak tatsız sorular sormadan katılıp kalmamızı garanti etmek olmasın? Ya bu, aslında ne göçmen, sığınmacı krizi, ne de insani krizi ise? Ya bu adeta doğa olayı gibi, kendiliğinden gelen bir kriz değil de, kapitalizmin krizinin içinde, ekolojik kriz derinleşirken, insanın, daha açık söyleyelim, "yüzde 1'in" ne pahasına olursa olsun çıkarlarını korumaya, var olmaya devam edebilmek için çabalarken ürettiği bir "şey" ise?

Ya Aylan'ın, en kırılgan olanların, bu en kırılgan kesiminin, en zayıf, düzenin kurallarından en habersiz, en masum bireyinin bedeninde kendini gösteren, aslında uygarlığımızın geldiği aşamadaki canavarlığı, imkânsızlığı ise? Ya bu uygarlık var olduğu sürece her şey eskisi gibi olmaya devam edecekse?[145]

Bunu nasıl görmezden gelebiliriz?

Üç yaşındaki Suriyeli çocuğun kuşlar üzerinde yüzüstü yatan cansız bedeninin yürek burkan görüntüleri, Avrupa'nın sınırlarında ortaya çıkan umutsuz krizi bütün dünyanın gözleri önüne serdi. Akdeniz'i geçmeye çalışırken hayatlarını kaybeden ya da aşırı sıcak minibüslerde balık istifi yapılan yolculuklarda havasızlıktan can veren binlercesinin sembolü hâline gelen bu ölümler için suçlanacak çok şey var.

Kanada'daki Muhafazakâr Parti hükümeti, Aylan'ın Kanada'da yaşayan halasının Haziran ayında Aylan'ın ailesi için yaptığı sığınma başvurusunu reddetmiş.

AB ülkeleri, mülteci akınlarını bir baskı ve caydırma meselesi olarak ele alıp, Aylan'ın ailesi gibi aileleri köşeye sıkıştıran, binlerce insanı ölüme terk eden "Avrupa Kalesi"ni kurmak amacıyla yeni tel örgüler dikiyor, toplama kampları kuruyor ve sınırlara polis yığıyor.

Peki ya ABD? Amerikalı siyasetçiler ile ABD medyası, ABD'nin, Avrupa'nın sınırlarında böyle bir trajedinin ortaya çıkmasındaki merkezi rolü konusunda bilerek sessiz kalıyor.

Mesela, 'The Washington Post', yayınladığı başyazıda, Avrupa'nın "Afganistan, Sudan, Libya ve her şeyden öte Suriye'den kaynaklanan bir sorunu tek başına çözmesinin beklenemeyeceğini" yazdı. 'The New York Times' da benzer bir not düştü: "Bu felaketin kökleri, AB'nin tek başına çözemeyeceği krizlere uzanıyor: Suriye ve Irak'taki savaş, Libya'daki kaos..."

Bu “felaket”e yol açan sözü geçen ülkelerdeki krizlerin “kökleri” nelerdir, öyleyse? Bu soruya verilen yanıt, suçlu bir sessizlikten başka bir şey değil.

Avrupa’ya gelen mülteci akınlarının arkasında yatan nedenler ciddi bir şekilde sorgulandığında varılacak kaçınılmaz sonuç, bu olayın yalnızca bir trajedi olmaktan öte bir suç olduğudur. Daha iyi bir ifadeyle, Amerikan emperyalizminin yaklaşık çeyrek yüzyıl boyunca Batı Avrupalı müttefiklerinin yardakçılığıyla durmaksızın sürdürdüğü saldırgan savaş ve rejim değişikliği müdahalelerinden oluşan politikalarının trajik bir yan ürünüdür.[146]

Bu tabloda AB, tarihinin en büyük göç akımıyla karşı karşıya kalırken; AB Komisyonu, 160 bin mülteciyi ülkeler arasında paylaşılacak zorunlu dağıtım planı hazırladı. Dönemin Fransa Cumhurbaşkanı Hollande, mecburi paylaşım olmazsa serbest dolaşıma olanak sağlayan Schengen sisteminin çökeceği uyarısını dillendirdi.

AB Komisyonu tarafından hazırlanan plana göre Almanya, Fransa ve İspanya toplam sayının yüzde 60’ına denk düşen sayıda mülteciyi kabul edecek. Almanya’nın 31 bin 443, Fransa’nın 24 bin 31, İspanya’nın ise 14 bin 931 ek mülteci kabul etmesi öngörülüyor. Yeni plana göre en az ek mülteci kabul edecek AB ülkesi ise 133 kişiyle Malta olacak. Üye ülkelere kabul ettikleri her mülteci başına 6 bin Euro kaynak aktarılacak.

Plan gereği diğer ülkeler toplamda Yunanistan’dan 66 bin 400, Macaristan’dan 54 bin, İtalya’dan da 39 bin 600 mülteci alacak. Ükelere göre dağıtımda ev sahibi ülkenin milli geliri, nüfusu, işsizlik düzeyi ve daha önce kabul ettiği mülteci sayısı dikkate alınacak.

Konuya ilişkin olarak Kıbrıs Rum yönetimi İçişleri Bakanı Sokratis Hasikos, tepki çeken bir açıklama yaparak, kabul edecekleri 300 Suriyeli mültecinin Ortodoks Hıristiyan olmasını istediğini söyledi. AB’de mülteci paylaşımı ile ilgili olarak Hasikos, “Adamız küçük. Bize 280 mülteci düşüyor. 300 mülteci kabul edebiliriz. Ama dürüst olmak gerekirse, mültecilerden Ortodoks Hıristiyan olanları tercih ederim” dedi.

Tepkiler üzerine ikinci bir açıklama yapan Hasikos, “Sadece biz değil, en az 5 AB ülkesi de mültecilerden Hıristiyan olanları tercih edeceklerini bildirdi” diye konuştu. Slovakya ve Çek Cumhuriyeti, Hıristiyan tercih edeceklerini açıklamıştı. [147]

Ya kabul edilen göçmenlerin hâli mi? Berbat!

Oxford Üniversitesi Göç Gözlemevi’ne göre 2016’da 28.900 göçmen gözaltı merkezlerine alınmış. Göçmen Tutuklu Projesi sayılarına göre Avrupa’nın en kalabalık göçmen tutuklu nüfusu da Rusya’dan sonra İngiltere’de. Bu göçmenler özellikle “idari nedenlerle” tutuklanıyor. Özellikle sığınma başvurusu yapanlar en kalabalık grup. 2016 yılında sığınma başvurusu yapanların neredeyse yüzde 60’ı bu şekilde tutuklanmış.

Polonyalı bir göçmen bu göçmen hapishanelerinden birinde hayatını kaybetti. ‘The Guardian’ gazetesi ve ‘Panorama’ programı bu “merkezlerde” tutuklulara kötü muamele yapıldığını gösteren haberler yayınladılar. Bu kötü muamele meselesi göçmen hapishanelerinin yaratıldığı günden bu yana defalarca gündeme geldi ve hâlâ devam ediyor. İnsani maliyetini hesaplamanın imkânsız ve gereksiz olduğu ortada, ancak İngiltere’de ortalama bir tutuklu göçmenin hükümet bütçesine maliyeti 25-30 bin Sterlin olarak hesaplanıyor. Yılda en az 100-150 milyon Sterlin bu hapishanelere harcanıyor.[148]

Bu kadar da değil!

AB Temel Haklar Ajansı (FRA), AB üyesi 14 ülkede (Almanya, Fransa, İsveç, Avusturya, Hollanda, Danimarka, İtalya, İspanya, Yunanistan, Polonya, Slovakya, Macaristan, Finlandiya ve Bulgaristan) sığınmacıların temel haklarına ilişkin hazırladığı “nefret suçları” temalı rapor göre, AB içerisinde sığınmacılara yönelik şiddet, tehdit, taciz, cinayet ve kundaklama suçları arttı.

Sığınmacılara yönelik şiddet olaylarının tehdit, sindirme ve cinayetlere kadar uzandığı kaydedilen FRA raporunda, AB üyesi ülkelerin sığınmacılara yönelik suçlar karşısında çok zayıf cevap verdiğine ve hatta bazı siyasilerin saldırganların faaliyetlerini övdüğüne dikkati çekildi. Raporda, sığınmacıların yanı sıra Müslümanların, başörtülü kadınların, etnik grupların, insan hakları aktivistlerinin, sığınmacı yanlısı siyasetçilerin ve sorunu duyuran gazetecilerin de hedef alındığı vurgulandı.

Çoğu AB üyesi ülkelerin sığınmacılara yönelik nefret suçlarını kayıt altına almadığına işaret edilen raporda, sığınmacıların da uğradıkları nefret suçlarını, polise güvensizlik, yakalanma ve sınır dışı edilme korkusu nedeniyle bildirmedikleri ve böylece sorunun gün yüzüne çıkmadığı vurgulandı.

Rapora göre, sığınmacılara yönelik en fazla suç Almanya’da işlendi. Almanya Meclisi’nin verilerine göre, 2015’te sığınmacılara karşı bin 31, 2016’da ise 735 suç işlendi. Yardım kuruluşları Amadeu Antonio Foundation ve Pro Asyl verilerine göre ise Almanya’da 2015’te bin 266, 2016’da ise bin 103 sığınmacı karşıtı suç işlendi. Almanya’da ortalama her üç günde bir mülteci merkezi kundaklandığı ve Iraklı bir mültecinin polis müdahalesi sırasında vurularak öldürüldüğü belirtildi.

Yunanistan'da 2015'te sığınmacılara karşı 75, Hollanda'da 53, İsveç'te 50 ve Finlandiya'da 47 suç rapor edilirken, Slovakya'da Somalili bir kadının, bir yıl içinde altı kez saldırıya uğradığı kaydedildi.

Bulgaristan'da Ekim 2015'te bir Afgan sığınmacı, sınırdan geçerken polis tarafından vurularak öldürüldü. İtalya'da Nijeryalı bir sığınmacı, ırkçı saldırıya uğrayan eşini savunurken tabancayla vurularak öldürüldü. Avusturya'da ise bir sığınmacı, uyarı atışı yaptığını iddia eden bir görevli tarafından vuruldu.[149]

Tüm bunlarda şaşırtıcı bir şey yok!

Kriz içinde debelenen AB'nin sorunu göçmenler ve mülteciler; daha doğrusu, bunların ezici çoğunluğunun Müslüman olması...

Bu konuda en radikal tavrı sergileyen Macaristan'ın yanında, birçok AB üyesi mülteci kotaları oluşturulmasına ya direniyor, ya ayak sürüyor. Slovakya Başbakanı, yalnız Müslüman olmayan mültecileri kabul edeceklerini söyleyerek, sorunu açıkça dile getirmişti. Bahanesi hazırды: "Slovakya'da Müslümanları ağırlayacak kültürel altyapı yok!"

Bugün göçmen/ mülteci kabulü karşıtı cephenin başını Macaristan Başbakanı Victor Orban çekiyor. Kendini Hıristiyan Avrupa'yı yeni bir Müslüman istilası karşısında koruyacak bir Haçlı Seferi'nin lideri olarak görüyor. İrkçi vurguları giderek artan bu söylemin ve uygulamaların Macar toplumu içinde güçlü bir karşılığı var.

Victor Orban, partisi FİDESZ'in erimeye başlayan oy desteğini, Charlie Hebdo katliamının hemen ardından açtığı Müslüman karşıtı cephenin bayraktarlığını yaparak, yeniden arttırdı. "150 yıl boyunca Osmanlıların işgaline maruz kaldık, Macaristan Müslüman göçmen kabul edemez" diyerek, göçmenlerin AB ülkelerine kabul edilmelerine karşı çıkıyor.

Bu konuda yalnız değil. AB içişleri bakanları toplantısında, Yunanistan, İtalya ve Macaristan'da biriken mültecilerin belirli kotalar dahilinde AB üyelerine yerleştirilmelerine, Macaristan'la birlikte, eski Doğu Bloku'ndan Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Romanya da hayır dedi. Milliyetçi performansı giderek dikkat çeken Finlandiya çekimser kaldı. Nüfusunun yüzde 90'ı Katolik olan Polonya ise, AB merkez güçlerinin tepkisini çekmemek için, bu karara yarım ağız evet dedi. Başka birçok ülke gibi, uygulamada ayak sürüyecek olması kuvvetle muhtemel...

Viktor Orban'ın utanıp sıkılmadan dile getirdiği "Müslüman işgali karşısında Avrupa'nın Hıristiyan kimliğinin tehdit altında olduğu" teması, bugün Avrupa içindeki en önemli siyasal yarılma alanı olmaya doğru gidiyor.[150]

Bu tabloda radikal sağın öne çıkması, "merkez" ve sosyal demokratların zayıflamasında şaşırtıcı olan nedir ki?

V.2.1) ALMANYA

'Almanya Türk Toplumu' Genel Başkanı Kenan Kolat Almanya'da "kurumsal ırkçılık" olduğunu ancak güçlü bir siyasi parti olarak örgütlenmemiş olmasından dolayı uluslararası kamuoyunda ciddi bir tehlike olarak algılanmadığını belirtti.

Kurumsal ırkçılık kavramını, "Kurumsal ırkçılık belli bir yöne özellikle bakmamaktır. Almanya'nın sağ gözü, ırkçılığa bakan gözü kördür," diye tanımlayıp, Almanya'da yaşayan azınlıklara ilişkin devlet kurumları içinde yerleşmiş önyargılar olduğuna dikkat çekti[151] ki, hiç de haksız değil!

Kolay mı Almanya, Avrupa'da Adolf Hitler'den mülhem bir ırkçılık kalesidir! Konuyu aydınlatmak için somut verilerin ışığında aktarırsak:

• Neo-Nazi şiddeti, 1990'dan Nisan 2013'e kadar 182 kişinin ölümüne neden oldu. Yalnızca 2001-2011 arasında camilere 200'den fazla saldırı gerçekleştirildi.[152]

• 'Amadeo Antonio Vakfı', Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesinden bu yana geçen 20 yıl içinde Neo-Nazi grupların 21'i Türk 182 kişiyi öldürdüğünü açıkladı.[153]

• Neo-Nazilerle istihbarat servisleri arasındaki ilişki ve bu ilişkilerden kaynaklanan cinayetler, Berlin'i iyice sıkıştırmaya başladı. 2000-2006 yılları arasında 8 Türk ve bir Yunanlı küçük işyeri sahibini kendi işyerlerinde "infaz ettikleri", 2007'de bir kadın polisi öldürdükleri, bu arada 14 adet de banka soydukları ileri sürülen "Neo-Nazi çeteye", Alman istihbaratı içinden destek sunuldu.[154]

• 1985'ten sonra Almanya'da özellikle Türklere karşı bir dizi kundaklama olaylarını yaşandı. Bunların unutulamaz olanları Mölln, Solingen ve Manheim'de çok sayıda Türk'ün ölümüne neden olan kundaklamalardı. Almanya'da 25 yılda resmi rakamlara göre 100'den fazla göçmen, ırkçı motifli saldırı ve kundaklamalar sonucu yaşamını kaybetti.[155]

SERİ CİNAYETLERİN (“DÖNER CİNAYETLERİ”) TARİHLERİ, YERLERİ VE KATLEDİLENLER[156]

TARİH	YER	KATLEDİLENLER
9 Eylül 2000	Nürnberg	Enver Şimşek (39) Çiçekçi.
13 Haziran 2001	Nürnberg	Abdürrahim Özdoğru (41) Terzi.
27 Haziran 2001	Hamburg	Süleyman Taşköprü (31) Manav.
29 Ağustos 2001	Münih	Habil Kılıç (38) Manav.
25 Şubat 2004	Rostock	Yunus Turgut (25) Dönerci.
9 Haziran 2004	Köln-Keup'te bomba	22 yaralı.
9 Haziran 2005	Nürnberg	İsmail Yaşar (50) Dönerci.
15 Haziran 2005	Münih	Theodorus Boulgarides (41) Çilingir.
4 Nisan 2006	Dortmund	Mehmet Kubaşık (39) Büfeci.
6 Nisan 2006	Kassel	Halil Yozgat (21) Cafe işletmecisi.

• 1992’de, Almanya’da, Mölln’de Türkiyelilerin yaşadığı iki binanın kundaklanıp üç kişinin ölmesi, 1993’te Solingen’de 5 kişinin, 2008’de Ludwighafen’de 9 Türkiyeli’nin ölümü ile sonuçlanan ırkçı katliamlar oldu. 2000 ile 2006 yılları arasında, Zwickau Neo-Nazi hücrelerinin yaptığı belirtilen, ama, Alman gizli servisinin de karışmış olabileceği, Almanya’nın değişik kentlerinde 8 Türk ve bir Yunanlı’nın öldürülmesi de başka bir boyut.[157]

• Rostock kentinde, aşırı sağcılar tarafından 2004 yılında öldürülen Mehmet Turgut için düzenlenen bir anma töreni sırasında maskeli aşırı sağcılar polise saldırdı.[158]

• Aşırı sağcılarının yükselişe geçtiği Almanya’da bir grup, Pforzheim kentinde yılbaşı gecesi Türk restorana ırkçı saldırıda bulundu. Aşırı sağcılar, dükkân sahibi İbrahim Kural’ı bıçaklayıp kaçtı.[159]

• Herford kentinde 2014 yılında trafik kontrolü esnasında Türk kökenli Hüseyin E. polis tarafından dövüldü. Polisten şikâyetçi olan Hüseyin’in bu talebi kabul edilmedi. Üstüne polise mukavemet suçundan hakkında dava açıldı. Ancak ortaya çıkan video Hüseyin E.’nin, polis şiddetine maruz kaldığını açıkça gözler önüne serdi.[160]

• Dormagen kentinde bir ilkokula, liseye ve şehir meydanına Türkleri hedef alan ırkçı yazılar yazıldı. Hackenbroich ilçesinde bulunan “Leibniz Gymnasium” adlı lisenin pencerelerine ve duvarlarına 3 Ocak 2015’de kimliği belirsiz aşırı sağcılar, “Türkler Alman olamaz” ve “Türkler öldürülecek” şeklinde yazılar yazdı, Nazilerin sembolü gamalı haç işareti çizdi.[161]

• Hannover kentinde hava yolu güvenlik personeli olarak çalışan İbrahim E.’nin işyerinde Türkçe konuşmasını yasaklayan işverenine karşı açtığı davada, taraflar anlaşmaya vardı. Buna göre, işyerindeki konuşma dili Almanca olacak, molalarda ise Türkçe konuşulmasına izin verilecek.[162]

• Almanya’da 8’i Türk 10 kişiyi öldüren Neo-Nazi terör örgütünün cinayetlerini araştıran parlamento komisyonunun başkanı Sebastian Edathy’nin ofisine bombalı saldırı düzenlendi.[163]

• Mülteci sayısında artış yaşanan Almanya’da aşırı sağcı şiddet ve tehdit eylemleri de katlanıyor. Polis Teşkilâtı’nın istatistiklerine göre, çoğunluğu mülteci yurtlarına yönelik olmak üzere aşırı sağcı şiddet eylemlerinde büyük bir artış yaşandı. 2015’in Ocak-Kasım kesitinde mülteci yurtlarına yönelik saldırı, taciz ve propaganda yazıları şeklinde 817 ırkçı eylem gerçekleşirken, 2014 yılına oranla 3 kat bir artış yaşandı.[164]

• Kuzey Alman Radyo Televizyon Kuruluşu, Hannover kentindeki polis karakolunda göçmenlere yapılan kötü muameleyi ortaya çıkardı. 2014’de Tren Garı’nın yanındaki karakolda meydana geldiği aktarılan olayda, bir polis memuru göçmenlere yaptığı eziyetleri WhatsApp aracılığıyla arkadaşlarıyla paylaştı. Soruşturulan polis, 19 yaşındaki bir Afganistanlı göçmene yaptıklarını şöyle anlattı: “Bunu dövdüm. Bir Afgan. Giriş yasağı var. Parmağımı burnunun içine soktum. Sonra da boğazını sıktım. Eğlenceliydi. Sonra da ayağında kelepçeyle karakolun içinde yerde sürükledim. Güzeldi.”

Diğer bir vakasında da polisin, 19 yaşındaki bir Faslıya yerde zorla çürümüş domuz kıyması yedirdiği ortaya çıktı.[165]

• Köln kentinde 2016 yılbaşı gecesi yaşanan taciz ve gasp olayları nedeniyle sığınmacılara yönelik artan tepkiler saldırıya dönüştü. Yaklaşık 20 kişilik bir grup, Afgan ve Suriyeli sığınmacıları hedef aldı.[166]

• Lingen kentinde bir kişinin tüfekte ateş etmesi sonucu iki sığınmacı yaralandı. Bentheim polisince yapılan açıklamaya göre, 21 yaşındaki bir kişi, sığınmacı yurdunun önünde bulunanlara tüfekte ateş etti. Olayda Makedonyalı 5 yaşındaki kız çocuğu ile 18 yaşındaki bir Suriyeli bacaklarından yaralandı.[167]

• Alman istihbaratı, Eichmann’ın 8 yıl Arjantin’de saklandığını bildiği hâlde göz yummuş. Yeni açıklanan belgelere göre, Alman istihbaratı, Yahudi soykırımının başlıca sorumlularından Adolf Eichmann’ın “Clemens” sahte adıyla Arjantin’de saklandığını CIA’dan bile gizledi. Olay Bild gazetesinin yargı yoluyla verdiği mücadele sonucu aydınlandı.[168]

• Neo-Nazilerin yakarak katlettiği Solingen kurbanı Genç ailesinden beş kişi için anma töreni düzenlenemedi. Almanya’da her yıl anma törenlerinin düzenlendiğini belirten Mercimek Köyü Muhtarı Osman Saykal, “Son yıllarda resmi olarak anma etkinliği olmadı. Zannederseniz bu olay unutulmuş isteniyor” diye konuştu.[169]

• Oturma izinleri, artık pasaport sayfalarına yapıştırılmayacak ve ayrı bir çipli kart olarak verilecek. Almanya 1 Eylül 2011’den itibaren ülkede ikamet eden yabancılar için çipli kart uygulamasına geçiyor. Kartta, Almanya’daki oturma iznine ilişkin bilgiler yer alacak. Yabancılar için hazırlanan çipli kartların üzerinde kart sahibinin biyometrik fotoğrafı ve iki adet parmak izi bulunuyor. Ayrıca kullanıcıya özel bir PIN kodu verilerek kartın bir başkası tarafından kullanılması engelleniyor.[170]

• Olimpiyatlara katılan kürek takımının üyesi Nadja Drygalla’nın aşırı sağcı gruplarla ilişkisi olduğu ortaya çıktı. Alman 8 tek kürek takımının üyesi Drygalla hakkında ortaya atılan iddiaların yeni olmadığı da ortaya çıktı. 2011’nin mart ayında genç sporcunun Neo-Nazi gruplarıyla birlikte olduğu haberleri yerel gazetelerde yer almış. Bu haberlerden kısa bir süre sonra Mecklenburg-Vorpommern eyaletinde polis olarak görev yapan Drygalla, amirlerinin baskısıyla görevinden uzaklaştırılmış. Genç sporcunun, internette ırkçı oldukları açıkça belli olan kadınlarla birlikte poz verdiği resimleri de bulunmasına rağmen Olimpik takıma alınması tartışılıyor.[171]

• Dortmund kentinde aşırı sağcı ‘Die Rechte’ adlı partiye bağlı sarı tişörtler giyen ırkçıların özellikle göçmenleri hedef alan kimlik kontrolü ve devriye eylemi düzenlediği bildiriliyor.[172]

• Dünyanın önde gelen online alışveriş sitesi Amazon’un Almanya’daki depolarında Neo-Nazi skandalı yaşandığı ortaya çıktı. ARD televizyonunun yayınladığı görüntülerde 5 binden fazla geçici göçmen işçinin çalıştığı depoda güvenlik görevlilerinin Neo-Nazi kıyafetleri giyen ve bu görüşle bağlantısı olan kişiler olduğu görülüyor. Avrupa’nın çeşitli ülkelerinden çalışmaya gelen göçmenleri “kontrol altında tutmak” için şirketin bu yola başvurduğu belirtiliyor. ARD’nin haberine göre depolarda çalışan işçilere söz verildiğinden daha az ödeme yapıldığı, sürekli aramalara tabi tutuldukları ve Neo-Nazi üniformaları giyerek tehdit edildikleri aktarıldı.[173]

• Sturmvoegel adlı aşırı sağcı ve ırkçı örgütlenme, Alman çocuklarını İsveç’te kurduğu Nazi kamplarında askeri ve ideolojik eğitimden geçiriyor. ‘Expo’ dergisi, ‘Kvällposten’ gazetesi ile birlikte Almanya’da çalışma yürüten ırkçı ve Nazi grupların, yaşları 7 ila 15 arasında değişen Alman çocuklarını Güneybatı İsveç’te bulunan Skåne bölgesinde askeri ve ideolojik eğitimden geçirdiklerini açığa çıkardı. En yakın yerleşim birimine 10 kilometre uzaklıkta olan eğitim kampı ormanın içinde kurulmuş. Sahibi ise uzun yıllar Almanya’da Nazi ve aşırı sağcı gruplardan birinin liderliğini yapmış 90 yaşlarında bir Alman. Göndere çekilen bayrakta Sturmvoegel adlı aşırı sağcı grubun amblemi olan bir yırtıcı kuşun resmi bulunuyor. Alman uzmanlar, Sturmvoegel’i kökleri Nazizme ve soykırıma dayanan aşırı sağcı bir örgüt olduğu değerlendirmesini yapıyor.[174]

Bu tabloda önemli bir yere denk düşen Türkiyelilerin durumuna gelince:

Öncelikle Almanya’da yaşayan Türkiyelilerde işsizlik oranı yüzde 30 ve Türkiyelilerin yüzde 44’ünün Alman ölçülerine göre yoksulluk sınırının altında olduğu söyleniyor.[175]

Federal Almanya İstatistik Dairesi’nin 2011’in başına kadarki süreyi kapsayan bir araştırması, aslında Türkiye göçmenlerinin ülkedeki durumu hakkında ilginç verileri barındırıyor. Araştırmaya göre Almanya’da yaşayan Türklerin sosyal durumlarına bakılırsa, yüzde 75’i sınıfsal olarak alt katmanlarda. Alt katmanda bulunan Almanların oranı ise yüzde 13. Türkiye vatandaşlarının yüzde 21.7’si 8, yüzde 23.8’i 8 ila 15 arasında, yüzde 38.4’ü 15 ila 30, yüzde 16’sı da 30 yıldan bu yana Almanya’da yaşıyor.

Alman İstatistik Enstitüsü’nün 14 Temmuz 2010 tarihli basın açıklamasında, ülkede yaşayan Türkiye kökenli insanların sayısının 3 milyonun üzerinde olduğu belirtiliyor. 2010 başında yapılan bir araştırmaya göre, ülkedeki Türk vatandaşlardan 330.401 erkek ve 143.981 kadın sosyal sigortalı olarak çalışıyor. 158 bin 231 insanımız ise işsiz.[176]

‘Alman Yardım Kuruluşları Birliği’nin raporu, adeta, “Nerede yoksulluk, orada Türkiyeliler” saptamasını doğruluyor. Ülkedeki ortalama gelirin yüzde 60’ını “eşik” kabul eden rapora göre Almanya’da dört kişilik bir ailenin net geliri 1735 Avro’dan düşükse, bu ailenin fertleri yoğun bir yoksulluk tehdidi altında yaşıyor.

Buna göre Türkiyeli nüfusun yoğun yaşadığı Ruhr Havzası’ndaki bazı bölgelerde yoksulluk doğu eyaletlerini bile gölgede bırakacak kadar derinleşmiş durumda. Almanya’nın derin toplumsal ve bölgesel ayrımlara maruz kaldığını hatırlatan rapor, kemikleşen yoksulluğa karşı uyarıda bulunurken, bu haritanın geleceğin sosyal patlama merkezlerine de dikkat çektiği mesajını ilettili.[177]

Almanya’nın en büyük eyaleti olan Kuzey Ren Vestfalya’daki Türkiyeli hanelerinde kişi başına düşen aylık gelir 582 Avro’da kalırken; bu rakam Alman hanelerinde ise 1.106 Avro ile neredeyse iki katı...

Söz konusu verilere yer veren ‘Türkiye ve Uyum Araştırmaları’nın raporunda konuya ilişkin şu değerlendirmeler yer alıyor: “Eyaletteki Türkiye’li hanelerinin üçte biri, ortalama gelirin yüzde 60’ından daha az gelire sahiptir. Göç arka planına sahip olmayan insanların sadece yüzde 10’u görece yoksulluk sınırı altında yaşarken, Türkiye’li vatandaşlarıyla Türkiye’li kökenli yeni Alman vatandaşları arasında bu oran yüzde 38’dir. Göçmenler çok daha yoğun bir yoksulluk tehdidi altında. Daha çok işsiz kalmaktadırlar, daha çok çocukları var ve gelirleri ortalamanın altında.”[178]

V.2.2) NSU, PEGIDA, AFD VE SEÇİMLER

Almanya’daki ırkçılığın öne çıkan figürleri ve bunları seçimlerdeki başarısı kısaca da olsa, irdelenmeye değer; öncelikle de Nasyonal Sosyalist Yeraltı Örgütü (NSU)...

Neo-Nazi NSU Almanya’sını en iyi anlatan şu itirafla başlayalım:

“... ‘14 yaşında ilk kez onlarla tanıştım. Müzikle yaklaşılmaya çalıştılar, elime küçük bildiriler tutuşturuyorlardı. 16 yaşında ilk eyleme katıldım. Kısa süre sonra benden sorumlu olan kişiyle tanıştım. Herkesin bir sorumlusu vardı. 18 yaşına kadar Almanya’da eylemlere katıldım. 2010’da çıktım.’ Bu sözler Almanya’da aşırı sağ çevrelerde geçirdiği günleri özetleyen 22 yaşındaki “eski” bir Neo-Nazi’ye ait...

Frederick, iki yılda ‘radikalleşmiş’: ‘İnternette Neo-Nazi’lerle kontakt kurdum. İlk eylemime katıldım. Mangal partisi veriliyor, futbol maçı yapılıyordu, sürekli ilişkileri artırdık.’ Ailesi ise oğullarının Neo-Nazi’lere kapıldığının geç fark etmişti, Frederick artık onları dinlemiyordu.

‘Düşman kimdi’ sorusuna yanıtı ise ‘Klasik düşman tanımı yoktu. Yabancılar deniliyordu, ama asıl düşman sistemdi, hükümetti. Sol görüşlü alternatif insanlar, devletle ilgili polis bizim düşmanımızdı’ oluyor. O dönem yaşadığı, eskiden ‘Küçük İstanbul’ diye anılan Kreuzberg bölgesini, ‘Bize göre fazla yabancı vardı. Bu nedenle çok sorun vardı’ diye anlatıyor.

Frederick, 2001-2007 yılları arasında 8 Türk, bir Yunan ve bir polisi öldüren ve yıllarca yakalanmayan Neo-Nazi NSU örgütünün cinayetlerine ise şaşırmadığını söylüyor.[179]

Söz konusu davada 2000-2007 kesitinde 8 Türkiye’li, 1 Yunan ve 1 de kadın polisi öldürdüğü ileri sürülen Neo-Nazi çete NSU ile ilgili araştırmalarda, bazı polislerin Neo-Nazi örgüt “Thüringer Heimatschutz” üyesi olduğu ortaya çıktı. Sven T. adlı bir polisin 1999’da Enrico K. adlı bir Neo-Nazi’yi polis operasyonu öncesinde uyardığı, bu arada yine bir başka polisin de Neo-Nazi çevrelerle benzer ilişkiler kurmuş olabileceği saptandı.[180]

‘Thüringer Heimatschutz’un liderinin de Alman istihbarat teşkilâtının ajanı olduğu iddia edildi.[181]

Bunlar yetmezmiş gibi cinayetlerinin aydınlatılması için gerekli olan cep telefonu bilgilerinin Federal Suç Dairesi (BKA) yetkilisi tarafından sildirildiği iddia edildi.[182]

‘Bild am Sonntag’ gazetesinin haberinde, BKA yetkilisi Alexandra-Maria F’nin, Bonn’daki Federal Polis teşkilâtında görev yapan baş komiser Jens B’ye 9 Aralık 2011’de gönderdiği mektupta, dinlenen iki cep telefonu ile ilgili bilgileri silebileceğini, bunların BKA’nın kayıtlarına geçirildiğini ifade ettiği belirtildi.[183]

Ayrıca istihbarat bağlantılı Neo-Nazi şebekesinin Hıristiyan Sosyal Birlik Partisi Milletvekili Hans Peter Uhl ile Birlik 90/Yeşiller Milletvekili Jerzy Montag’ın da yer aldığı 88 kişilik isim listesinin ardından 18 Kasım 2011’de yeni bir liste ortaya çıktı.[184]

‘Bild’ ve ‘Der Spiegel’e göre cinayetleri işleyen NSU üyelerinin delilleri yok etmek için yaktıkları evde 88 kişilik isim listesi bulundu. Haberlere göre listedeki isimler numaralandırılmış. 8. sıradaki ismin önüne sekiz yerine ‘H’, 88. sıradaki ismin önüne ‘HH’ harfleri konulmuş. Alman alfabesinde 8. harf H olduğu için Neo-Nazi’ler, birçok kez 8 rakamı yerine Hitler’in adının ilk harfini kullanıyor. 88. kişinin isminin önünde iki kez ‘HH’ yazılması ise ‘Heil Hitler’ (Yaşasın Hitler) sloganının ilk harflerini çağırıyor.[185]

Tüm bunların ışığında Neo-Nazi cinayetlerini araştıran komisyonun başkanı Sebastian Edathy de, soruşturmanın “bekleneni vermediğini ve önyargı ile yürütüldüğünü” söylerken,[186] Beril Eski’nin, “Neo-Nazi cinayetlerinde asıl aydınlatılması istenen konu, devlet istihbarat örgütlerinin, yani Alman MİT’inin bu cinayetlere göz yumup yummadığı, hatta bu cinayetlere karışıp karışmadığı.”[187] sorusu orta yerededir.

Çünkü “İrkçi terör örgütü NSU tarafından 2000-2007 kesitinde işlenen seri cinayetler, Almanya’da yaşanan cinayetlerin asıl sorumlularının beş yıl boyunca gündeme gelmemesi, bugün de hâlâ açıklanabilmiş değil”di.[188]

Kolay mı? Söz konusu davada 177 duruşma geride kaldı ve istihbarat örgütlerinin bu cinayetlerdeki rolü ve sanıklarla bağlantısı konusunda bir ilerleme sağlanabilmiş değilken,[189] NSU terör örgütünün bağlantıları ortaya çıkarılmadı.[190] İstihbaratın katillerle bağlantısı ve cinayetlerdeki rolü sürekli gizlendi.[191]

NSU gibi, Kinder çikolatalarında beyaz olmayan çocukların resimlerinin kullanılmasına tepki gösteren İslâm karşıtı, aşırı sağcı PEGIDA (Batı'nın İslâmlaştırılmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar) hareketi de önemli ırkçı hareketlerden biri.

PEGIDA hakkında 'Dresden Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi Enstitüsü'nden Prof. Dr. Mark Arenhövel şunları söylüyor:

"PEGIDA'nın NPD'nin bir organizasyonu olduğuna dair bir bulgu yok, içlerinde NPD üyeleri var ama Bachmann'ın Nazilerle biliniyor bağı yok. Kişilerden çok konuşmalara baktığımızda, klasik Neo-Nazi söylemleriyle karşılaşıyoruz. Halk düşmanları, satılmış basın gibi Weimar Cumhuriyeti terimleri son 60 yıldır Neo-Nazi çevreleri dışında Almanya'da kullanılmıyor. Hele ki holiganlarına ve tacizkâr gruplara baktığımızda Nazi olduklarına şüphe yok. Özellikle sosyal medya üzerinden örgütleniyorlar ve başarılılar. İlginç olan, çoğu PEGIDA üyesinin kendisini normal vatandaş olarak tanımlaması ve bu sistemden bıktığı için orada olduğunu söylemesi. Ancak PEGIDA akıllıca örgütleniyor. Ne yaptıklarının farkındalar. Medya ile nasıl oynayacaklarını ve nasıl bir marka yaratacaklarını iyi biliyorlar. En önemlisi bu.

Bu hareket, çeşitli güdülerin garip ve ham karışımı. Sloganlarında birçok temanın ele alındığını görüyoruz. Sloganların ortak paydası, onların 'sistem' olarak tanımladıkları şeyi temsil eden tüm politikacılara sert eleştiri yöneltmesi; bu anti-politik tema ortak. İkinci bir nokta, göçmenler ve mültecilerde cisimleşen, değişik ve yabancı olana karşı önyargı ve kızgınlık. PEGIDA'nın yayınladığı 19 maddelik manifesto, sisteme öfke duyanları bu duygusal motifler etrafında bir araya getirdi. Bu politik-olmayan hâl PEGIDA içinde görünür hâlde.

PEGIDA'yı destekleyen tek parti, CDU'dan kopan bir parça olan AfD (Almanya için Alternatif). Şu sıralar Konecki'nin Hamburg'da 'PEGIDA ile görüşmemiz gerek' açıklamasından sonra FDP (Liberal Demokrat Parti) de bu hareket içinde yer almaya başlıyor. Tahmin edilemeyen sonuçlara doğru gidiyoruz ama bu ilerleyiş bir zaman duracak. Bir kırılma ve radikalizasyon noktası gerçekleşecek. Bu tip popülist hareketleri Avrupa'da sıklıkla görüyoruz. Avrupa'nın demokratik rejim olarak tanımladığı aslında teknokratik bir işleyiş ve buna karşı alternatif arayışları farklı mecralarda sürüyor. PEGIDA da buradan besleniyor." [192]

PEGIDA'yı destekleyen AfD (Almanya için Alternatif) Partisi'ne gelince: Yabancıların ve Müslümanların en az yoğun olduğu eski Doğu Alman kentlerinden çıkan AfD'liler, İslâmafobi ve yabancı karşıtlığının bayrağını en önde taşıyanlardan...

AfD'ye Saksonya'dan bakıldığında, Trump'ın tipik "forgetten man/ siyasetin unuttuğu adamlar" ifadesinde tanımladığı seçmenlerin, partinin oy deposunu oluşturduğunu görüyoruz: Sade küreselleşmenin değil, "Almanya'nın birleşmesi"nin de geride bıraktığı tipler bunlar. Göçtü, sığınmacıların filan derken... ellerindeki avuçlarındakinden de olmaktan korkuyorlar. Tüm korkularını aslında tanımadıkları, bilmedikleri seçmenlere yüklüyorlar.

"Ayakların altından kayan zemin" duygusuna karşılık AfD bu insanlara, "ötekiler" ve "tehdit"ten azade bir dünya vaat ediyor. "Almanya'yı (yabancılardan ve elitlerden) geri alacağız" düsturunun damga vurduğu kampanyada, kaynağı belirsiz 6 milyon Avro harcandı.

"Burka mı? Biz bikini giyiyoruz" sloganı ve ari ırkın devamına gönderme yapan hamile bir Alman kadının göbeğinin görüntülediği "Yeni Almanlar mı? Onları da biz yaparız!" reklamları kullanıldı.

Bu faşist yükseliş, birleşmeden çeyrek asır geçmesine rağmen hazmedilemeyen "Almanya'nın Doğu sorunu"ndan kaynaklanıyor. Ve asıl meseleler, Almanya'nın geneline şamil "yabancı sorunu"nun altına saklanıyor. Bunlara Eski Kıta'daki "milliyetçiliğin" geri dönüşü eklemeliğinde, tehlikeli bir kokteyl çıkıyor.

Giderek her yerde karşılaştığımız "tarihi yeniden yazmak" arayışı, AfD'de rövanşizmle kendini dışa vuruyor.

Ama gözlemcileri en çok endişelendiren, AfD'nin yükselişine, sosyal demokratların, 1949'dan bu yana aldıkları en büyük tarihi yenilginin eşlik etmesi. Aşırı sağ kaygı verici biçimde yükselirken, sol işlevsizleşiyor! [193]

Almanya'da Almanya İçin Alternatif (AfD) ve Batı'nın İslâmlaşmasına Karşı Avrupalı Vatanseverler'in (PEGIDA) yükselişi alarm verici boyuta ulaşmış durumda. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Alman siyasi rejiminin temel parametrelerinden biri Hıristiyan Demokrat Birliği'nin (CDU) sağında federal parlamentoya girecek bir parti bulunmamasıydı. 2008 sonrasında Avrupa ekonomisinin düşük seyriyle beraber bu parametrenin değişmekte olduğunu gözlemliyoruz [194] ki, bu da seçim sonuçlarına yansıtıyordu!

Avrupa'nın en büyük ekonomik gücü, AB'nin lokomotif ülkesi Almanya, 24 Eylül 2017'de genel seçimler için sandık başına gitti. 42 partinin katıldığı seçimde Hıristiyan Demokratların CDU/CSU ittifakı, koalisyon ortağı Sosyal Demokrat Parti (SPD), aşırı sağcı Almanya için Alternatif (AfD), Hür Demokrat Parti (FDP), Sol Parti (Die Linke) ve Yeşiller'in hepsi yüzde 5 barajını geçerek meclise (Reichstag) girdi. Bu,

birleşmeden beri bir rekor oldu. İrkçı söylemini Nazi övgüsüne vardiyan AfD'nin meclise girmesiyle ise İkinci Dünya Savaşı sonrasında ilk kez bir aşırı sağcı parti mecliste temsiliyet kazandı. Daha önce SPD'li Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel “gerçek Naziler Reichstag’a geri dönüyor” uyarısı yapmıştı.[195]

Almanya’da seçim sonuçları, aşırı sağın, faşist hareketin “rehabilitasyonu”, “meşrulaşması” yönünde tehlikeli bir gelişmeye işaret ediyor. Seçimlerde aşırı sağcı AfD partisi yüzde 12’nin üstünde bir oy oranı ile parlamentoya girdi. Merkez sağ CDU ve merkez sol SPD oy yitirdi. Yeşillerin ve Sol partinin oylarını korumakla birlikte siyasette belirleyici olabilecek etkiye sahip olmadıkları anlaşıldı.[196]

Özetle Almanya genel seçimleri, “zamanın ruhu”nun çok güzel bir örneğini oluşturuyor: Merkez çöküyor!

Almanya seçimlerinde iki büyük merkez partisi, muhafazakâr CDU ve sosyal demokrat SPD, II. Dünya Savaşı’ndan bu yana en düşük oyu aldılar. Faşist eğilimlerini açıkça sergilemekten çekinmeyen AfD, oylarını büyük ölçüde arttırdı, meclise 94 temsilciyle girerken 3. parti (Doğu eyaletlerinde 2. parti) konumuna yerleşti. Bu gelişmeler Avrupa’daki genel siyasi iklimin bir parçası.

Tüm Avrupa’da siyasi kutuplaşma keskinleşiyor. Merkez partiler çöküyor. Fransa’da Macron merkezin silahındaki son kurşundu. Ne ki, Macron zaferiyle muhafazakâr ve sosyal demokrat merkez partilerinin krizini daha da derinleştirdi. Böylece sağda faşist özellikler sergileyen Ulusal Cephe’ye partisinin önü açıldı. Şimdi, Fransa’da Ulusal Cephe’nin yükselişini ancak sol siyasetin radikalleşmesi engelleyebilecek.

Bu konuda en iyi örnek, İngiltere’deki, Ulusal Cephe benzeri UKİP partisi. UKİP siyasi iklimi değiştirerek Brexit’e yol açtı. Ancak, İşçi Partisi’nin merkezi terk ederek sola doğru, sınıfsal temelde kendini yenilemeye başlamasıyla silindi gitti.

Almanya’da, sağ merkez partileri, seçim sonuçlarından, “Sağ cephemizi çok açık bıraktık” dersini çıkardılar. Daha fazla sağa kayarak AfD’nin programına, kültürüne yaklaşıyor, AfD’nin yükselişini durdurabileceklerini düşünüyorlar. CDU ile CSU AfD’nin politikalarını benimsedikten sonra AfD yok olsa ne fark edecek ki, Almanya, Avrupa ve hatta dünya siyasi dinamikleri açısından?

Bu korkutucu gelişmeyi durduracak bir sol hareket Almanya’da henüz yok. Sosyal Demokratlar inatla merkezde kalmaya kararlı görünüyorlar. Sol Parti’nin göçmenler ve yabancılar konusundaki politikaları, AfD’nin politikalarından farklı değil. Yeşiller de merkezde kalmaya niyetli görünüyorlar.

AfD 2013 yılında AB mali krizinin içinde sağcı akademik, LGBT taleplerine de duyarlı bir çevrenin inisiyatifiyle doğdu. O zaman, AfD için “profesörler partisi” de deniliyordu. Liderliğindeki iki kadın politikacı, Frauke Petry ve lezbiyen kimliğini gizlemeyen Alice Weidal partinin yüzünü oluşturuyor, aynı zamanda partinin “burjuva-ılımlı” “iş çevreleri” kanadını temsil ediyorlardı.

AB mali krizi yatışırken AfD de gerilemeye, anlamsızlaşmaya başladı. Sığınmacılar krizine paralel, AfD yeniden yükselmeye başladığında kadrolarının, tabanının, söyleminin önemli bir değişiklik geçirdiği görülüyordu.

Liderliğini paylaşan iki politikacıdan Gauland sığınmacılar krizini “Tanrı’nın bir lütfü” olarak niteliyor, Almanların, ordularının iki dünya savaşında yaptıklarından gurur duymaları gerektiğine inanıyor. İlimli, “burjuva” çizgiyi temsil ettiği düşünülen Alice Weidal artık, “İslâmlaşma”, “Kimlik kaybı” “ulusu korumak” gibi söylemleri rahatlıkla tekrarlayabiliyor.

Partinin toplumsal tabanı da büyük ölçüde değişmiş. Der Spiegel’e göre, AfD artık, kapitalistlerden işçilere, berber-kuaför gibi esnaftan, küçük işletmelere kadar genişleyen desteğe sahip. AfD’nin dili ve kültürü de bu değişimi yansıtıyor. Karmaşık, toplumsal tabanını, geleneksel faşist partilerin kültürlerine çok benzeyen eklektik, ırkçı, yabancı düşmanı, giderek daha çok ataerkil (LGBT evliliklerine karşı) bir kültür ve rakip siyasi liderlere hakaret etmeyi doğal sayan, şiddet öğeleri içeren, 1930’lardan bu yana duyulmamış bir dil birleştiriyor. Nazi, SA kadrolarının taşıdığı hançerinin kabzasına kazılı “Her şey Almanya için” sloganı, AfD toplantılarında da duyuluyor.

Şimdi Alman Meclisi’nde klasik faşist partilerin birçok toplumsal özelliğini, söylemini, arzularını benimseyen 93 temsilcili (Petry, artık böyle bir partide kalamayacağını açıklayarak istifa etti[197]), diğer partileri de daha da sağa doğru iten bir parti var, hem de Almanya’nın ordusunu ve iç güvenlik örgütlerini yeniden yapılandırmaya, küresel krizlerde daha etkin rol alacağını, artık “normal” (“önce Almanya” filan...) bir devlet olduğunu sık sık deklare etmeye başladığı bir dönemde...[198]

V.2.3) FRANSA

Önce Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde yabancı düşmanı aşırı sağcılar ile AB karşıtlarının zaferi şoke etti; Fransa Başbakanı Manuel Valls, seçim sonuçlarını “siyasi deprem,” diye niteledi.[199]

2014 yılı AP seçimlerine Marine Le Pen ve partisi Ulusal Cephe (FN) damgasını vurdu. Seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından, gerek Fransa’da gerekse de Almanya, İngiltere, İspanya ve İtalya gibi Avrupa’nın belli başlı diğer ülkelerinde merkez sağ ve merkez sol çizgide yayın yapan gazeteler Le Pen’in zaferini “deprem”, “şok”, “tsunami”, “büyük patlama” gibi ifadelerle birlikte manşetlerine çekti.

Benzer sözcükler Fransa’da 21 Nisan 2002 tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçiminin 1. turu sonrasında da kullanılmıştı. Söz konusu seçimlerde Marine Le Pen’in babası ve Ulusal Cephenin kurucusu Jean-Marie Le Pen aldığı yüzde 16.86 oy oranıyla Lionel Jospin’i saf dışı edip 2. tura kalmıştı.[200]

Katılımın yüzde 43 civarında olduğu Fransa’daki AP seçimlerinde oyların yaklaşık yüzde 25’ini (5 milyon civarında) alan Ulusal Cephe bu sonuçla 2009’daki seçimlere kıyasla oy oranını 4’e katlamış oldu. 2012’de gerçekleştirilen, katılımın yüzde 80’e yakın olduğu Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunda oyların yüzde 17.9’unu (yaklaşık 6.5 milyon) alan Marine Le Pen’in partisi kısa bir süre önce yüzde 63 civarında katılımı gerçekleştirilen yerel seçimlerde ise oyların yüzde 7’sini almıştı.

Politika analistlerinin bir kısmına göre, Ulusal Cephe’nin AP seçimlerinde aldığı oy sayısında 2012 Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle kıyaslandığında yüzde 25’lik bir düşüş gözlense de, Marine Le Pen Fransız seçmenlerinin bir kısmını, 3 seçim sonucunun gösterdiği üzere, konsolide etmeyi başardı ve merkez sağ ve merkez sol partilerin ikiyüzlü Ulusal Cephe’yi “şeytanlaştırma” politikasını kırdı.[201]

Kolay mı? Fransa’da roket gibi yükselen Ulusal Cephe’nin (FN) göçmen karşıtı söylemine rağmen, Arap ve Afrika kökenli destekçilerinin olması dikkat çekti. “Burası bizim yerimiz” sloganlarının yankılandığı ortamlarda “dışarıdan gelenlerin” bulunması tuhaf bir çelişkiyi ortaya koyuyordu.

Babası Jean-Marie Le Pen’den liderliği devralan Marine Le Pen’in partisinde durum geçmişte pek de böyle değildi. 1970’lerde ve 80’lerin başında katı gericiliğiyle bilinen FN’nin bazı liderlerinin savaş döneminin faşist yönetimleriyle bağlantıları ortaya çıkmıştı. Kurucu Jean-Marie Le Pen ise, Yahudi karşıtlığıyla biliniyordu.

Parti, geçen 20 ya da 30 yıl içinde “yabancı düşmanı” imajından yavaş yavaş sıyrılarak “kitle partisi” hâline geldi. Bu yöndeki en büyük değişim partinin başına, baba Le Pen yerine kadın lider Marine’in geçmesiyle oldu.

Aslında Marine Le Pen göçmenlere şiddetle karşı ama bu “nefretini”, Avrupa’nın açık sınırlarını eleştirmek şeklinde kelimelere döküyor. “Romanyalı ya da Polonyalıların ülkeye gelmesinin işsizliğe neden olduğu” mesajı, tüm ırklardan Fransız işçilerde yankısını buluyor.

Ayrıca orta ve alt sınıf Fransızları temsil ettiği iddiası da desteğini artırıyor. Paris belediyesi işçisi Jean-Philippe Virapin, “Beni FN’ye çeken şey, sıradan, unutulmuş vatandaşı savunması” diyor. Bir başka FN üyesi Suriye kökenli 22 yaşındaki Elie Chabot’ya göre, yabancı kökenli insanlar da Marine Le Pen’in vurguladığı sorunlardan mustarip: “Güvenlik sorunları, yoğun göç ve yoksulluk.” Yaşadığı Bondy bölgesine çok fazla göç olduğunu söyleyen Chabot, “FN, beyazlardan çok siyahlardan oy alırsa şaşırıyorum” diyor.

Henin-Beaumont’ta suç oranlarının artmasından bıkan 40 yaşındaki Muhammed Ayad-Zeddan, FN’nin göçmen karşıtlığıyla ilgilenmediğini, FN’li belediye başkanını yerel polis gücünü artırdığı için desteklediğini söylüyor.

FN’in artık tek “günah keçisi” radikal İslâm ve bu harekâtın mağdurları hangi ırk ve sosyal konumda olursa olsun haklarına sahip çıkıyordu.[202]

Bu kadarla sınırlı değil; ırkçılık tüm toplumsal yapıyı da doğrudan etkiledi, etkiliyor.

• Fransa’da Yahudi karşıtı faşistlerden sonra Vatikan da İsa peygambere hakaret ettiği gerekçesiyle Romeo Castellucci’nin “Tanrı’nın Oğlunda Çehre’nin Tanımı” başlıklı oyununun yasaklanmasını istedi.[203]

• Calais kentindeki yaklaşık 6 bin kişinin kaldığı mülteci kampında insanlık dışı uygulamalar devreye girdi.[204]

• Liman kenti Calais’te mültecilerin kurduğu ve Fransız yetkililerin “bataklık” olarak nitelendirdiği kampı yıkmak için polis, müdahalede bulunmuştu. Yıkımla ilgili tablo netleşti. Yaklaşık 6 bin mültecinin kaldığı çadırlar ve barakalar buldozerlerle yıkıldı. Eşyalar çöpe atıldı. Danıştay kararı olmadan yıkıma gelen polise tepki gösteren bazı mülteciler, kaldıkları çadırları ateşe verdi.[205]

• Paris’in güneyindeki Evry kasabasında 26 Ağustos 2012 günü 70 Roman’ın yaşadığı bir kamp polis tarafından boşaltıldı.[206]

• Nice ve Saint-Etienne-du-Rouvray terör saldırılarından sonra Fransa’nın Akdeniz sahillerinde bulunan birçok belediyenin Müslüman kadınların giydiği Burkiniye yönelik yasakları inanılmaz boyutlar aldı. 30’a yakın sağcı ve solcu belediye başkanları plajlarda burkini yasağını getirirken Başbakan Manuel Valls’ın bunlara açıktan destek çıkması ve Korsika’da bir plajda büyük bir linç girişiminin yaşanması, Nice şehrinde sadece başını örten bir kadının herkesin önünde polisler tarafından üstünü çıkartmaya zorlanması, para cezasına çarptırılması,

başka bir kadının çocukları ve polisin önünde vatandaşlar tarafından hakaretlere maruz kalmasıyla alınan güvenlik önlemlerinin toplum içinde İslâmfobinin güçlenmesinin zeminini oluşturduğunu gösteriyor.[207]

• Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesi, “helal et” tartışmalarını takip eden “İslâmi terör” korkusuyla alevlenen İslâm paranoyası yeşil sahalara da sıçradı. Narbonne’da ev sahibi takım ile Montpellier’nin Petit Bard kadın takımı arasında oynanacak maç “başörtüsü engeline” takıldı. Maçın hakeminin, kimlik tespiti için başörtülerini çıkarmalarını talep ettiği Petit Bard oyuncularını hakeme karşı çıkınca, hakem maçı iptal etti.[208]

Ve Ahmet İnsel’in, “Fransa uçurumun kenarında durdu”:[209] Gökhan Ayalp’ın, “Le Pen kaybetti ama daha da güçlendi,”[210] diye betimledikleri bugünler...

Yine Ahmet İnsel’in, “Fransa’da aşırı sağ normalleşirken”[211] notunu düştüğü süreçle birlikte; ülke her yönüyle alışılmadık bir seçim sürecini geride bıraktı. Kazanan Marine Le Pen faşizmine karşı Emmanuel Macron’da yansımasını bulan neo-liberalizm oldu. Aşırı sağcı Le Pen’in ayak seslerinin tedirginlik yarattığı, ‘merkez siyaset’in çöktüğü ülkede “ne sağcıyım ne de solcu” diyen Macron, Fransız sermayesinin ve Avrupalı egemenlerin de açık desteğiyle ipi önde göğüsledi.

‘Neues Deutschland’a göre, Le Pen şahsında vuku bulan aşırı sağın/ neo-faşizmin geriletilmesi önemli ancak, ortada şimdi “veba mı, kolera mı” ikilemine takıldı![212]

2002 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Chirac’ın “Bir faşistle asla diyaloga oturman” diyerek TV’ye birlikte çıkmayı reddettiği dönemin Elysée adayı baba Le Pen’e radikal biçimde sırt çevirmesine karşın; Macron, Le Pen II ile karşılıklı konuşmayı kabul etmişti.

Bunu yapmasının nedeni, aradan geçen 15 yılda Le Pen familyasının temsil ettiği fikirlerin Fransız toplumu içinde artık reddedilmeyecek biçimde yol alması ve meşrulaşmasıydı. Bu “meşrulaşmayı” Sarkozy dönemi ve o dönemde açıkça yaşanan demokrasinin çürümesi sağlamıştı.

Aktör Gerard Depardieu yapılacak tercihi “Macron o kadar renksiz ki, bir yumurta akından farksız” diyerek tanımlıyordu: “Macron’un sesi bana ulaşmıyor. İçime işlemiyor. Kaskatı bir tip. Onu tanımıyor ve anlamıyorum. Yüzeyinde olandan başka bir şey görmüyorum.”[213]

Yine Gérard Depardieu, “Fransa bugün dilini yutmuş, sağır ve tırsmış bir ülkedir” sözleriyle tanımladığı vatanını, “1941’de Hitler’e kendisini teslim eden ülke gibi tıpkı” diyerek eleştiriyor: “Fransa dünyayı bugün de panjurları indirilmiş bir pencerenin ardından izliyor.” Ve Fransa’nın taa Fransız ihtilalinden bu yana bir ulusal bayrak misali taşıyarak savunduğu “özgürlük, eşitlik, kardeşlik” değerlerinin iflas ettiğini söylüyordu.[214]

V.2.4) DİĞERLERİ

Diğerlerine gelince!

Mesela İngiltere...

Başbakan David Cameron, Fransa’dan ülkesine “sürü hâlinde geçmeye çalışan göçmenleri başarılı olmaları durumunda geri göndereceklerini,” söylediği[215] İngiltere’de İslâmcı olduğu iddia edilen iki kişinin satırlı cinayetinin ardından, aşırı sağcılar yeniden sahneye çıktı; iki camiye saldırı düzenlendi...[216]

Bunu yanında, sığınmacılara yönelik sert uygulamalara Galler de katıldı. Cardiff’te sığınmacılara renkli bileklik takma zorunluluğu getirildi. ‘The Guardian’ın haberine göre, bölgede yaşayan mültecilerin bilekliklerini takmamaları durumunda yemek almaları yasak. Çalışmalarına izin verilmeyen sığınmacılar, üç öğün yemek için bilekliklerini çıkarmıyor.[217]

Mesela İsveç...

Stockholm’un göçmenlerin yaşadığı yoksul semtlerinden birinde, polisin bir mahalle sakinini öldürmesiyle patlak verdiği sanılan ayaklanma başka bölgelere yayılırken polis olaylarla ilgili 7 kişiyi gözaltına aldı. Aktivistler düzenledikleri basın toplantısında polisin kendilerine “serseriler, maymunlar, zenciler” diye seslendiğini anlattı.[218]

Stockholm’un Husby mahallesindeki gençler, eğitim almalarına rağmen kendilerine kariyer şansı verilmediğini düşünüyor.[219]

Şiddet karşıtı tutumu, sosyal politikaları ve Avrupa’nın birçok ülkesinin aksine uzun yıllardır göçmenlerle barış içinde yaşayan insanları ile tanınan İsveç’te, polisin 69 yaşındaki göçmeni öldürmesiyle başlayan olaylar hızla yayılırken, yaşananlar ülkenin “görünmeyen” politikalarını da açığa çıkardı.

Vänernborg yerleşim birimindeki mülteci kampında yangın çıktı. Kimi mülteciler pencerelerden atlayarak yaralandı. Biri ağır 20 civarında sığınmacı yaralandı. Polis ‘kundaklama’ şüphesi üzerinde duruyor.

Şubat 2017 başında yayımlanan istatistikler 2016 yılında mültecilerin kaldıkları kamplarda 112 yangının çıktığını gösterdi. Bu yangınlardan 20’si yanlışlık ve kaza, 92’si ise kundaklama sonucu meydana geldi.

Ocak 2017’de de, Göteborg’da ırkçılık karşıtlarının bir lokali ile iki sığınmacı kampını kundaklayan Kuzey Direniş Hareketi üyesi 3 Nazi tutuklanmıştı.[220]

Mesela Hollanda...

Hollanda’da İslâm karşıtı kampanyalar yürüten aşırı sağcı Özgürlük Partisi (PVV) lideri Geert Wilders, Müslümanlarda sonra Orta ve Doğu Avrupalıları da hedef aldı.[221]

Mesela Belçika...

Belçika, Avrupa’da Fransa’nın ardından peçeyi yasaklayan ikinci ülke olurken:[222] ırkçı Vlaams Belang partisi kışkırtıcı kampanyalarına devam ediyor. Önceleri “Emirdağ’ın sana ihtiyacı var” sloganıyla Gent’teki Emirdağlıları Emirdağ’a geri gönderme kampanyası başlatan ırkçılar, şimdi de İslâmı hedef aldı.

İrkçı Vlaams Belang partisinin ağır toplarından Filip Dewinter’in 19 yaşındaki kızı An-Sofie Dewinter’in bikinili ve peçeli pozu yerel seçimler için hazırlanan İslâm karşıtı kampanya afişinde kullanıldı.

İrkçı Senatör Anke van Dermeersch başkanlığındaki “İslâmlaştırmaya Karşı Kadınlar” kuruluşu adına başlatılan kampanya için hazırlanan ve partinin “Bikini-peçe” adını verdiği afişte “Özgürlük mü İslâm mı? Seçim sizin” sloganı yer alıyor.

Diğer bir fotoğrafta ise tamamen siyah çarşafa bürünmüş bir kadın yer alıyor ve üzerinde “geleceğimiz” yazıyor. Kışkırtıcı afişin tepki çekmesi konusunda ise An-Sofie Dewinter “Daha önce de Müslüman gruplardan ölüm tehditleri aldığımı ve bu tehditlerden korkmadığımı” söyledi.[223]

Mesela İspanya...

İspanya’nın Ceuta şehri açıklarında 12 kişinin boğulmasıyla sonuçlanan mülteci dramında polisin ateş açtığı iddiaları gerçek çıktı. İçişleri Bakanı Jorge Fernandez, İspanyol polisinin Fas açıklarından Ceuta şehrine yüzmeye çalışan göçmenlere ateş açtığını kabul etti.[224]

Mesela Yunanistan...

Yunanistan’daki yeni ırkçılık dalgası gündem güne kabarıyor. Ekonomik kriz ve sosyal iflas noktasında olan komşu ülkede, ırkçılık artık kendisini eğitim sahasında hissettiriyor.

Yunanistan okullarındaki ırkçı dalgaya yeni örnek İmathia bölgesinden geldi. Bölgenin okullarına çocuklarını gönderen veliler, mülteci çocuklar karşıtı yeni bir kampanya başlattılar. Mülteci çocuklarının kamu sağlığı ve kendi çocuklarının sağlığı açısından tehlike arz ettiğini öne süren veliler, her türlü girişimle mülteci çocuklarının okullara girişini engelleyeceğini deklare etti. İmza kampanyası yürüten veliler, gelinen noktada her türlü seçeneğin masada olduğu vurgusunda bulunuyorlar. Bu seçenekler arasında okulların işgali de bulunmakta.

İmathia’daki velilerin kalkışması Yunanistan için ilk değil. Ülkenin birçok noktasında benzer haberler gündeme damgasını vuruyor. Bazı durumlarda, bazı veliler şiddet eylemlerine de başvurulabileceği mesajını vermekten çekinmiyorlar.[225]

Mesela Macaristan...

Mültecileri engellemek için sınırına tel örgü çeken Macaristan, “Meclisinin onayı olmadan, AB’nin Macar vatandaşı olmayan kişilerin Macaristan’da ikametine karar vermesini istiyor musunuz?” referandumuna giderken:[226] Macaristan’ın Sırbistan üzerinden gelen göçmenlere karşı tutumunu katılaştırıldı. Macar güvenlik güçleri, ülkeye giriş yapmak isteyen mültecilere göz yaşartıcı gaz ve coplarla müdahale etti.[227]

Ayrıca Roszke mülteci kampında, Macar polisinin tel örgünün arkasındaki yaklaşık 150 kişiye yiyecek fırlatması ve mültecilerin yiyeceği kapmak için verdiği mücadele görüntülendi. Macar polisi, mültecilere “hayvan” muamelesi yapmakla suçlandı.[228]

BM, Budapeşte hükümetini “katı yürekli”, “yabancı ve Müslüman karşıtı” olmakla suçladı. AB’den de uyarı gelse de:[229] mülteci göçü sorununu değerlendiren Başbakan Viktor Orban, “Müslüman mülteciler, Avrupa’nın Hıristiyan değerlerine zarar veriyor,” yanıtını verdi.[230]

Mesela Bulgaristan...

Bulgaristan’da polis veya güvenlik görevlisi rolüne soyunarak ülkeye kaçak yollardan giren göçmenleri yakalayıp sözde “gözaltına” alan “ırkçı Bulgar gönüllü göçmen avcıları”nın icraatlarından biri amatör bir kamera tarafından görüntülendi.

BTV News haber sitesinde yayımlanan görüntülerde, Türkiye sınırını kaçak yollardan aşarak Bulgaristan topraklarına giren üç Afgan göçmenin “gönüllü göçmen avcıları” tarafından alikonup ellerinin arkadan bağlanmasından sonra yere yatırıldıkları görülüyor.

Göçmenleri alıkoyan ırkçılardan birinin elindeki pala dikkati çekerken, diğer bir ırkçının da bozuk bir İngilizceyle göçmenlere “Bulgaristan yok, Türkiye’ye geri dönün” dediği duyuluyor.

Türk sınırı yakınlarındaki Yıldız (Istranca) Dağları'nda çekildiği bildirilen görüntülerin ortaya çıkmasından sonra BTV'ye konuşan Bulgar sınırından sorumlu Emniyet Müdürü Antonio Angelov, göçmenlerin bu şekilde alıkonulmasının yasadışı olduğunu söyledi.

Ancak Bulgar polisinin buna rağmen "gönüllü avcılara" hiçbir yaptırım uygulamaması dikkat çekiyor.

Bulgaristan'da daha önce de Dinko Valev adlı bir tüccar, Türkiye sınırında "göçmenleri avlamak" için devriye gezmeye başlamıştı. Valev'in sınırdaki 12 Suriyeli erkek, 3 kadın ve 1 çocuğu yakalaması, ülke genelinde "memnuniyetle karşılanmıştı".

Balkan Insight News haber sitesinin haberine göre Bulgaristan sınır polisi Türkiye sınırı yakınlarında 23 göçmeni yakalayan bir "gönüllü sınır devriyesine" ödül vermişti.[231]

Ayrıca Kırklareli'nin Demirköy ilçesinden Bulgaristan'a geçmek isteyen sığınmacıların duruma ilişkin bölgede skandal olaylar yaşanıyor. Bulgaristan tarafındaki köylerde, 16 yaşında iki genç sığınmacı kadının tecavüze uğradığı iddia edildi. İddialar arasında, çoğu Suriyeli ve Afganistanlı olan sığınmacıların Bulgaristan'daki köylerde darp edildiği, giysileri çıkarılarak ve paraları alınıp geri Türkiye'ye gönderildikleri de var. Bulgaristan hükümeti ve kolluk güçleri ise yaşananları görmezden geliyor.[232]

Yeni bir hayat umuduyla Avrupa ülkelerine gitmeye çalışan göçmenleri sınırdaki zırhlı araç, silah ve köpeklerle yakalayan Bulgar vatandaşı Dinko Valev, katıldığı televizyon programında kendisiyle övündü.

Yambol kentinde oturan 29 yaşındaki Valev, Türkiye'nin Hamzabeyli Sınır Kapısı'nın karşısındaki Bulgaristan'ın Elhovo bölgesine gelen göçmenleri iki zırhlı, bir ATV aracı ve köpekleriyle yakalıyor.

Yakaladığı göçmenlerin videolarını paylaşan Valev, her gün sınır bölgelerinde devriye çıktığını da anlatıyor. Paylaştığı bir videoda üçü kadın 16 sığınmacıyı silah zoruyla yere yatırdığı görülen Valev, "Bunların hepsi Suriyeli kaçak, Bulgaristan'a, Rusya'ya, Fransa'ya giriyorlar. Bunları ne yapacağımı bilmiyorum" diyor.

Bulgaristan'da televizyon programlarına katılarak göçmenleri nasıl yakaladığını ballandırarak anlatan Valev, "Yaptığım işi 'en basit hâliyle bir sportif faaliyet olarak adlandırabiliriz, kimse de bir sporcuyla şiddetsever olarak tanımlayamaz" diye konuştu.

Katıldığı bir televizyon programında oldukça eleştirilen Valev'e, "Yaptığının suç olduğunu biliyor musun? Onlar ülkelerinden savaş olduğu için kaçıyor. Eğer yakalamak istiyorsan polis olmalıydın" denilirken, Valev de kendisini "Süper kahraman" olarak gördüğünü söyledi.[233]

Mesela Avusturya...

Gökhan Uysal'ın, "Avusturya'da bir 'hortlak' dolaşiyor: Faşizm!"[234] notunu düştüğü coğrafyada İkinci Dünya Savaşı'ndan beri ilk defa merkez adayların ikisi de başkanlık yarışında ikinci tura kalamadı, aşırı sağ yüzde 38 aldı.

Seçimin ardından bir açıklama yapan Özgürlük Partisi lideri Heinz-Christian Strache "Siyasette yeni bir çağ başlıyor. Bugün Avusturya'nın siyasi tarihini değiştiriyoruz" dedi. Özgürlük Partisi, göçmen karşıtlığının yanı sıra, kıtadaki diğer aşırı sağ partiler gibi Avrupa karşıtı (Avroskeptik) ve İslâm karşıtı politikalara da sahip.[235]

Mesela İtalya...

İtalya'da ırkçı saldırıya uğrayıp komaya giren Emmanuel Namdi adlı Nijeryalı mülteci tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti. Fermo şehrinde 9 Temmuz 2016'da meydana gelen olayda 35 yaşındaki saldırgan, Namdi ve eşini önce sözlü taciz edip ardından adamı bir demirle darp etmişti. 2016 Eylül'ün de ülkelerindeki Boko Haram teröründen kaçıp İtalya'ya giderek iltica başvurusunda bulunan Nijeryalı çiftin göç yolundayken de bebeklerini kaybetmişlerdi.[236]

Mesela İsviçre...

İşsizlik oranı yüzde 2.8'lerde seyreden İsviçre'ye 2012 yılında 140 binden fazla Avrupalı göçmen geldi. Bu sayı 2011 yılına oranla yüzde 6'lık artış anlamına geliyor. Gelecek kaygısına düşen Avrupalılar, bugünlerde İsviçre'yi gözüne kestirdi. Onlar burada kendilerine göre bir iş olduğuna inanıyor. Fakat İsviçrelieler aynı fikirde değil. Avrupalı göçmenleri İsviçre'de istemiyorlar.[237]

VI) BİRKAÇ SATIR

İslâmcı "ucuz" yaklaşımları[238] bir kenara bırakarak diyeceklerimi tamamlıyorum...

Olağanüstü faşizm burnunuzun dibindedir; kapitalizm tarafından sıradanlaştırılarak olağanlaştırılmıştır.

Unutmayın: Faşizmden farklı olduğu varsayılan bir "otoriterlik" Avrupa'da, ABD'den Filipinler'e, enerjisini neo-liberalizme, küreselleşmeye, düzenin seçkinlerine güvenlerini kaybeden halktan alarak (faşist hareket de öyleydi) yükseliyor.

Karizmatik bir siyasetçi, bu enerjiyle, seçimleri kazandıktan sonra yasama, yürütme ve yargıyı kendi elinde toplamaya, medyayı denetimi altın almaya, muhalefeti, devletin denetleme-dengeleme organlarını etkisizleştirmeye başlıyor (faşist lider, hareket de öyle yapmıştı). Bu süreçte, “bize” yabancı bir “öteki”ni hedef alan nefret ve şiddet işlevsel oluyor (faşizmde de öyleydi).

“Yeni otoriterlik” savına göre, bir kişinin (Victor Orban, Donald Trump, Tayyip Erdoğan olabilir) otoriter eğilimlerine karşı, demokrasiyi savunmamız gerekiyor. Ancak, “bir kişinin otoriter eğilimlerine” odaklanan bakış, o kişiyi, o eğilimleri uygulama noktasına taşıyan, orada tutan özgün toplumsal hareketi, tarihsel koşulları göremiyor. Savunmamız istenen “demokrasi” de oldukça sorunlu.

Demokrasi, eşit, özgür insanların, kendi kendilerini -seçtikleri temsilciler aracılığıyla- yönetmesi demek. Ya seçilenler seçildikten sonra, seçenlerin değil de başka çıkarları, ya da kendi çıkarlarını ön plana koymaya başlarsa? Demokrasilerde, bu soruna çare olarak, devletin, seçilmemiş ama seçilenlerin verdikleri sözlere (üzerine yemin ettikleri yasalara) bağlı kalmasını sağlayacak denetleme, dengeleme organları, güçler ayrılığı modeli var.

Ancak dengeleme, denetleme organları, belli tarihsel koşullarda şekillenmiş değişken bir siyasi ekonomik yapıyı (kapitalizmi) korumayı amaçlayan yasaların, ideolojik-kültürel ortamın belirleyiciliği altında işliyor. Örneğin, kapitalizmin bir kriz yönetme rejimi olarak noliberalizmle, eşitlik ve özgürlük kavramlarının içeriği, farklı kimliklerin piyasa ilişkileri içindeki eşitliği ve piyasa ilişkilerine katılma özgürlüğü olarak, yeniden tanımlanmıştı. Böylece çalışanların hakları ve özgürlükleri, bir önceki büyüme dönemine kıyasla belirgin biçime gerilemişti.

“Demokrasiye” kuşkuyla bakmak için başka nedenler de var. Örneğin yasalar önündeki eşitlik, ekonomik kaynaklara, servete, bilgiye ulaşma olanakları arasındaki farkların etkisiyle pratikte anlamını yitiriyor. Çoğunluk, kendisini yönetecek olanları özgür bir ortamda seçiyor olsa bile, bunları her zaman, ekonomik kaynaklara, bilgiye ulaşma, bilgiyi üretme (üniversite, dini kurumlar, medya vb...) kapasitesi yüksek, çoğu kez siyasi partilerde örgütlenmiş bir azınlık içinden seçiyor. Ekonomik kaynakların yönetimi, dağılımı söz konusu olduğunda bu azınlık, her ekonomik kriz döneminde, ekonomik kaynakları kapitalizmi ve kendisini korumakta kullanırken, krizin mali yükünü çoğunluğun üstüne, ya sosyal hizmetleri kısararak, ya da vergileri artırarak yıkmaya başlıyor. Bu çoğunluktan alıp azınlığa verme pratiğine yönelik itirazlar da, medyanın yardımıyla yaratılan, “yoksa her şey çöker” (sonra, Naziler, Hiroşima, iç savaş, terör vb.) korkusuyla, düzenin işleyişine ilişkin açıklamalara yönelik şüpheler de, düşünmeye vakit bırakmayan, eğlence endüstrisinin, tüketim kültürünün ürünleriyle, iş güvensizliği- borç kısıkağı altında etkisizleştiriliyor.

Böylece, demokrasi, pratikte (Peter Sloterdijk’in kimi kavramlarını ödünç alırsak) azınlığın yönetiminin, (oligocracy), “mali çıkarların yönetiminin” (fiscocracy), “korkunun yönetiminin (phobocracy) adı oluyor. Çoğunluk da, bu duruma itiraz ederken, seçkinleri (oligocracy) ve medyayı (phobocracy) hedef alan, bilgiye değil kanaatlere dayanan kolay çözümleri öneren “yeni otoriter” liderlere yöneliyorlar.

Gerçekten de otoriter liderlerin gücü halktan geliyor; peki, Brecht’in sorduğu gibi “Halktan gelen bu güç nereye gidiyor?": Demokrasi görüntüsüyle gizlenen “oligokrası”nin de gerisine, gittikçe ağırlaşan totaliter bir “otokrasiye” (faşizme) doğru.

Öyleyse, ya “oligokrası” (demokrasi), ya “faşizm” seçeneklerini reddedip, “oligokrası”nin görüntüsü olmayan bir başka demokrasinin yaşayabileceği bir başka toplumu amaçlamak gerekiyor.[239]

Bu ise dünyanın her yerinde, eşitliği, özgürlüğü, kardeşleşmeyi savunan sömürü ve tahakkümü ortadan kaldırmayı hedefleyen, emek eksenli siyaset yani enternasyonalist sosyalizm bayrağının yeniden yükseltilmesi ile mümkün olabilir ancak...

30 Kasım 2017 20:16:59, İstanbul.

NOTLAR

[*] Newroz, Ocak 2018... 16 Aralık 2017 tarihinde İstanbul Özgür Üniversite’de yapılan konuşma...

[1] Jean-Louis Aubert.

[2] Aslı Aydıntaşbaşı, “Her Yerde Aynı Dalga”, Cumhuriyet, 17 Ağustos 2017, s.11.

[3] Güray Öz, “Aşırı Sağın Arkasında...”, Cumhuriyet, 29 Eylül 2017, s.7.

[4] “Savaş, faşizm ve sosyalizm, aynı topraktan beslenebilir. Faşizm ve savaş tarafından yaratılan bataklık, aynı zamanda sosyalizm için de bir olanaktır.” (Aydın Çubukçu, “Savaş ve Faşizm”, Evrensel, 9 Aralık 2015, s.11.)

[5] V. İ. Lenin, Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, Çev: Cemal Süreya, Sol Yay., 1969.

[6] Ernest Hemingway, “Faşizm Bir Yalandır”... <https://www.insanokur.org/fasizm-bir-yalandir-ernest-hemingway/>

[7] Fikret Başkaya, “Şeriat Soslu Neo-Faşist Tirmanışı Durdurmak!”, Cumhuriyet, 21 Ağustos 2017... http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/808253/Seriat_soslu_neo-fasist_tirmanisi_durdurmak_.html

[8] George Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe, Çev: Ali Özer-Seçkin Cılızoğlu, Evrensel Basım Yayın, 2005.

[9] Sigmund Freud'un ifadesiyle, "Narsisizmin çok özel bir türü de; Roma Sezarları, Mısır Firavunları, diktatörler gibi çok güçlü kişilerde bulunan türüdür. Bu insanlar adeta nefes alıp yürüyen yeryüzü tanrıları gibidirler kendi gözlerinde. Yaşam ya da ölüm gibi önemli doğa olaylarına bile bir tek cümleyle karar verebilmekteydiler. En büyük korkuları güçlerini kaybetmeleri, ölüm, etraflarındaki herkesin kendilerine düşman olmasıydı. Güçlerinin ve şehvetlerinin bir sınırı yokmuş gibi davranmaya çalışırlar, sayısız insan öldürüp, sayısız şatolar kurarlardı. Varlıklarının kendilerinin de çözemediği sorununu insan değilmiş gibi çözmeye çalışsalar da aslında durumları düpedüz deliliktir. Dış dünya 'ben' olmadığı için, narsisist kişi dış dünyayı anlayamaz/algılayamaz ve bu durum kişide korku yaratır. Diktatör gitgide daha yıkıcı, daha yalnız ve korkak olur.

Narsisistik kişilik bozukluğu olan kişiler, başkalarının düşünce ya da isteklerine gereken ilgiyi gösteremeyen kişilerdir. Plan ve hedeflerine ulaşamadıklarında, gereken ilgiyi göremediklerinde aynı Narkissos gibi erirler, çökerler. Başkalarının hakkına saygı göstermeden ve gerçeklerle bağdaşmasa bile daima kendilerini haklı göstererek ve o hedefi, gerekli emeği vermeden bile hak etmiş sayarak en önde, en gözde ve tek olmak isterler. Kendilerini başkalarının yerine koyamaz ve başkalarını anlayamazlar. Sanki her şey sadece kendileri için vardır ve ne olursa olsun her şeyin kendi amaçlarına hizmet etmesi gerekir. Başkalarının fikir ve hareketleri kendi amaçlarına hizmet ediyorsa vardır, aksi hâlde bu fikir ve hareketler tahammül edilemez düşüncelerdir. Gerçekle bağdaşmayan, başkalarının zararına olup sadece kendi çıkarlarına uygun, kendi plan ve hedeflerine hitap eden maddi ve manevi kazanç sağlayabilecek plan ve hedeflerine ulaşamadıklarında öfkelerine hâkim olamaz, saldırganlaşır, çöker, hatta ağır psikotik tablolara girerler."

[10] "Neo-liberal Kapitalizmde Demokrasi ve Faşizm-4: Faşist Diktatörlük Nedir, Hangi Koşullarda, Nasıl Ortaya Çıkar?" 2 Nisan 2017... <http://devrimciproletarya.net/neo-liberal-kapitalizmde-demokrasi-ve-fasizm-4-fasist-diktatorluk-nedir-hangi-kosullarda-nasil-ortaya-cikar/>

[11] "Milliyetçilik, kendini aldatmayla karışık bir iktidar açlığıdır. Her milliyetçi dürüstlükten en aleni şekilde sapmaya muktedirdir ama aynı zamanda -kendinden büyük bir şeye hizmet ettiğinin bilincinde olduğundan- haklılığına sarsılmaz bir güven duyar." (George Orwell, Faşizm Kehanetleri, Çev: Aylin Onacak, Sel Yay., 2016.)

[12] Siyasal İslâmın da faşizmin bu özgün dinamiğini anımsatan özellikleri olduğunu görüyoruz. Bu dinamiğin içinde, siyasal İslâmın projisinin şeriatı dayalı bir yaşamı topluma dayatmaya ilişkin totaliter özellikleri, kendisinden olmayanlara, kadınlara, LGBT hareketine karşı düşmanca, hatta saldırgan tutumu kısa sürede İslâmofaşizm kavramını yarattı. (Ergin Yıldızoğlu, "Tuz Kokarsa", Cumhuriyet, 27 Ekim 2016, s.9.)

[13] Zahit Atam, "Faşizm Üzerine Kısa Notlar...", Birgün, 3 Ekim 2016, s.15.

[14] İsmael Hossein-Zadeh, "Kapitalizmi Aklamak İçin Faşizmi Çarpıtmak"... <http://ozguruniversite.org/2016/06/28/kapitalizmi-aklamak-icin-fasizmi-carpitmak-prof-ismael-hossein-zadeh/>

[15] "Neo-liberal Kapitalizmde Demokrasi ve Faşizm-4: Faşist Diktatörlük Nedir, Hangi Koşullarda, Nasıl Ortaya Çıkar?" 2 Nisan 2017... <http://devrimciproletarya.net/neo-liberal-kapitalizmde-demokrasi-ve-fasizm-4-fasist-diktatorluk-nedir-hangi-kosullarda-nasil-ortaya-cikar/>

[16] "Varlığım Türk varlığına armağan olsun," diyen zihniyet de aynı faşist zihniyetin bir uzantısıdır.

[17] Mussolini'nin bu görüşleri, 1930'larda Kemalist T. "C"nin "sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir kitleyiz" söyleminin de kaynağını oluşturur, tıpkı aynı yıllardaki İş Yasalarının da faşist İtalya'dan kopyalanmış oluşundaki gibi.

[18] Oktay Baran, "... 'Güçlü Devlet' ve Faşizm", 25 Haziran 2016... <http://marksist.net/oktay-baran/guclu-devlet-ve-fasizm.htm>

[19] Pınar Öğünç "Prof. Dr. Melek Göregenli ve Prof. Dr. Nilgün Toker Hâlâ Ders Veriyor", Cumhuriyet, 17 Ocak 2017, s.7.

[20] Ulus Baker'in de dediği gibi, "Muhafazakârlığı harekete geçiren duygular ve tutkular geçmişin değerlerinin korunmasına, ayakta tutulmasına yönelik olmaktan çok, geleceğe yöneliktir. Muhafazakâr, özellikle modern çağın insanıdır; eski, 'geleneksel' denen toplumlarda 'muhafazakâr' yoktur. Bunun nedeni ise çok kolay anlatılabilir: gelenek, eğer gerçekten gelenekse, zaten kendini koruyacak güce sahiptir ve insanların onu korumak, muhafaza etmek için beyinlerini zorlamaya çok ender durumlarda ihtiyaçları olur. Muhafazakârlık, ancak gelenek ortadan kalkarak tarihsel bir hayal perdesinin arkasında kaldığı andan itibaren mümkün olan duygusal bir yaşantıdır.

Muhafazakâr, geçmişe yönelik değildir, geleceğe yöneliktir: Yani çocuklarım, toplumum, gelecekte de benim yaşadığım gibi, benim arzuladığım gibi yaşasınlar ister. Bugüne kadar, geçmişin değerlerini korumak, ataların mirasını savunmak çok kolay ırkçılığa ve faşizme yol açan tutkulara dönüştüyse, bunun nedeni, bir muhafazakârın kafasındaki geleneğin büyük bir kısmının devlet, aile, vatan, ülke, millet, halk gibi görece terkiplerden oluşmasıdır."

[21] Mine Söğüt, "Önce Hangisini Yıkmalı? Devleti mi, Ahlâkı mı?", Cumhuriyet, 17 Kasım 2017, s.11.

[22] "1932'de Almanya'da Komünist Partisi'nde en uçta duran grupları da kapsayan birtakım muhalefet akımları, faşizmin büyük burjuvazi üzerinde küçük-burjuvazinin diktatörlüğünü kurduğunu ileri sürdüler. Bu yanlış bir varsayımdı ve ister istemez yanlış bir siyasal yönelime yol açmıştır. Bütün 'sağcılar'ın yazılarında buna rastlamak mümkündür. Bununla ilgili olarak, başka bir tanıma karşı da sizi uyarmak isterim. Faşizmden 'Bonapartizm' diye söz edildi miydi dikkatli olun... Bu Troçkistlerin temcit pilavı gibi ikide bir öne sürdükleri bir savdır ve Marx (18. Brumaire vb.) ile Engels'in bazı sözlerinden çıkarılmıştır. Ne var ki, Marx ve Engels'in kapitalizmin o gelişme döneminde geçerli olan çözümlenmeleri, bugün emperyalizm çağına mekanik olarak uygulanınca yanlış olmaktadır.

Faşizmin 'Bonapartizm' olarak tanımlanmasından nasıl bir sonuç çıkar? Çıkan sonuç şudur: Egemen olan burjuvazi değil, burjuvazinin elinden iktidarı zorla almış olan Mussolini ve generallerdir. Troçki'nin Brüning Hükümetini tanımlama biçimini anımsayın; "Bonapartist bir hükümet." Troçkistler faşizmi öteden beri bu biçimde anlayagelmışlerdir. Bunun kökü nedir? Kökü faşizmi burjuvazinin diktatörlüğü olarak kabul etmemektir. Faşizm, yani burjuvazinin açık diktatörlüğü niçin bugün, tam bu dönemde ortaya çıkmıştır? Bu sorunun yanıtını Lenin'in kendisinde bulabilirsiniz:

Emperyalizmin ekonomik özelliklerini biliyorsunuz. Lenin'in verdiği tanımı da biliyorsunuz. Emperyalizmin özellikleri: 1) Üretim ve sermayenin yoğunlaşması, ekonomik yaşamda kesin rolü oynayan tekellerin oluşması; 2) Banka sermayesi ile sanayi sermayesinin birleşmesi ve finans kapitale dayanan bir mali oligarşinin doğuşu; 3) Sermaye ithâlinin taşıdığı büyük önem; 4) Uluslararası kapitalist tekellerin ortaya çıkması, ve son olarak, büyük kapitalist güçler arasında (artık tamamlanmış gözyle bakılabilecek olan) dünyanın paylaşımı.

Emperyalizmin özellikleri bunlardır. Bu özelliklere dayanarak, burjuvazinin bütün siyasal kuramlarının gerici bir dönüşüme uğrama eğilimi vardır. Bunu da Lenin’de bulacaksınız. Bu kurumları gerici kılmaya doğru bir eğilim vardır, ve bu eğilim, faşizm ile en tutarlı bir biçime girer. Neden? Çünkü, sınıf ilişkileri ve kapitalistlerin karlarını koruma gereksinimleri karşısında, burjuvazi işçiler üzerinde ağır baskı uygulamasını mümkün kılan biçimleri bulmak zorundadır. Üstelik, tekeller, yani burjuvazinin öncü güçleri yoğunluklarının en yüksek derecesine erişir ve eski yönetim biçimleri bunların genişlemelerine engel olur. Burjuvazi kendi yarattığı şeylere karşı cephe almak zorunda kalır, çünkü bir zamanlar onun gelişmesine etken olmuş olan şey bugün kapitalist toplumun korunması yolunda bir engel hâline gelmiştir. Burjuvazinin gerici bir niteliğe dönüşmek ve faşizme başvurmak zorunda kalışının nedeni budur.” (Palmiro Togliatti, Faşizm Üzerine Dersler, Çev: Yüksel Demirekler-Şiar Yalçın, Bilim ve Sosyalizm Yay., 4. Baskı, s.25-26.)

[23] Wilhelm Reich, Faşizmin Kitle Psikolojisi, Çev: Yüksel Pazarkaya, Cem Yay., 2014, s.49.

[24] “Kesin inancı; kendi siyasi, dini, felsefi inancının ‘mutlak gerçek’ olduğuna, bunu başkalarına zorla uygulamak gerektiğine bağnazca inanır. Hiç şüphesi, hatta merakı bile yoktur. Bu yüzden, okumuşlarında bile cehalet havası sezilir.

‘Düşman’ onun için bir ihtiyaçtır. Çünkü ancak tehlikeli ve acil bir ‘düşman’ın varlığı onun kafasındaki ak-kara şablonuna uyar. Bağnazlık ve paranoya birbirini tamamlar. Öyle bir ‘düşman’ ki, ‘her şeye kadir ve her yerde hazır’ olmalıdır. Her yere sızan, sinsi planlar yapan, bizleri uyutan, bizden akıllı düşmanlar!

İdeal bir düşmanın yabancı olması gerekir, yerli düşmanın yabancı soydan geldiği iddia edilmelidir...” (Eric Hoffer, Kesin İnançlılar, Çev: Erkül Günür, Plato Film Yay., 3. Baskı, 2011.)

[25] Adolf Hitler, aktaran: Daniel Guerin, Faşizm ve Büyük Sermaye, Suda Yay., 1975, s. 91-93

[26] Adolf Hitler, aktaran: Wilhelm Reich, Faşizmin Kitle Psikolojisi, Çev: Yüksel Pazarkaya, Cem Yay., 2014, s.100.

[27] Wilhelm Reich, Faşizmin Kitle Psikolojisi, Çev: Yüksel Pazarkaya, Cem Yay., 2014, s.120.

[28] Adolf Hitler, aktaran: Wilhelm Reich, Faşizmin Kitle Psikolojisi, Çev: Yüksel Pazarkaya, Cem Yay., 2014, s.120.

[29] “KPD MK, tüm işçi örgütlerine gönderdiği 30 Ocak tarihli Hitler rejimine birlikte karşı koyma çağrısından, daha aynı gün SPD yönetimini haberdar etti. SPD yönetimi, birçok SPD üye ve taraftarının istekleriyle uyuşan bu eylem birliği çağrısını reddetti. Parti yönetimi, bu tutumla, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin yaşam çıkarlarıyla olduğu gibi, 1933’ün 30 Ocak günü Reichstag grubuyla birlikte kararlaştırıp, ertesi gün yayınladığı çağrısıyla da çelişkiye düşüyordu. Bu çağrıda Hitler hükümeti ‘büyük kapitalist ve büyük tarım tekellerinin gerici bir hükümeti’ olarak tanımlıyordu: ‘Günümüz, bütün çalışan halkın, birleşmiş düşmana karşı birlikte mücadelesini talep etmektedir. Gücümüzün son noktasına kadar hazırlanmamızı istemektedir. Biz, mücadelemizi Anayasamızın ışığında yürüteceğiz. Halkımızın Anayasa ve yasalarda yer alan toplumsal ve siyasal haklarını, her türlü saldırıya karşı, tüm araçları kullanarak koruyacağız’. Nihai mücadele için, ‘bütün güçler’ seferber edilmeliydi. Bu cümleleri birçok sosyal demokrat işçi, çok yakında parti yönetiminin vereceği bir işaretle başlayacak olan ‘nihai mücadeleye’ hazırlanma emri olarak değerlendiriyordu.

Komünistlerle sosyal demokratların birlikte düzenledikleri birçok miting ve gösteride, birleşik cephe, genel grev çağrılan vurgulanırken 31 Ocak günü SPD Parti yönetimi, Parti komisyonu ve Reichstag grubu ile birlikte Demir Cephe yönetimi de toplandı. Rudolf Breitsched Parti yönetiminin sözcüsü olarak yaptığı ilk konuşmada, Hitler’in ‘Şansölye olarak tanınmasının kendi üyeleri ve sendikalar arasında endişe yarattığını söylüyordu. Breitsched’e göre işçiler şunu bilmek istiyordu: ‘Acaba parti ve sendikalar bazı görevleri üstlenmeye hazır mıydılar?’ İşçiler yığın grevleri talep edebilirlerdi. Breitsched ‘Büyük ve parlamento dışı bir eylemin zamanı gelmiş midir?’ diye soruyordu, sonra da bu soruyu olumsuz yönde cevaplıyordu. Eğer Hitler Anayasa’nın sınırları içinde kalırsa, bu hükümet, ‘doğal olarak anayasal hukuk hükümeti’ olacaktı. ‘Anayasa ihlâlini önlemek için’ Her şeyi yapmak zorunluymuştu. Breitsched, KPD ile ortak eylemler konusunda müzakere yapmayı reddediyordu. ‘Hazır olmak her şeydir!’ diye açıklıyordu. Hitler’den sonraki ‘çalışan halkın hükümetinin’ geleceği karar saati için hazır olunmalıydı, ‘bu karar saati için güçler toparlanmalıdır... çağrılacağımız an- da hazır olmak için her şeyi yapmak zorundayız.’ Parti’nin iki başkanından biri olan Otto Wels de bu toplantıda şu görüşü öne sürüyordu: ‘5 Mart günü yapılacak olan Reichstag seçimleri, Nazi Partisi lehine sonuçlanırsa; ama SPD için de iyi bir sonuç getirirse, politik durumu bir genel grevle değiştirmek yolu denenmelidir.’ SPD’nin diğer Başkanı Hans Vogel de şöyle diyordu; ‘Bir işaret verilecektir.’

Bu toplantıda SPD’nin yönetici organları KPD ile müzakere yapılmamasını karar altına alıyorlar, aynı zamanda, sanki bütün sorun sadece ‘son darbeyi vurmak için doğru zamanı beklemek gerektiği’ olduğu intibasını uyandırıyorlardı. Demir Cephe yöneticileri bu bilgilerle kendi bölgelerine döndüler. Sosyal Demokrat merkez organı Vorwaerts’de bekleme durumuna girilmesini destekledi. Bu gazetede, 31 Ocak’ta yayınlanan bir makalede, işçi sınıfının barikatları aşmaya hazır olduğu yazılıyordu. Bir başka makalede ise bunun tersi vurgulanıyordu: ‘Şu sıralarda yapılacak olan bir genel grev, işçi sınıfının bütün cephaneleri düşüncesizce ateşe atmak olacaktır.’

SPD’nin sağ yöneticileri, Hitler hükümetini, geçmiş hükümetler gibi anayasal olarak değerlendiriyorlardı. Bu hükümetin yakında ‘iflas edeceği’ varsayımıyla yola çıkıyorlardı. Burjuva-kapitalist devletin temelleri üzerine duruyorlar ve militan anti-komünizme sarılıyorlardı. Böylece sağ sosyal demokrat liderler, acizliğiyle faşist diktatörlüğün kurulmasını mümkün kılan Weimar Cumhuriyeti zamanında izlemiş oldukları, oportünist politikayı sürdürüyorlardı. Şimdi de işçi sınıfının çıkarına bir politika sürdürmüyorlar, kendilerini faşist burjuva parlamentarizminin merhametine, aynı zamanda SPD üye ve taraftarlarını da avuttukları legalcilik hayallerine terk ediyorlardı. Önceden olduğu gibi, emperyalizme karşı değil, aslında KPD’ye karşı mücadele ediyorlardı. Davranışlarının nedeni kökeninde emperyalizme ve oportünizme bağımlılıkta yatıyordu. Böylece, SPD’nin sağ liderleri, sınıfsal pozisyonları gereği, hem demokratik haklarının korunması için, hem de faşist rejimin gerçek bir seçeneği olarak, örgütlenme ve yönetme yeteneğinden yoksun olduklarını kanıtladılar. Partilerinin mücadeleye hazır üye ve taraftarlarını frenlediler ve işçi sınıfının eylem birliği ile genel grevi engellediler. Mücadele için kendilerini zorlayan Demir Cephe taraftarlarını, sosyal demokratları, gönüllüleri ve sendikalıları sık sık ‘seçim’le oyaladılar. Parti yönetimi bütün güçleri faşist diktatörlüğün yıkılışı için harekete geçirmek yerine, SPD üye ve taraftarlarını, 2 Şubat 1933’teki çağrısıyla; Reichstag’ın dağılmasından sonra büyük toprakların kamulaştırılması, ağır sanayiinin devletleştirilmesi gibi gerçekçi olmayan konuları ortaya atarak, başka yöne kanalize etti. Sosyal demokratlar, 31 Ocak’taki toplantıdan sonra bir araya gelerek ilerideki mücadele biçimleri ve yönetimi için kararlar aldıkları parti binalarından evlerine geri döndüler.

En büyük sendikal örgüt olan ADGB’nin (Alman Genel Sendikalar Birliği) Birleşik Komisyonu da SPD’nin yönetici kademeleri gibi, işçi sınıfının bekleme durumunda olduğu ve faşizme karşı etkili, birleşik mücadele önerisinin reddedilmesi yolunda

karar aldı. ADGB 30 Ocak'ta üyelerine yayınladığı bir bildiriye, 'Anayasa ve halkın haklarını ciddi anlamda, etkili biçimde savunabilmek için ilk koşul, soğukkanlı ve ağırbaşlı olmaktır. Kendinizi acelecilikten ve bu yüzden zarar verebilecek bireysel eylemlerden koruyun' şeklinde bir istekte bulunuyordu. Birleşik Komisyon'un 31 Ocak'taki toplantısında da sendikaların mücadeleye hazır olmaları kararlaştırılıyordu. Birlikte hareket etme konusundaki tutumları gerekçeleri kavranabilecek, ama yanlış olan bir tutumdur. Sendika liderleri, 'sendikaların ani heyecanlarla harekete geçmelerinin, işçi sınıfının çıkarlarına zarar vereceğini' iddia ediyorlardı. Böylece, milyonluk bir örgütü Hitler hükümetini yıkmak için seferber etme yerine, pasifliğe mahkûm ettiler. (Klaus Mammach, Hitler İktidarın Karşı Anti-faşist Mücadele, Çev: Coşkun Kartal, Bilim Yay., 1979, s.16-17-18-19-20.)

[30] Mark Oliver, "Adolf Hitler'i Seçimle İktidara Taşıyan Sürecin 10 Kritik Adımı"... <https://www.insanokur.org/adolf-hitleri-secimle-iktidara-tasiyan-surecin-10-kritik-adimi/>

[31] Gülhan Dildar, "Faşizm ve Kitle Psikolojisi", 15 Mart 2017... <http://marksist.net/gulhan-dildar/fasizm-ve-kitle-psikolojisi.htm>

[32] Işıl Özgentürk, "Alman Halkı Hitler'i Arzu Etmıştır", Cumhuriyet, 19 Şubat 2017, s.13.

[33] Söz konusu hâle ilişkin olarak, "Hitler'in iktidara gelmesinden kısa bir süre sonra, Martin Heidegger'in Nazi partisine kaydolduğunu ve onun heyecanlı umutlar beslediğini teyit edebiliriz. Onun Almanya'ya ilişkin ilk etaptaki bakışı şöyle idi: 'Alman halkı şimdi kendi özünü yeniden keşfetmenin ve kendisini, büyük bir kadere yarışır kılmanın eşiğindedir'. Ülkenin Birinci Dünya Savaşı'ndaki yenilgisinden sonra, o, Alman halkının bir zafer rönesansı yaşayacağını ve dünyayı felaketten kurtaracağını düşündü, her şeyden önce Bolşevizm'den..." ("Prof. Dr. Domenico Losurdo Yazdı: Heidegger'in Kara Defterleri O Kadar Şaşırtıcı Değil!", 14 Nisan 2017... <http://www.xn--yenidenatlm-7zbb.com/domenico-losurdo-yazdi-heidegger-in-kara-defterleri-o-kadar-sasirtici-degil/2602/>)

[34] Hannah Arendt, Kötülüğün Sıradanlığı-Eichmann Kudüs'te, Çev: Özge Çelik, Metis Yay., 2009.

[35] Devlet Başkanlığı Dairesi makamının başında bulunan ve Paul von Hindenburg'u Adolf Hitler'i Başbakan olarak atamaya ikna eden ilk isimlerdendi!

[36] "Nazi Rejimi Nasıl İnşa Edildi?", 1 Mart 2017... <http://halkinkurtulusu.net/?p=8855>

[37] Adolf Hitler, aktaran: Ataç Behramoğlu, "Einstein'ın Hitler Değerlendirmesi", Cumhuriyet, 17 Aralık 2016, s.6.

[38] Adolf Hitler, aktaran: Herman Rauschnig, The Voice of Destruction, New York: Putnam, 1940, s.277.

[39] Adolf Hitler, Kavgam, Çev: Ergün Aydın, En Kitap Yay., 2016... ve https://tr.wikiquote.org/wiki/Adolf_Hitler

[40] Yaman Törüner, "Kavgam'da Parlamento", Milliyet, 11 Temmuz 2017, s.9.

[41] Özgür Mumcu, "Dünya Faşizmi", Cumhuriyet, 11 Şubat 2017, s.3.

[42] Önder Kulak, "Faşist Yanılsama Kıskacında İşçiler", Birgün Pazar, Yıl:14, No:548, 10 Eylül 2017, s.14-15.

[43] William L. Shirer, Nazi İmparatorluğu: Doğuşu, Yükselişi, Çöküşü, Cilt: 1, çev: Rasih Güran, Ağaoğlu Yayınevi, 1968, s. 424-428.

[44] Ne var ki Gestapo üyeleri beklenen cezaları almadı. Nürnberg'de kurulan uluslararası mahkemede tam 216 oturum gerçekleşti. Burada 3 kişi beraat ederken 22 kişi için idam cezası istendi. Üç kişiye de ömür boyu hapis cezası verildi. "Hafif suçlardan" yargılanan 4 kişi, 10 ile 20 yıl arasında hapis cezası aldı. Oysa Gestapo'da yüzlerce şef, binlerce işkenceci polis görevliydi. (Ercüment Akdeniz, "Bir Devlet Terörünün Topografyası: Gestapo Müzesi", Evrensel, 13 Nisan 2017, s.16.)

[45] Önder Kulak, "Mistica Fascista: Faşizmin Zihin Kapani", 1 Eylül 2017... <http://sendika62.org/2017/09/mistica-fascista-fasizmin-zihin-kapani-onder-kulak/>

[46] Ahmet İnsel, "Gerçek Özgürlük Nereden Geçer?", Cumhuriyet, 21 Ocak 2017, s.11.

[47] "8 Ekim 1931'de İtalyan Resmi Gazetesi Yüksek Öğretim'le ilgili yeni yönetmeliği yayımladı. Yönetmeliğin 18. maddesine göre üniversite hocalarının şu yemini etmeleri gerekiyordu: 'Kral'a, ardıllarına, faşist rejime, devletin kanunlarına ve anayasasına bağlı kalacağıma, öğretmenlik vazifesini ve diğer akademik görevleri Anavatan'a ve faşist rejime sadık düzgün vatandaşlar yetiştirmek amacıyla icra edeceğime, görevimle bağdaşmayan dernek ve partilere üye olmadığımı ve üye olmayacağıma yemin ederim.' (...) Sadece 12 kişi yemin etmeyi reddetti. Diğer yemin etmek istemeyenler ya emekliye ayrıldı ya da istifa etti. (...) Akademik camianın sessizliği sağır ediciydi. Boşalan kadrolar utanmaz bir heveskârlıkla dolduruldu (...) İtalyan üniversiteleri çok ciddi hasar gördü. Antik çağlardan felsefe tarihine, fizikten biyolojiye, psikolojiden iktisada birçok alanda yetkin öğretim görevlileri kaybedilmiş oldu." (Özgür Mumcu, "Dünya Faşizmi", Cumhuriyet, 11 Şubat 2017, s.3.)

[48] Metin Yeğin, "Faşizmin Estetiği", Gündem, 14 Temmuz 2016, s.13.

[49] https://tr.wikiquote.org/wiki/Benito_Mussolini

[50] Necati Sönmez, "Faşizmin Kışı Yaklaşırken", Gündem, 4 Ağustos 2016, s.12.

[51] "Mehmet Okyayuz: Faşizmin Güncelliği Üzerine", ODTÜ'lüler Bülteni, No:261, Temmuz Ağustos 2016, s.17.

[52] "The New York Review of Books'da yayınlanan 'Ur-Fascism' başlıklı bir denemesinde Umberto Eco, Ur-Faşizmin özelliklerini şöyle özetler:

1) Gelenek kültürü. Geçmiş bir zamandaki yaşam pratiklerine, kullanılan dile özel ilgi. Tüm bilginin aslında geçmişte gizli olduğuna inanç. Yeni bir şey öğrenmenin yolu ancak eski bilginin kodlarını çözmekten geçiyor.

2) Aydınlanmayı, Akıl Çağı'nı dejenerasyonun başlangıcı olarak görmek. Akla değil duygulara öncelik vermek

3) Kültüre, entelektüellere karşı bir düşmanlık. Muhafiz entelektüellere ve sanatçılara yönelik 'dejenere entelektüeller', 'kadınsı züppeler', 'kalın kafalılar', 'üniversiteler komünist yuvası' vb., gibi tanımlamalarla, simgesel şiddet uygulamak.

4) Liderden farklı düşünmeyi ihanet olarak görmek.

5) Etnik, dini, cinsel pratikleri açısından farklı olandan korkmak.

6) Düş kırıklığı yaşayan geniş kitlelerden oluşan bir toplumsal taban. Dün orta sınıf, şimdilerde işçi sınıfının bir kısmı, lümpenler.

7) Belirgin bir toplumsal kimlikten yoksun bırakılanlara sunulan, aynı ülkede doğmuş olmak, (aynı dinden, mezhepten olmak-yn.) gibi bir ortaklıktan kaynaklanan soyut bir kimlik.

8) Düşmanlarının refahından, siyasi gücünden korkmak. Diğer bir deyişle 'öteki'ni hazları yaşayabildiğini düşünerek kıskanmak. Ur-Faşizmin düşmanları hem çok kuvvetlidir, her zaman bir komplo içindedir, hem de kolaylıkla tanımlanabilecek kadar şeffaf, kolaylıkla alt edilebilecek kadar zayıf.

9) Hayat sürekli bir savaştır. Bu nihai savaş fikrine açılır.

10) Halkçı bir seçkinlik. Bir taraftan her vatandaş, (grup üyesi- yn.) dünyanın en iyi kümesine aittir. Partiyeye katılanlar ise en iyileridir. Herkes partiyeye katılabilir. Diğer taraftan, halk o kadar zayıftır ki güçlü bir liderin varlığına gereksinim duyar.

11) Ur-Faşizmde kahramanlık kültürü, ölüm kültürüne açılır. Faşist toplumda kahraman ölümü arzular, ölmek için sabırsızlanırlar bu sabırsızlıkla birçok insanı ölüme gönderir. Ölüm şerefli bir şeydir.

12) Sürekli savaş ve sürekli kahramanlık, oynanması zor bir oyundur. Bu nedenle Ur-Faşizm irade gücünü cinsel konulara transfer eder. Kadınlara değer vermemek, standart olmayan cinsel pratiklere (LGBTİ- yn.) düşmanlık, maçoşluk buradan kaynaklanır. Seks bile oynanması kolay olmayan bir oyun olduğundan Ur-Faşist, silahlarla oynar. Bu oyun ona, savaş ve seksin yerine ikame edilen bir fallusa erişme fantezisi sağlar.

13) Ur-Faşizm, seçici bir popülizme dayanır. Bireylerin birey olarak hakları yoktur, bir halk olarak homojen bir bütünlük oluştururlar. Bu bütünlük ortak iradenin ürünüdür. Ancak insan kalabalıkları ortak bir irade sergileyemediği için lider onların iradesine tercüman olur. Bu nedenle Ur-Faşizm parlamenter pratiklerden nefret eder. Böylece gücünü kaybeden bireyler aktif bir rol oynayamaz ancak gerektiğinde göreve çağırılırlar.

14) Ur-Faşizm, bir 'yeni dil' konuşur. Sözcük hazinesi yoksullaştırılmış, basitleştirilmiş dil, karmaşık, eleştirel akıl yürütmeye olanak veren araçlara ulaşımı engeller.

Bu kadarı da faşistleri ve faşizmi tanımaya yeter." (Ergin Yıldızoğlu, "Ur-Faşizm", Cumhuriyet, 28 Temmuz 2016, s.9.)

[53] Önder Özdemir, "Bir Kasaba, Bir Tablo, Bir Film, Bir Konçerto ve Faşizm", 17 Kasım 2016... <http://sendika12.org/2016/11/bir-kasaba-bir-tablo-bir-film-bir-koncorto-ve-fasizm-onder-ozdemir/>

[54] Francisco Franco'nun El Caudillo'lu İspanya'sı, "Ben sadece tanrı ve tarihe karşı sorumluyum"... "Komünistler bir solucan gibi ezilmiş olmalı"... "Komünizm kalmayacak," derdi. (https://tr.wikiquote.org/wiki/Francisco_Franco)

[55] Ahmet İnel, "Faşizmin Sıradan Yüzleri", Cumhuriyet, 17 Aralık 2016, s.11.

[56] Ergin Yıldızoğlu, "Faşizm Yine Gerçek ve Yakın Tehlike", Birgün Pazar, Yıl:14, No:485, 26 Haziran 2017, s.2-3.

[57] "Kuşkusuz İslâmofobi'yi de ırkçılık ve faşistlikle ilişkilendirmek mümkün. AB'nin ve hükümetlerin resmi söyleminde 'farklılıklara hoşgöründen ve çok kültürlülüğünden' söz edilse de, her ülkede, ama az ama çok, yabancılara ve farklılıklara hoşgörüyü bakmayan, hatta onları kendileri için bir tehdit olarak gören kitleler olduğu zaten biliniyor. Yabancı korkusunun başında gelenin ırk farklılığından çok din farklılığı olduğunu da söylemek gerek. Nitekim gösterilerin arkasından ortaya çıkan PEGIDA karşıtı örgütlenmeler ve eylemlerde bu yönde yaklaşımların öne çıktığı ve kınandığını görüyoruz. Türkiye'de de Avrupa'daki ırkçı-faşist çevrelerin İslâm'ı günah keçisi hâline getirmeleri ile İslâm korkusunun yersizliği ve İslâm'ın insandan, hoşgöründen, merhametten yana yaklaşımı konu edilmekte. Bu görüşün haklı yanları da çok.

Ancak, söylem düzeyinde nasıl anlatılırsa anlatılsın, bir de yaşayan İslâm gerçeği var ki, kanımca, Müslüman toplumların asıl ilgilenmesi gereken nokta orada! Bu gerçek içinde, yalnız ekonomik değil toplumsal gelişmişlik açısından da geride kalmış, otoriter yönetimlere mahkûm Müslüman toplumlar da var; kadına bakışıyla seküler bir toplumu rahatsız eden İslâmi anlayış da var; El Kaide ile başlayan, Boko Haram gibi örgütlenmelerle devam eden, son olarak IŞİD örneği için de nefret uyandıracak düzeye varan fanatik ve terörist bir yüz de var! Kısacası Avrupa'nın ırkçılığını, faşistliğini, iki yüzlülüğünü filan konuşmaya devam edelim de, bir de korkunun yaşayan İslâm'la ilişkisini unutmayalım...

Öte yandan demokrasi ve İslâm konusu var ki, büyük tedirginlik kaynağı! Bu yazıda buna giremeyeceğim; ancak, yıllarca laik ve demokratik bir rejimi var etmeye çalışan Türkiye gibi bir ülkede siyasal İslâm'ın iktidara gelmesi ile hem laikliğin hem demokrasinin nerelere savrulduğu her geçen gün daha ortaya çıkar ve hem laiklik hem demokrasi açısından kaygılar artarken, Avrupa'da duyulan tedirginliği yalnız ırkçılığa bağlamamız zor! Kısacası, İslâmofobiyi konuşalım da, bunları da unutmayalım!" (Meryem Koray, "İslâmofobi ve Kadın", Birgün, 26 Aralık 2014, s.8.)

[58] Ahmet İnel, "Yalanın Egemenliği", Cumhuriyet, 3 Ekim 2017, s.11.

[59] Ergin Yıldızoğlu, "Dönülmez Akşamın Ufkunda mıyız?", Cumhuriyet, 8 Aralık 2016, s.9.

[60] Bertolt Brecht, Galileo, New York: Grove Weidenfeld, 1966, s.137-38.

[61] John Bellamy Foster, "Bu Popülizm Değil", Monthly Review, Haziran 2017... <http://ozguruniversite.org/2017/07/06/bu-populizm-degil-john-bellamy-foster-trump-yonetiminin-kabine-toplantisi-2017-03-03/>

[62] Jan-Werner Müller, Popülizm Nedir?, Çev: Onur Yıldız, İletişim Yay., 2017.

[63] Mine Esen, "Doç. Dr. Ali Faik Demir: Barış Dilinin Sesi Yükselmeli", Cumhuriyet, 23 Ekim 2017, s.12.

[64] Özgür Doğan, "Almanya'da Genel Seçimler: Faşist Hareket Güçleniyor", 26 Eylül 2017... <http://marksist.net/ozgur-dogan/almanya-da-genel-secimler-fasist-hareket-gucleniyor.htm>

[65] Sabina Loriga, "İtalya Faşist Geçmişleriyle Baş Edebilir mi?", 30 Temmuz 2017... <https://www.politikyol.com/pazar-cevirisi-italya-fasist-gecmisiyle-bas-edebilir-mi-sabina-loriga/>

[66] Yalçın Doğan, "Küresel Azgınlığa Donald Trump Şırıngası"... <http://t24.com.tr/yazarlar/yalcin-dogan/kuresel-azginlasmaya-donald-trump-siringasi,15863>

[67] Hasan Cemal, "Donald Trump: Hem Amerika, Hem Dünya İçin Korkunç Bir Başkan!"... <http://t24.com.tr/yazarlar/hasan-cemal/donald-trump-hem-amerika-hem-dunya-icin-korkunc-bir-baskan,15861>

[68] Cemal Tunçdemir, "Öngörülme Bir Başkan"... <http://t24.com.tr/yazarlar/cemal-tuncdemir/ongorulmeyen-bir-baskan,15862>

[69] Joseph Kishore, "Donald Trump'ın Zaferi ve Amerikan Demokrasisinin Çöküşü", 9 Kasım 2016... <http://toplumsalesitlik.org/tr/perspektif/trumpin-zaferi-ve-amerikan-demokrasisinin-cokusu>

[70] Taha Akyol, "Popülizm Modası"... http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/taha-akyol_329/populizm-modasi_40281077

[71] Fikret Başkaya, "Amerikan Seçimleri: Neo-Liberalizmin ve Burjuva Demokrasisinin İflası"... <http://ozguruniversite.org/2016/11/14/amerikan-secimleri-neo-liberalizmin-ve-burjuva-demokrasisinin-iflasi-fikret-baskaya/>

[72] Harrison Flus, "Donald Trump: Amerikan Sapığı", Birgün, 28 Eylül 2015, s.12.

[73] Bu duruma ilişkin olarak John Steppling, "Liberalilerin büyük hatası Donald Trump'ın faşizm getireceğini düşünmeleri idi, oysa faşizm çoktan gelmişti," (John Steppling, "Faşizm; Donald Trump'la Gelmedi, Çoktan Gelmişti", 11 Kasım 2016... <http://sendika12.org/2016/11/fasizm-donald-trumpla-gelmedi-coktan-gelmisti-john-steppling/>) diyor...

- [74] “Trump İşkencesi”, Cumhuriyet, 27 Ocak 2017, s.13.
- [75] Ergin Yıldızoğlu, “Trump ve 3G”, Cumhuriyet, 12 Aralık 2016, s.9.
- [76] Nuray Mert, “Amerika’nın ‘Aydınlık Yüzü’...”, Cumhuriyet, 30 Ocak 2017, s.5.
- [77] Ben Reynolds, “Donald Trump Çağında Anti-Faşizm”, 14 Kasım 2016... <http://sendika12.org/2016/11/Donald-Trump-caginda-antifasizm-ben-reynolds/>
- [78] Der Spiegel, 30 Ocak 2016
- [79] Yücel Özdemir, “Aşırı Muhafazakârların Yükselişi”, Evrensel, 2 Şubat 2016, s.11.
- [80] Özgür Mumcu, “Donald Trump’ın Zaferi”, Cumhuriyet, 10 Kasım 2016, s.3.
- [81] Aslı Aydıntaşbaş, “Her Yerde Aynı Dalga”, Cumhuriyet, 17 Ağustos 2017, s.11.
- [82] Vijay Prashad, “ABD’de Nazizm’e Karşı Koymak”, Birgün Pazar, Yıl:14, No:548, 10 Eylül 2017, s.10.
- [83] Çağrı Çobanoğlu, “Kim Bu Beyaz İrkçiler? ‘Amerikan Talibani’...”, Hürriyet, 16 Ağustos 2017, s.22.
- [84] “Trump İrkçilik Diyemedi”, Cumhuriyet, 14 Ağustos 2017, s.7.
- [85] “Donald Trump’tan Charlottesville Açıklaması”, Cumhuriyet, 17 Ağustos 2017, s.7.
- [86] “Trump İrkçilere Kalkan”, Cumhuriyet, 17 Ağustos 2017, s.7.
- [87] “Trump İrkçileri Akladı”, Birgün, 17 Ağustos 2017, s.4.
- [88] Eduardo Galeano, Aşkın ve Savaşın Gündüz ve Geceleri, Çev: Süleyman Doğru, Sel Yay., 2012.
- [89] “İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra dünyadaki birçok sosyal bilimcinin beynini bir soru kemiriyordu: Kant, Hegel gibi büyük filozofları, Einstein gibi bilimcileri, Goethe gibi büyük yazarları, Wagner gibi büyük bestecileri çıkarmış bir Alman toplumu, nasıl olur da Hitler gibi bir delinin peşinden gitmişti? Üstelik 20 milyondan fazla insanın ölmesine neden olduğu hâlde? Hitler ‘mühendis kafalı’ olmalarıyla ünlü Almanlara ne yapmıştı? Onların mantıklarının nasıl ‘servis dışı’ hâle getirmişti?” (Mümin Sekman, Her Şey Beyinde Başlar-Aklınızı Başınıza Toplama Kılavuzu!, Alfa Yay., 2011.)
- [90] Paulo Coelho, Işığın Savaşçısının El Kitabı, Çev: İlknur Özdemir, Can Yay., 2003.
- [91] S.I.A.M.O., “Anti-Faşizmin Faşizmi Beslediğini Düşünenlerin Dikkatine”, 19 Kasım 2016... <http://sendika12.org/2016/11/antifasizmin-fasizmi-besledigini-dusunenlerin-dikkatine-s-i-a-m-o/>
- [92] Ergin Yıldızoğlu, “Faşizme Karşı Omuz Omuza...”, Cumhuriyet, 23 Haziran 2016, s.9.
- [93] Timothy Synder, “Faşizm Geliyorsa Nasıl Yaşamalı? 8 Ögüt”... <https://www.insanokur.org/fasizm-geliyorsa-nasil-yasamali-8-ogut/>
- [94] Zahit Atam, “Faşizm Üzerine Kısa Notlar...”, Birgün, 3 Ekim 2016, s.15.
- [95] “... ‘İrk’ kavramının doğada olmadığı, biyolojik olarak insanların ırklara ayrılmasının mümkün olmadığı bugün tartışma götürmez. Çok az biyoloji bilen biri bile bu kavramın bilimsel olarak ne kadar anlamsız ve gereksiz olduğunu fark eder. Bir tanımı bile yoktur ‘İrk’ kelimesinin. Milyonlarca yıldır insanlar öyle karışmıştır ki birbirlerine, ‘İrk’ları genetik ya da biyolojik olarak ayırmak imkânsızdır. Bizi aldatan deri rengi ya da saç cinsi gibi farklılıkların evrim sürecinde çok önemli olduğunu, bu farklılıklar olmadan doğal seçimin olamayacağını düşünmeyiz hiç. ‘Etnik köken’ ve ‘kültür’ kavramlarıdır bugün insan gruplarını kabaca birbirinden ayıran. Ve kültürler, içlerinde her türlü biyolojik farklılığı barındırır. Kültür, biyoloji ile hiçbir bağlantısı olmayan, ama öğrenilerek kazanılan bir değerdir.” (Ayşe Taşkıran, “... ‘İrk’ Öldü, Darısı İrkçiliğin Başına!”, Evrensel Pazar, 20 Nisan 2014, s.24.)
- [96] “Esas yapılması gereken, onları her daim birlikte sorunsallaştırmaktır. Çünkü sadece İslâmofaşizm’in üzerine gittiğinizde İslâmofobi’nin; yalnız İslâmofobi’yi lânetlediğinizde de İslâmofaşizm’in ekmeğine yağ sürersiniz.” (Hasan Cemal, “İslâmofobi... İslâmofaşizm”... <http://t24.com.tr/yazarlar/hasan-cemal/İslâmofobi-İslâmofaşizm,15730>)
- [97] Hakan Kara, “Yapay Zekâya İrkçilik Bulaştırdık”, Cumhuriyet, 9 Ekim 2016, s.13.
- [98] “Avrupa’da yaşayan 5 milyon Türkiye kökenli üzerine ilk kez yapılan kapsamlı araştırmadan çarpıcı sonuçlar çıktı. 50 yıl önce ‘işçi’ olarak Avrupa’ya adım atanlar ‘diyaspora’ olma yolunda. Çoğunluk iki ülkede birden yaşamak istiyor. Onlar artık ne işçi ne de göçmenler. Yüzde 57’si 21 yıldan fazladır Avrupa’da. Yüzde 20’ye yakını Avrupa doğumlu. Avrupa’da sola, Türkiye’de ise muhafazakâr ve merkez sağ partilere oy veriyorlar. Çoğu Türkiye’ye dönmeyi düşünmüyor.” (Ömer Şahin, “İşte Diyaspora Türkleri”, Radikal, 9 Nisan 2013, s.6-7.)
- [99] Sami Kohen, “Avrupa’da Sol Şaşkın, Sağ Yükselişte”, Milliyet, 28 Ağustos 2015, s.20.
- [100] Keeanga-Yamahtta Tylor, “Siyahların Özgürlüğü ve İrkçilik Karşıtı Toplumsal Hareketin Kuruluşu”, 13 Temmuz 2016... <http://sendika10.org/2016/07/siyahların-ozgurlugu-ve-irkcilik-karsiti-toplumsal-hareketin-kurulusu-keeanga-yamahtta-tylor/>
- [101] Ömür Şahin Keyif, “İrkçilik Bu Eyaletin Tarihinde Var”, Birgün, 15 Ağustos 2017, s.4.
- [102] “Trump ‘Amerikan İşçisi Çalıştır’ Kararnamesi İmzaladı”, Evrensel, 20 Nisan 2017, s.10.
- [103] “Amerika Adalet İçin Sokakta”, Cumhuriyet, 15 Aralık 2014, s.12.
- [104] “ABD’de Polis Yine Vurdu: İş Çıgırından Çıkıyor”, Hürriyet, 6 Aralık 2014... <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/27718017.asp>
- [105] “Siyah Katili Polis Yargılanmayacak”, Evrensel, 2 Aralık 2016, s.10.
- [106] “ABD’de Polis Yine Siyahî Bir Genci Vurdu!”, Evrensel, 29 Eylül 2016, s.11.
- [107] “Siyahî Gence 16 Kurşun”, Cumhuriyet, 27 Kasım 2015, s.7.
- [108] “Bir Yıl Sonra Katil Beyaz Polis, Kurban Siyahî Genç”, Milliyet, 10 Ağustos 2015, s.17.
- [109] “Siyah ve Müslümanlar Terörist, Beyazlar Deli!”, Milliyet, 20 Haziran 2015, s.26.
- [110] “ABD’nin Baltimore Kentinde ‘Olağanüstü Hâl’ ve ‘Bir Hafta Boyunca Sokağa Çıkma Yasağı’...”, Hürriyet, 28 Nisan 2015... <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/28854260.asp>
- [111] “Ku Klux Klan Yine Sahnede”, Gündem, 2 Temmuz 2015, s.13.
- [112] “United Airlines Uçağında Başörtülü Yolcuya Ayrımcı Tepki”, Hürriyet, 1 Haziran 2015, s.16.
- [113] Çağlar Karaca, “Siyah Öfke Sınıfsal Öfke”, Evrensel, 2 Aralık 2014, s.10.
- [114] Sinan Birdal, “Güvensizliğin Kaynağı Güvenlik Devleti”, Evrensel, 21 Ağustos 2014, s.11.
- [115] “Ferguson İsyanından New York Polis Şefi de Nasibini Aldı”, Cumhuriyet, 26 Kasım 2014, s.12.
- [116] “Polis, Ferguson’da İrkçi ve Ön Yargılı”, Evrensel, 5 Mart 2015, s.10.
- [117] “Dallas Saldırısı ABD Basımına Böyle Yansıdı: İç Savaş!”, Cumhuriyet, 8 Temmuz 2016, s.13.

- [118] Pınar Ersoy, "Ferguson'da Polis Devleti", Milliyet, 20 Ağustos 2014, s.20.
- [119] Pınar Ersoy, "Gençler Yakıp Yıkıtı Gönüllüler Temizledi", Milliyet, 30 Nisan 2015, s.28.
- [120] İlhan Tanır, "Baltimore Askeri Bölge", Cumhuriyet, 1 Mayıs 2015, s.17.
- [121] Emre Çetin Gürer, "Baltimore'da Şiddet Gündelik, İsyân Şimdi", Birgün Pazar, Yıl: 12, No: 425, 3 Mayıs 2015, s.8.
- [122] "Obama: Polis İçinde Ayrımcılık Var", Gündem, 11 Temmuz 2016, s.13.
- [123] "ABD'de Polis Bir Evsizi İnfaz Etti", Evrensel, 3 Mart 2015, s.10.
- [124] Joseph Kishore, "ABD'de Polis İşgali", Evrensel, 26 Mart 2015, s.10.
- [125] "ABD Polisi Seri Katil Gibi", Gündem, 12 Ağustos 2015, s.13.
- [126] "Ve Siyahilerin Sabrı Taştı", Gündem, 9 Temmuz 2016, s.13.
- [127] "ABD, Dallas Saldırısını Tartışıyor", Evrensel, 11 Temmuz 2016, s.11.
- [128] "Michael'ı Vuran Polisi Akladılar", Gündem, 6 Mart 2015, s.13.
- [129] Behlül Özkan, "Kölelikten Gettolara: Baltimore İsyanı", Birgün, 30 Nisan 2015, s.12.
- [130] ABD'nin siyah hakları savunucu Müslüman liderlerinden Malcolm X'e yönelik suikastın tetikçisi Thomas Hagan, 45 yıllık hapis cezasının ardından 28 Nisan 2010'da şartlı tahliyeyle serbest bırakıldı. Hagan, 1965 yılında gerçekleşen suikasta karıştığını itiraf eden ve hâlen cezaevinde yatan tek kişiydi. ("Malcolm X Davası Kapandı", Cumhuriyet, 29 Nisan 2010, s.10.)
- [131] Ergin Yıldızoğlu, "Amerikan tarzı: Irkçılık, İsyân, Paranoya", Cumhuriyet, 14 Mayıs 2015, s.8.
- [132] Hadi Uluengin, "Avrupa Buğusu", Taraf, 6 Haziran 2014, s.8.
- [133] Ergin Yıldızoğlu, "... 'Avrupa Birliği' Bir Düş Kırıklığı", Cumhuriyet, 16 Kasım 2011, s.4.
- [134] Taha Akyol, "Milliyetçilik", Hürriyet, 27 Ocak 2017, s.18.
- [135] "PEGİDA Avrupa'ya mı Yayılıyor?", Gündem, 5 Mart 2015, s.13.
- [136] Ali Sirmen, "Avrupa Irkçıları ve Bir Kitap", Cumhuriyet, 2 Nisan 2017, s.4.
- [137] Ergin Yıldızoğlu, "Kriz Ama Herkes İçin Değil", Cumhuriyet, 15 Eylül 2015, s.8.
- [138] Tony Barber, "Avrupa Kalesi Düşüyor mu?", The Financial Times, 14 Haziran 2011.
- [139] Zeynel Lüle, "Fransa ve Danimarka Başlı Çekti, AB'nin 15'leri Schengen'i Kısıyor", Hürriyet, 14 Mayıs 2011, s.29.
- [140] Zeynel Lüle, "AB'de Schengen Krizi", Hürriyet, 13 Mayıs 2011, s.18.
- [141] Hakan Karakoca, "Neo-Naziler Mültecilere Savaş Açtı", Evrensel, 15 Eylül 2015, s.15.
- [142] Sadi Tekelioğlu, "İrkçi Sesler Yükselirken...", Cumhuriyet, 23 Ağustos 2015, s.19.
- [143] Murat Çakır, "Bakar Körlük ve Dayanışma", Gündem, 14 Ağustos 2015, s.13.
- [144] İbrahim Varlı, "Mülteci Katliamı'nın Sorumlusu Kimler?", Birgün, 21 Nisan 2015, s.11.
- [145] Ergin Yıldızoğlu, "Ya O Fotoğraf Olmasaydı?", Cumhuriyet, 8 Eylül 2015, s.8.
- [146] Bill Van Auken, "Mülteci Krizinin Sorumlusu Kim?", Birgün, 21 Eylül 2015, s.12.
- [147] Güven Özalp-Ömer Bilge, "Mültecileri Paylaşmazsak Schengen Çöker", Hürriyet, 8 Eylül 2015...
<http://www.hurriyet.com.tr/dunya/30011546.asp>
- [148] İbrahim Sirkeci, "Göçmen Hapishaneleri", Birgün, 11 Eylül 2017, s.4.
- [149] "Mültecilere Yönelik Şiddet, Taciz, Cinayet Ve Kundaklama Suçları Arttı", Hürriyet, 23 Kasım 2016...
<http://www.hurriyet.com.tr/multecilere-yonelik-siddet-taciz-cinayet-ve-kundaklama-suclari-artti-40285908>
- [150] Ahmet İnel, "Müslüman Göçmen İstemeyen Avrupalılar", Cumhuriyet, 24 Eylül 2015, s.13.
- [151] "Almanya'nın Sağ Gözü Kör", Cumhuriyet, 27 Temmuz 2012, s.12.
- [152] Onur Yükücü-Belit Onay, "Dönerci Cinayetleri", Radikal İki, 12 Mayıs 2013, s.9.
- [153] "Neo-Naziler 20 Yılda 182 Kişiyi Öldürmüştü", Hürriyet, 20 Kasım 2011.
- [154] Osman Çutsay, "Almanya'da Derin Devlet Korkusu", Cumhuriyet, 16 Kasım 2011, s.9.
- [155] Hakkı Keskin, "Norveç Katliamına Götüren Nedenler", Cumhuriyet, 27 Temmuz 2011, s.2.
- [156] Altan Öymen, "Almanya'daki Cinayetler", Radikal, 16 Kasım 2011, s.10.
- [157] Semra Somersan, "Eyvah İslâmcılar", Taraf, 26 Mart 2013, s.9.
- [158] "Anma Törenine Nazi Saldırısı", Cumhuriyet, 27 Şubat 2012, s.14.
- [159] "Aşırı Sağcı Almanlar Türklere Saldırdı", Sabah, 3 Ocak 2015, s.21.
- [160] "Türk Sürücüyü Dövüp Üstüne Şikâyetçi Oldu", Milliyet, 8 Mayıs 2015, s.6.
- [161] "Merkel'i Tedirgin Eden Türk Düşmanlığı Arttı", Aydınlık, 5 Ocak 2015, s.13.
- [162] "Almanya'da Türkçeye Yasak!", Radikal, 14 Temmuz 2011, s.20.
- [163] "Neo-Nazi Cinayetlerini Araştıran Vekile Saldırı", Milliyet, 8 Aralık 2012, s.30.
- [164] "Almanya'da Aşırı Sağcı Şiddette Artış", Gündem, 17 Aralık 2015, s.13.
- [165] "Alman Polisten Müslüman Göçmene Domuz İşkencesi", Milliyet, 19 Mayıs 2015, s.20.
- [166] "Köln'de Sığınmacılara Saldırıları Arttı", Evrensel, 12 Ocak 2016, s.11.
- [167] "Avrupa'nın Göbeğinde Sığınmacılara Ateş Açtı", Hürriyet, 13 Haziran 2016... <http://www.hurriyet.com.tr/avrupanin-gobeginde-siginmacilara-ates-acti-40117130>
- [168] "Nazi Lideri Sakladılar", Cumhuriyet, 10 Ocak 2011, s.11.
- [169] Mehmet Menekşe, "Almanlar Andı Türkler Unuttu", Cumhuriyet, 30 Mayıs 2012, s.3.
- [170] "Almanya'da Yabancılar İçin Çipli Kart Dönemi", Britanya24/7.com, 1 Eylül 2011.
- [171] Bülent Veznikli, "Almanya Bu Kadını Konuşuyor", Hürriyet, 4 Ağustos 2012, s.22.
- [172] "Almanya'da Irkçılık Kol Geziyor", Gündem, 12 Ağustos 2015, s.13.
- [173] "Amazon'da Göçmen İşçilere Depoda Neo-Nazi İşkencesi", Birgün, 17 Şubat 2013, s.4.
- [174] Murat Kuseyri, "Çocuklar İçin Nazi Kampları Kurmuşlar", Evrensel, 10 Ağustos 2016, s.10.
- [175] Güngör Uras, "Almanya'da 800 Bin Hane 75 Bin Türk İşletmesi", Milliyet, 23 Ekim 2015, s.8.
- [176] Rıfat Başaran, "Almanya'da Türk açılımı ve Sarrazin Irkçılığı", Radikal, 9 Kasım 2011, s.24-25.
- [177] "Nerede Yoksulluk Orada Türkler", Cumhuriyet, 25 Aralık 2011, s.14.
- [178] "Kişi Başına Aylık Gelir 582 Avro", Cumhuriyet, 25 Aralık 2011, s.14.

- [179] Gizem Acar, "Türk Cinayetleri Şarkılarda Vardı", Milliyet, 17 Şubat 2014, s.16.
- [180] "Alman Polisinin Neo-Nazilerle Yakın İlişkisi", Cumhuriyet, 29 Ağustos 2012, s.12.
- [181] Cem Aras, "Dönerci Katili Neo-Nazi İstihbarat Ajanı mıydı?", Radikal, 13 Kasım 2011, s.19.
- [182] 'Bild', yaptığı araştırmalar sonucunda, anayasayı koruma dairelerinin muhbir olarak görevlendirdiği aşırı sağcıların cinayetleri ile ilgili önemli detaylara ulaştı. Haberde, Nazi teröristlerin 6 Nisan 2006 tarihinde 21 yaşındaki Halit Yozgat'ı Kassel kentinde öldürdüğünde, Yozgat'ın internet kafede bulunan 7 kişiden biri olduğu ve bu kişilerden 5'inin hemen ifade verdiği kaydedildi. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin muhbir olarak görevlendirdiği kişinin ise internet kafede bulunmasına rağmen, cinayetten ancak 10 gün sonra polise ifade verdiği ve cinayetten haberi olmadığını söylediği belirtildi. ("Nazi Teröristler Türkleri İstihbaratçının Önünde Öldürmüş", Radikal, 15 Kasım 2011, s.27.)
- [183] "Deliller Yok Edildi İddiası", Cumhuriyet, 13 Şubat 2012, s.12.
- [184] "Bakan da Hedefteymiş", Radikal, 19 Kasım 2011, s.18.
- [185] Cem Aras, "Neo-Nazi Örgütünde Liste Çıktı", Radikal, 17 Kasım 2011, s.28.
- [186] "Almanya'dan 'Neo-Nazi' İtirafı", ntvmsnbc, 13 Kasım 2012.
- [187] Beril Eski, "Neo-Nazi Davası Kamu Yararı ve Şeffaflık", Radikal, 11 Mayıs 2013, s.15.
- [188] Yücel Özdemir, "5. Yılında NSU ve Türkiye Kökenli Göçmenler", Evrensel, 3 Kasım 2016, s.10.
- [189] Yücel Özdemir, "NSU'dan Pegida'ya: Irkçılıkla Hesaplaşma Vakti", Evrensel, 23 Ocak 2015, s.11.
- [190] Neo-Nazi çetesi, Alman kadın polis Michele Kiesewetter'i de vurmuştu. Polis cinayetiyle ilgili sorgulanacak olan Florian H., ifade vermesine saatler kala aracında yanmış hâlde bulundu. Baden-Württemberg eyaletinin başkenti Stuttgart'ta 16 Eylül 2013'de bir kamp yerinde duran Peugeot marka otomobil alevler içinde kaldı. Araçta bulunan 21 yaşındaki Florian H., yanarak öldü.
- Gencin, Neo-Nazi NSU tarafından öldürülen polis memuru Michelle Kiesewetter cinayetini araştıran "Umfeld" adlı özel birim tarafından ifadesine başvurulacak Florian H. olduğu öğrenildi. Aşırı sağ camiaya ait olduğu belirtilen Florian'ın tam da Eyalet Asayiş Dairesi'ndeki özel araştırma birimiyle bulaşacağı gün öğle saatlerinde ölmesi kuşakları arttırdı. Florian H.'nin öldüğü gün saat 17.00'de güvenlik birimleriyle randevusu vardı. (Murat Tosun, "Neo-Nazi Davasında Sır Ölüm", Hürriyet, 6 Ekim 2013... <http://www.hurriyet.com.tr/planet/24830980.asp>)
- [191] "NSU Çözümsüz Bulmacaya Döndü", Evrensel, 6 Kasım 2015, s.8.
- [192] Çağhan Kızıl, "Prof. Dr. Mark Arenhövel: Charlie Hebdo'ya Düşman Irkçılar Katliamı Kullanacak", Birgün, 14 Ocak 2015, s.10.
- [193] Nilgün Cerrahoğlu, "... 'Kara' Kâbus: AfD", Cumhuriyet, 28 Eylül 2017, s.13.
- [194] M. Sinan Birdal, "Almanya'da Aşırı Sağın Yükselişi", Evrensel, 23 Aralık 2014, s.11.
- [195] "Almanya'da Merkel 4. Kez Kazandı, 'Naziler' Meclis'e Girdi", Cumhuriyet, 25 Eylül 2017, s.13.
- [196] Güray Öz, "Aşırı Sağın Arkasında...", Cumhuriyet, 29 Eylül 2017, s.7.
- [197] Almanya'da İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Federal Meclis'e girebilen ilk aşırı sağcı parti olan İslâm ve göç karşıtı Almanya İçin Alternatif'in (AfD) eş başkanı Frauke Petry, yaşanan görüş ayrılıkları nedeniyle AfD'den ayrılacağını ve bağımsız milletvekili olarak görev yapacağını açıkladı.
- Seçimlerde aday olduğu bölgede parti listesinden değil, doğrudan milletvekili seçilen Petry, "AfD içerisinde politikaların içeriği üzerinde bir anlaşmazlık yaşandığını açıkça ifade etmemiz ve toplumun açık açık tartışılması yönündeki çağrısını göz önüne alarak, bu konuda sessiz kalmamız gerektiğini düşünüyorum" dedi.
- Frauke Petry, partisinin özellikle milliyetçilikle ilgili söylemini yumuşatması ve çizgisini daha ılımlı bir hâle getirmesi gerektiğini savunuyordu. AfD'nin diğer eş başkanı Alexander Gauland ise seçim sonrası "yabancıların Almanya'yı işgal ettiğini" iddia etmiş, buna karşı mücadele edeceklerini ve farklı bir politika izlenmesini isteyeceklerini söylemişti. ("Almanya'daki Seçimin Flaş Partisi AfD'de Sürpriz Ayrılık", Cumhuriyet, 26 Eylül 2017, s.13.)
- [198] Ergin Yıldızoğlu, "... 'Zamanın Ruhu' Olarak Almanya...", Cumhuriyet, 28 Eylül 2017, s.9.
- [199] "Avrupa 'Sağ'a Çekiyor!", Sabah, 27 Mayıs 2014, s.15.
- [200] Fransa'da Başkanlık seçimlerinde 18-24 yaş arası gençlerin yüzde 44'ü, erkeklerden daha çok kadınlar, el emeğiyle çalışanların yüzde 63'ü, Le Pen'e oy vermiş. Le Pen'i destekleyenlerin, sanayi işçileri, kamu çalışanları ve polis içindeki oranı artmış. Ek olarak bu kesimi birleştiren milliyetçi, ırkçı kültürel platformun, genel olarak muhafazakâr seçmenin duyarlılıklarına yabancı olmadığını da söylenebilir. (Ergin Yıldızoğlu, "Veba ile Kolera Arasında...", Cumhuriyet, 11 Mayıs 2017, s.9.)
- [201] Ferhat Sarı, "Fransa'da Le Pen Depremi", Evrensel, 28 Mayıs 2014, s.11
- [202] "Le Pen Beyazlardan Çok, Siyahlardan Oy Alırsa Şaşırmanın", Taraf, 18 Mayıs 2014, s. 3.
- [203] Aslı Kayabal, "Faşist-Vatikan Sansür Ortaklığı", Cumhuriyet, 21 Ocak 2012, s.12.
- [204] Arif Bektaş, "Calais'te Mülteci Dramı Büyüyor", Evrensel, 1 Mart 2016, s.10.
- [205] "Kamp Yıkılırken Çatıştılar", Gündem, 2 Mart 2016, s.13.
- [206] "Roman Kampına Baskın", Cumhuriyet, 28 Ağustos 2012, s.12.
- [207] "Antiterör Yasaları Ayrımcılığı Artırıyor", Evrensel, 27 Ağustos 2016, s.10.
- [208] Çağır Kasapoğlu, "İslâmfobi Sahaya İndi", Radikal, 1 Nisan 2012, s.25.
- [209] Ahmet İnsel, "Fransa Uçurumun Kenarında Durdu", Cumhuriyet, 15 Aralık 2015, s.11.
- [210] Gökhan Ayalp, "Le Pen Kaybetti Ama Daha da Güçlendi", Milliyet, 15 Aralık 2015, s.12.
- [211] Ahmet İnsel, "Fransa'da Aşırı Sağ Normalleşirken", Cumhuriyet, 8 Aralık 2015, s.13.
- [212] İbrahim Varlı, "Neo Faşizme Karşı Neo-Liberalizm mi?", Birgün, 25 Nisan 2017, s.4.
- [213] Nilgün Cerrahoğlu, "Le Pen, Macron ve Avrupa'nın Hasta Adamı", Cumhuriyet, 6 Mayıs 2017, s.7.
- [214] Nilgün Cerrahoğlu, "Fransa Seçimleri Özgürlük, Eşitlik, Kardeşliğin Sonu", Cumhuriyet, 7 Mayıs 2017, s.7.
- [215] "Cameron Göçmenleri İnsan Olmaktan Çıkardı", Milliyet, 31 Temmuz 2015, s.19.
- [216] "Londra Diken Üstünde", Cumhuriyet, 24 Mayıs 2013, s.16.
- [217] "Sığınmacılara Zorunlu Bileklik", Milliyet, 26 Ocak 2016, s.18.
- [218] "Stockholm'un Göçmen Semtinde Polise İsyan", Cumhuriyet, 22 Mayıs 2013, s.12.

[219] Ekonomik durgunluk nedeniyle İsveçlilerin bile iş bulmakta zorlanmasının göçmenlere yönelik ayrımcılığı açığa çıkarttığını düşünüyor. İş başvurusu yapan İranlı arkadaşlarını örnek gösteriyor. İsmi değiştiren İranlı'nın özgeçmişinin ne kadar parlak olduğunu telefonda söylendiğini, yüz yüze görüşmeye gittiğinde ise geri çevrildiğini anlatıyor. Göçmenler arasında iş bulmak için isim değiştirmenin olağan hâle geldiğini, yeni doğan çocuklara da biri İsveççe olmak üzere iki isim konulduğunu söylüyor. Göçmenlerle ilgilenen İsveçli avukatların verdikleri bilgilere göre; bu mahallelerde yaşayan eğitilmiş gençlerin yüzde 50'ye yakını işsiz. Eğitilmiş olmayanların ise şansı zaten yok. (Gökçer Tahincioğlu, "Bizi Sadece İşçi Olarak Görüyorlar", Milliyet, 27 Mayıs 2013, s.19.)

[220] Murat Kuseyri, "İsveç'te Mülteci Kampında Yangın", Evrensel, 28 Şubat 2017, s.10.

[221] "Wilders'a AB Tepkisi", Cumhuriyet, 13 Şubat 2012, s.12.

[222] "Belçika da Peçeyi Resmen Yasakladı", Milliyet, 15 Temmuz 2011, s.19.

[223] Erdiñ Utku, "Bikini Peçeli Kışkırtma", Cumhuriyet, 8 Şubat 2012, s.8.

[224] "Mültecinin Hiçbir Değeri Yok!", Gündem, 15 Şubat 2014, s.12.

[225] Nikolaos Stelya, "Yunanistan'da Yeni İrkçilik Dalgası Kabarıyor", 29 Eylül, 2016...
<http://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2016/09/29/yunanistanda-yeni-irkcilik-dalgasi-kabariyor/>

[226] "Macaristan'da Mülteci Kotası Referandumu", Evrensel, 2 Ekim 2016, s.9.

[227] "Nazi Polisi Gibi Saldırdılar", Gündem, 18 Eylül 2015, s.13.

[228] "Macaristan'da Mültecilere 'İnsanlık Dışı' Muamele", Milliyet, 12 Eylül 2015, s.22.

[229] "AB'den Macaristan'a: Biraz Şefkatli Olun!", Milliyet, 18 Eylül 2015, s.21.

[230] "Orban: Hıristiyan Kökenlere Tehdit", Milliyet, 4 Eylül 2015, s.14.

[231] "Amatör Kamera Tarafından Görüntülendi... İnsanlığın Bittiği An", Cumhuriyet, 13 Nisan 2016, s.20.

[232] Uğur Şahin, "Sınırdaki Sığınmacılara İşkence Yapılıyor İddiası", Birgün, 20 Ekim 2016, s.2.

[233] "Bulgaristan'da Görülmemiş İnsanlık Ayıbı: Bakın Yaptığına Ne Diyor", Cumhuriyet, 12 Mart 2016, s.10.

[234] Gökhan Uysal, "Avusturya'da Bir 'Hortlak' Dolaşıyor: Faşizm!", Evrensel, 4 Aralık 2016, s.7.

[235] Onur Erem, "Avusturya: Avrupa'da Bir Merkez Daha Çöktü", Birgün, 26 Nisan 2016, s.4.

[236] "İtalya'da İrkçi Saldırıya Uğrayan Nijeryalı Mülteci Öldü", Evrensel, 11 Temmuz 2016, s.11.

[237] Remzi Gökdağ, "Avrupalı Göçmenlerin Ekmek Kapısı", Cumhuriyet, 13 Ocak 2013, s.12.

[238] "Batı kültürünün üç asal dayanağı: 1. Hasis ve bencil köylülerin hukuku olan Roma hukuku, 2. Putperest bir karaktere dönüştürülmüş olan Grek felsefesi, 3. Hıristiyanlığın, Tanrısı millileştirilmiş olan Tevrat şeriatı ve Hz. İsa'nın şahsında teşahhus ve teccüm ettirdikleri amentü teslisi...

Batı kültürü, ırkçı, ayrımcı, sınıflı ve sonuçta iç ve dış sömürüye dönüşmüş olan karakterini bu üç dayanakten tevarüs ediyor. Bütün çıkar ilişkileri de aynı sütunların üzerine kurulu mekanizma ile işlemektedir. Bu sütunlardan biri çekilirse bina çöker. Bu nedenle Batı kültürünün kendine dönük iyileştirme çabaları kısır ve sonuçsuz kalmaya hükümlüdür.

Sorunların temelinde Batı kültürünün sömürücü ve sömürgeci karakteri yatar. Sömürücü politikanın ortak özelliği onun asimilasyoncu oluşunda temerküz eder. Olayın münhasıran iktisadî sebeplerle izah edilemeyeceği belli. Gerçi zaman zaman ortaya çıkan iktisadî durgunluk, enflasyon ve dolayısıyla baş gösteren işsizlik, o ülke insanlarını yabancılara karşı müsamahasız hareket etmeye zorluyor olabilir. Ama olayın temel sebebi ırkçılıktır. İrkçilik bu kültürün temel dayanaklarından neşet ediyor. İşsizlik ırkçılığa bahane teşkil ediyor. Ve her hâlükârda Batı kültürünün ırkçı, ayrımcı, sınıflı ve son tahlilde sömürücü karakteri ön alıyor." (Rasim Özdenören, 'Batı Kültürünün Asal Karakteri Sömürücülük', Yeni Şafak, 17 Kasım 2016, s.17.)

[239] Ergin Yıldızoğlu, "... 'Otoriterlik' ve Demokrasi", Cumhuriyet, 18 Eylül 2017, s.9.